

Vlaams
Parlement

stuk **2290** (2013-2014) – Nr. 5
ingediend op 21 februari 2014 (2013-2014)

Ontwerp van decreet

betreffende maatregelen
voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften

Verslag

namens de Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen
uitgebracht door mevrouw Kathleen Helsen

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Boudewijn Bouckaert.

Vaste leden:

de heren Paul Delva, Jos De Meyer, de dames Kathleen Helsen, Sabine Poleyn;
mevrouw Katleen Martens, de heren Wim Van Dijck, Wim Wienen;
de dames Irina De Knop, Marleen Vanderpoorten;
de dames Kathleen Deckx, Fatma Pehlivan;
mevrouw Vera Celis, de heer Kris Van Dijck;
de heer Boudewijn Bouckaert;
mevrouw Elisabeth Meuleman.

Plaatsvervangers:

de heer Jan Durnez, de dames Cindy Franssen, Veerle Heeren, Katrien Schryvers;
de heren Frank Creyelman, Chris Janssens, Erik Tack;
de dames Ann Brusseel, Fientje Moerman;
mevrouw Yamila Idrissi, de heer Chokri Mahassine;
de heer Willy Segers, mevrouw Goedele Vermeiren;
de heer Jurgen Verstrepen;
mevrouw Mieke Vogels.

Toegevoegde leden:

Gerda Van Steenberge.

Stukken in het dossier:

- 2290** (2013-2014) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
– Nr. 2: Amendementen
– Nr. 3: Verslag over hoorzitting
– Nr. 4: Amendementen

INHOUD

1. Toelichting door de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel	4
2. Algemene bespreking	4
2.1. Vragen en opmerkingen van de leden.....	4
2.1.1. Tussenkoms van mevrouw Marleen Vanderpoorten.....	4
2.1.2. Tussenkoms van mevrouw Kathleen Helsen.....	5
2.1.3. Tussenkoms van mevrouw Irina De Knop	7
2.1.4. Tussenkoms van mevrouw Katleen Martens	8
2.1.5. Tussenkoms van mevrouw Vera Celis.....	11
2.1.6. Tussenkoms van de heer Jos De Meyer	12
2.1.7. Tussenkoms van mevrouw Elisabeth Meuleman	12
2.1.8. Tussenkoms van de heer Jo De Ro	13
2.1.9. Tussenkoms van mevrouw Kathleen Deckx	14
2.1.10. Tussenkoms van de heer Kris Van Dijck	14
2.1.11. Tussenkoms van mevrouw Sabine Poleyn.....	15
2.2. Antwoorden van de minister.....	15
2.3. Replieken.....	18
2.3.1. Tussenkoms van de leden	18
2.3.2. Antwoorden van de minister	19
2.3.3. Bijkomende tussenkoms van de leden en antwoorden van de minister	19
3. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen.....	22
4. Bijkomende replieken – commissievergadering van 13 februari 2014.....	37
4.1. Vragen en opmerkingen van de leden.....	37
4.2. Antwoorden van de minister.....	38
4.3. Replieken.....	39
4.4. Replik van de minister	40
5. Stemming over het geheel.....	41
Gebuurkte afkortingn	42
Tekst aangenomen door de commissie	43
Bijlagen: zie dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	

De Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen behandelde op 5 december 2013 en 30 januari en 6 en 13 februari 2014 het ontwerp van decreet betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Op 9 januari 2014 had een hoorzitting plaats met de heer Patrick Vandelanotte (GRIP vzw), mevrouw Anny Cooreman en de heer Jan Rottier (Eureka Leuven), mevrouw Friedl Tuytens (adjunct-directeur BuSO/gon Instituut Bert Carlier) en mevrouw Lisbet Van Gijzeghem (algemeen coördinator gon Kasterlinden). Op 16 januari 2014 werden de representatieve vakorganisaties en de onderwijskoepels en inrichtende machten en vertegenwoordigers van de CLB's gehoord (zie *Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2290/3).

Het CGKR en het Kinderrechtencommissariaat brachten een advies uit over respectievelijk het voorontwerp en het ontwerp van decreet (zie [dossierpagina](#) van dit stuk op www.vlaamsparlement.be).

1. Toelichting door de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel

De *minister* verwijst naar de uitgebreide en duidelijke memorie van toelichting.

2. Algemene bespreking

2.1. Vragen en opmerkingen van de leden

2.1.1. Tussenkoms van mevrouw Marleen Vanderpoorten

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* stelt dat Vlaanderen een stevige traditie heeft in het aanbieden van onderwijs voor kinderen en jongeren met speciale onderwijsbehoeften. De bezorgdheid voor kwaliteitsvol onderwijs lag aan de basis van de wet van 6 juli 1970 op het buitengewoon en geïntegreerd onderwijs. De keuze voor een aparte structuur van scholen had tot gevolg dat extra middelen ter beschikking werden gesteld voor scholen voor buitengewoon onderwijs. Zo kon de nodige expertise en kennis ontwikkeld worden. Ouders die voor het buitengewoon onderwijs kozen en kiezen getuigen vaak dat hun kind tot rust komt. Het omgekeerde komt ook voor namelijk dat ouders gelukkig zijn met de keuze voor (meer) inclusief onderwijs. Dit maakt de beslissing over welk soort onderwijs de beste oplossing is niet eenvoudig. Er zijn tendensen binnen het onderwijssysteem waardoor een groeiende groep van jongeren geen aansluiting meer vindt in het gewoon onderwijs. De schoolbevolking in het buitengewoon onderwijs is hierdoor sterk toegenomen. Er is een oververtegenwoordiging van kinderen uit kansarme en allochtone gezinnen. Kansrijke gezinnen maken dan weer meer gebruik van buitenschoolse hulpverlening. Dit is een bijkomend probleem. Het vergroot de kloof tussen leerlingen uit kansarme en kansrijke milieus. Deze evoluties zijn moeilijk te verzoenen met een beleid dat er prioritair naar streeft gelijke kansen te realiseren. Het streven naar inclusief onderwijs is ook internationaal een frequent voorkomend beleidsthema. Het toenemende aantal leerlingen in het Vlaamse buitengewoon onderwijs staat hier haaks op.

Het ontwerp van decreet kent een lange voorgeschiedenis. Het beoogt verdere stappen te zetten in de richting van de geleidelijke realisatie van artikel 24 van het VN-verdrag. Dit artikel waarborgt het recht op onderwijs van personen met een handicap en bepaalt dat om dit recht zonder discriminatie en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken de verdragsluitende staten inclusieve onderwijssystemen op alle niveaus waarborgen. Dit verdrag is in de Vlaamse rechtsorde ingevoerd. De decreetgever moet bijgevolg de verplichtingen die hieruit voortvloeien, naleven. Men tracht al jaren te komen tot een decreet Leerzorg. Bij het begin van de huidige legislatuur 2009-2014 is men tot de vaststelling gekomen dat het moeilijk was het vereiste maatschappelijke draagvlak te vinden. Het

voorliggende ontwerp van decreet is echter maar een tussenstap naar een echt decreet Leerzorg. Op zich positief, maar zal men met deze werkwijze ooit het einddoel bereiken? De vraag blijft of de geleidelijkheid er niet toe leidt dat het ontwerp noch mossel noch vis dreigt te worden. Het woord “onduidelijkheid” kwam in de hoorzittingen het vaakst naar voor.

Vervolgens somt mevrouw Vanderpoorten een aantal kritische bedenkingen op. Iedereen is het erover eens dat de datum van inwerkingtreding onhaalbaar is. Er is onvoldoende zekerheid over de financiering en het aantal personeelsleden. Er is onvoldoende ingezet op competentieontwikkeling en professionalisering van het onderwijspersoneel waardoor de kans op het invoeren van disproportionaliteit sterk zal verhogen. Alles dreigt bij het oude te blijven. De overheid heeft nagelaten om proactief een degelijke strategie tot competentieontwikkeling uit te werken met de sociale partners. Het huidige personeel zal waarschijnlijk de nieuwe benadering niet aankunnen. Er is geen evaluatie van gon en ion geweest. Deze evaluatie zal pas eind 2014 worden afgerond. Er is onzekerheid over de omkadering en programmering van het nieuwe type 9 waardoor het effect van de invoering twijfelachtig blijft. De vraag blijft ook of de invoering van dit nieuwe type wel de beste oplossing is.

Belangrijke personeelsverschuivingen kunnen leiden tot de ontsporingen in de bezetting. De problemen rond de arbeidsomstandigheden van het personeel in gon en ion worden niet geredigeerd maar doorverwezen naar een werkgroep waarvan de finaliteit niet duidelijk is. Er is een substantiële verhoging van juridisering, planlast en werkdruk in het beleidsdomein. Men blijft bovendien vasthouden aan het behalen van het gemeenschappelijk curriculum als einddoel.

De Open Vld-fractie is voorstander van elke stap in de richting van echt inclusief onderwijs. Onderwijs moet er op gericht zijn iedereen op te nemen in eenzelfde geheel. Maar niet iedereen is gelijk waardoor onderwijs op maat nodig is. Dit kan alleen door in te zetten op het onderwijzend personeel in termen van competentieontwikkeling, professionalisering, na- en bijscholing, een betere remuneratie, minder plan- en administratieve last, voldoende omkadering enzovoort. Dit ontwerp begint met de omgekeerde aanpak: de structuren en procedures worden hertekend zonder na te gaan of de mensen die het moeten realiseren er klaar voor zijn en in hoeverre er voldoende en aangepaste fysieke ruimte is om dit te realiseren.

Het stemgedrag van de fractie zal na het antwoord van de minister worden bepaald.

2.1.2. Tussenkoms van mevrouw Kathleen Helsen

Dit ontwerp van decreet is volgens mevrouw *Kathleen Helsen* het resultaat van jarenlang overleg. Het zet een aantal belangrijke stappen vooruit. Het ontwerp is niet meer uitsluitend gebaseerd op een medisch deficitmodel. De onderwijsbehoeften van leerlingen worden doorslaggevend dan stoornisgebonden overwegingen. Voor leerlingen in het gewoon onderwijs biedt het ontwerp de garantie op redelijke aanpassingen op voorwaarde dat ze voldoende zijn om het gemeenschappelijk curriculum te volgen. Het biedt meer rechtszekerheid voor ouders en kinderen, maar ook voor scholen, schoolteams en schoolbesturen. Het conceptueel zuiver stellen van de oriëntering naar gon en buitengewoon onderwijs waardoor leerlingen geen attest van buitengewoon onderwijs meer moeten hebben om in het geïntegreerd onderwijs te worden opgenomen, is tevens een positieve stap.

De creatie van een basisaanbod in het buitengewoon onderwijs is een belangrijke stap omdat het medische model wordt verlaten. Er wordt gekozen voor een model van aandacht en onderwijsbehoeften. Voor de andere types is deze stap nog niet gezet. Ook daar

moet men evolueren naar een benadering waar onderwijsbehoeften van leerlingen primeren op het beantwoorden van typedefinities. Men moet naar een sociaal, een contextueel model evolueren.

Voor leerlingen die nood hebben aan typebenaderingen is de uitbreiding van de groep instellingen residentiële settings die voor de oprichting van type 5 in aanmerking komen een cruciale verbetering. Dit geldt ook voor de nieuwe mogelijkheden die er voor de type 5-scholen zijn. Het is tevens een oplossing voor de revalidatiecentra.

De systematische, planmatige en transparante aanpak van de samenwerking tussen CLB's en scholen bij de oriëntering, in nauw overleg met de ouders, is een positieve evolutie. Ook de aanpassing van de rechtsbeschermingsprocedure door de aanpassing van de bevoegdheden, de samenstelling en de gevolgen van de beslissingen van de Commissie inzake Leerlingenrechten vindt de spreker belangrijk.

Het ontwerp van decreet is een eerste stap vooruit. Een aantal bijkomende stappen moet nog worden gezet in de toekomst. Dit moet gefaseerd gebeuren, rekening houdend met de evolutie op het terrein.

Uit de hoorzittingen bleek dat er nog vragen en onduidelijkheden zijn. Het werkveld heeft moeite met de inwerkingtredingsdatum van 1 september 2014 om het decreet op een kwaliteitsvolle manier te implementeren. De CD&V-fractie vraagt rekening te houden met deze signalen.

Vervolgens somt mevrouw Helsen nog enkele andere bedenkingen op. Er moet zo spoedig mogelijk werk worden gemaakt van de knelpunten in verband met gon en ion. Er moet ook aandacht zijn voor de consequenties van het invoeren van een multidisciplinair verslag. Dit moet tijdig kunnen worden afgeleverd. Er zijn wachtlijsten in bepaalde regio's. De leerlingen mogen er niet de dupe van zijn dat het verslag niet tijdig beschikbaar is. Daarnaast is er ook de kostprijs van dit multidisciplinair verslag wat niet tot gevolg mag hebben dat de kinderen niet op het juiste moment op de juiste plaats terechtkomen. Tijdens de hoorzittingen werd er opnieuw op gewezen dat leerlingen die in armoede leven sneller in het buitengewoon onderwijs terechtkomen. Als het antwoord op hun specifieke noden vanuit het gewoon onderwijs moet komen, dan moet er daarvoor voldoende omkadering zijn. Er moet worden vermeden dat de kost die daaruit voortvloeit door die leerlingen moet worden gedragen.

De competentieontwikkeling is een voorwaarde voor een goede implementatie van het ontwerp van het decreet. Die competentieontwikkeling is nodig in het gewoon onderwijs, het buitengewoon onderwijs en de CLB's. Het werkveld dringt daar sterk op aan.

Mevrouw Helsen vindt het essentieel dat de Vlaamse Regering een aantal engagementen realiseert, zoals de monitoring en de voortgangsrapportage. Beide moeten gekoppeld worden aan een effectieve mogelijkheid van bijsturing.

De werkgroep gon/ion is gestart maar de werkzaamheden ervan verlopen niet vlot. Ze dringt erop aan dat de minister het engagement in verband met de werkgroep waarmaakt. Het zou beter geweest zijn als de oplossingen voor de knelpunten vermeld in het rapport van het OBPWO-onderzoek 'gon en ion anno 2012' in dit ontwerp waren verwerkt. Er zou dan een beter antwoord zijn op de onderwijsnoden van leerlingen in het gewoon onderwijs die geen toegang gaan krijgen tot gon. Momenteel kunnen ze alleen terecht in het buitengewoon onderwijs. Het is de bedoeling om dat in de toekomst te wijzigen.

De scholen die er vandaag voor kiezen om leerlingen een individueel traject te laten volgen, worden daar momenteel onvoldoende voor beloond. Ze kunnen niet rekenen op de nodige omkadering. Mevrouw Helsen vraagt hiermee rekening te houden.

Het engagement om overleg te hebben met het beleidsdomein Welzijn over de kosten van diagnostiek en over de uitstroom van de plus-21-jarigen moet worden waargemaakt. Het engagement over de uitwerking van waarborgregeling moet worden geconcretiseerd. Er zou met de sociale partners worden overlegd over de principes, de uitgangspunten en inhoud van de waarborgregeling. Het is belangrijk dat de ingezette middelen bestemd blijven voor leerlingen met bijzondere noden. Er moet concrete informatie komen en de consequenties moeten snel duidelijk worden.

Een laatste engagement betreft de competentieontwikkeling in gewoon en buitengewoon onderwijs. Het is belangrijk dat in detail wordt verduidelijkt hoe dat engagement wordt aangepakt. Welke stappen zijn er gezet en welke moeten er nog gezet worden?

Het voorliggende ontwerp van decreet heeft ook gevolgen voor het leerlingenvervoer. Dit blijft in bepaalde regio's een probleem voor het buitengewoon onderwijs. Mevrouw Helsen vraagt om niet te wachten op de resultaten van de eerste monitoring om het probleem aan te pakken. De kinderrechtencommissaris heeft een initiatief genomen om te beklemtonen dat dit een pijnpunt is.

Het ontwerp bevat als een eerste aanzet vele goede elementen. Een aantal bekommernissen en engagementen die de Vlaamse overheid moet waarmaken, vraagt om meer duiding door de minister. De datum van inwerkingtreding van het ontwerp moet zo zijn dat de implementatie op een kwaliteitsvolle manier kan.

Tot slot vindt mevrouw Helsen het cruciaal om aandacht te hebben voor de opmerkingen van de CLB's. Alle CLB's hebben duidelijk gesteld dat ze de expertise en motivatie hebben om mee te werken aan de implementatie van dit ontwerp. De nieuwe taken als gevolg van bijvoorbeeld het decreet Integrale Jeugdhulp en dit ontwerp kunnen niet op een kwaliteitsvolle manier worden gerealiseerd met de huidige middelen en personeelsbezetting. Er is een gesloten enveloppefinanciering, terwijl er een toename is van het aantal kinderen en het aantal vragen om zorg en begeleiding. Het is de enige sector waar de middelen en personeelsbezetting niet stijgen. Dat is niet langer houdbaar. De CLB's stellen uitdrukkelijk dat ze over de nodige expertise beschikken maar ze kunnen niet aan de verwachtingen voldoen zonder bijkomende middelen. Hoe gaat de minister hiermee omgaan?

2.1.3. *Tussenkoms van mevrouw Irina De Knop*

Het ontwerp van decreet waarborgt volgens mevrouw *Irina De Knop* het recht op inschrijving enkel voor leerlingen die het gemeenschappelijk curriculum volgen. De scholen blijven een grote autonomie hebben om kinderen al dan niet te weren uit het gewoon basisonderwijs. GRIP waarschuwde hiervoor tijdens de hoorzitting. Het CGKR formuleerde het als volgt: "Het ontwerpdecreet maakt het kunnen volgen van een individueel aangepast curriculum afhankelijk van de welwillendheid van de school. Het koppelen van de mogelijkheid om dispenserende maatregelen te nemen als redelijke aanpassing aan de voorwaarde dat de doelen voor de studiebekrachtiging in functie van de finaliteit voor het onderwijsniveau ofwel de doelen voor het doorstromen naar vervolgonderwijs nog in voldoende mate bereikt kunnen worden, gaat in tegen het principe van inclusief onderwijs en is volgens het Centrum in strijd met het VN-verdrag." Dit is een belangrijke kritiek. Wat is de visie van de minister en waarom kon dit niet anders worden geregeld in het ontwerp van decreet?

Het niet koppelen van de gon/ion-regeling en -evaluatie aan het decreet is een gemis. Er is daar veel expertise inzake inclusief onderwijs. De wetenschappelijke onderzoeksresultaten ontbreken. Er was geen debat over de financiering van de leerlingen met een beperking. Wat is de visie van de minister?

Is het ontwikkelen van een basisaanbod buitengewoon basisonderwijs geen contradictio in terminis met inclusief onderwijs? Wat is de kans op inclusie als men een basisaanbod invoert? Een van de kritieken op het ontwerp is dat de leerlingen die hierin thuishoren onverwijld toegang moeten krijgen tot inclusief onderwijs.

Er is geen basisfinanciering voorzien voor de uitbouw van het inclusief onderwijs. Heel wat kritieken vermelden dat er een meer proactieve financiering moet zijn in plaats van een financiering achteraf indien zou blijken dat er minder leerlingen in het buitengewoon onderwijs zijn. Wat is het standpunt van de minister en waarom werd dit niet overwogen?

2.1.4. Tussenkoms van mevrouw Katleen Martens

Mevrouw *Katleen Martens* is ontgoocheld in het ontwerp van decreet. Er werd jarenlang naar uitgekeken. De noden zijn hoog, de oplossingen dringend. Er zijn gigantische problemen met urenlang busvervoer, onaangepaste infrastructuur, te weinig ruimte voor doorlopende professionalisering, krappe budgettering voor didactische hulpmiddelen, een manke afstemming van de medische regelgeving op de realiteit, bijvoorbeeld op het vlak van medicatie. Het voorliggende ontwerp van decreet komt niet tegemoet aan de bestaande noden in het buitengewoon onderwijs. Integendeel, het is een ontwerp dat problemen in het regulier onderwijs bij zal creëren, zonder de minste aanzet tot oplossing.

Ze sluit zich aan bij de kritische bedenkingen van de vakorganisaties die beseffen hoe onrealistisch dit ontwerp is. Vooral het uitgangspunt is fout. Het lijkt alsof leerlingen in het buitengewoon onderwijs onderwijskansen mislopen en dat die leerlingen per definitie beter af zijn in het gewoon onderwijs. Dat is verbazingwekkend. Waar krijgen kinderen met leernoden meer en betere kansen dan in het buitengewoon onderwijs? Dat gaat van een klasgrootte die individueel onderwijs maximaal toelaat, over gespecialiseerde leerkrachten, over aangepaste didactiek enzovoort. Dit alles maakt het buitengewoon onderwijs tot de fontein van onderwijskansen voor leerlingen met bijzondere noden. Het gewoon onderwijs is in vergelijking daarmee voor diezelfde leerlingen een eerder arme plek met grote zeer heterogene klassen, een leerkracht die daardoor al tegen de limieten van haalbare differentiatie aanbotst, met weinig middelen, minder specifieke expertise op maat van bijzondere noden enzovoort. Het ontwerp van decreet draait enkel rond het op gang brengen van een stroom van leerlingen met bijzondere noden van dat kansrijk buitengewoon onderwijs naar een voor hen kansarmere schoolsetting.

Er zal wel een handvol leerlingen zijn die beter gedijen in het gewoon onderwijs dan in het buitengewoon. Moet de bestaande regelgeving waar een paar uitzonderingen nadeel van ondervinden omgegooid worden en iedereen beïnvloeden? Een veelvoud aan leerlingen zal met de nieuwe regelgeving niet gebaat zijn. Niet zelden worden leerlingen met bijzondere noden in een reguliere school agressief of depressief, net omwille van hun anders-zijn dat nergens zo scherp opvalt dan in de reguliere school. Het is niet leuk om gepest te worden omdat eindtermen voor hem of haar wegvallen, omdat het lesverloop steeds vertraging kent door de speciale aanpassingen enzovoort. Eens te meer wordt hiermee duidelijk geïllustreerd dat grote entiteiten, zoals in dit geval de VN, mooie luchtkastelen opleggen, zonder enige afstemming met de lokale realiteit.

Het Vlaams Belang geeft dus al een negatieve beoordeling aan de geest van dit ontwerp.

Zelfs als ze de geschetste uitgangspunten zou delen, dan nog zou ze het niet eenduidig positief beoordelen gelet op de vele praktische bezwaren die aan de in- en uitvoering van dit ontwerp verbonden zijn. Voormalig minister Frank Vandenbroucke stelde in de memorie van toelichting bij het decreet Financiering Leerplichtonderwijs: "De overheid heeft als eerste opdracht te zorgen voor een billijke en voldoende financiering van het leerplichtonderwijs." Dat geldt in het bijzonder bij de invoering van dit ontwerp. Er is niet in een specifiek budget voorzien. Er is enkel voorzien dat de uitgespaarde middelen in het buitengewoon onderwijs zullen worden herverdeeld. Het wat en hoe van de voorgestelde financiering is te onrechtstreeks en onduidelijk. Dat heeft tot gevolg dat de reguliere scholen de gevraagde redelijke aanpassingen niet zullen en kunnen doorvoeren.

Mevrouw Martens vraagt of een doorgevoerde aanpassing met het kind meegaat als het switcht tussen gewoon en buitengewoon onderwijs, het zogenaamde rugzakprincipe?

In het ontwerp van decreet wordt het gekende begrip 'draagkracht' vervangen door het concept 'redelijke aanpassing'. Beide begrippen hebben elk hun eigen inhoud. Draagkracht neemt de school, de leerkracht als referentie en 'redelijke aanpassing' eerder het kind met bijzondere noden. Net omwille van die verschillende inhoud, blijven beide concepten nodig. Bovendien kunnen ze perfect in harmonie naast elkaar blijven bestaan. Door enkel en alleen te vertrekken van de redelijke aanpassing is het gevaar reëel dat de impact van die redelijke aanpassing op het schools aanbod voor de gewone leerlingen minder zwaar kan wegen. Het gevaar dreigt dat scholen aanpassingen zullen moeten doorvoeren, bijna ongeacht de kost voor het niveau van onderwijs voor de gewone leerlingen. Nochtans hebben zowel de overheid als de school een even grote verantwoordelijkheid tegenover de gewone leerlingen en de aanpassingen kunnen dus niet losgekoppeld worden van de gevolgen voor de overige leerlingen. Het schrappen van het begrip draagkracht verlegt de grens in het antwoord op de vraag in de mate waarin ingrepen voor één leerling mogen wegen op het aanbod voor de andere leerlingen. Het ontnemt de school bovendien de mogelijkheid om te kiezen voor de kwaliteit voor de klasgroep tegenover de inspanning voor één bijzondere leerling. Dat heeft niets te maken met discriminatie of elitevorming, maar alles met de verantwoordelijkheid en de mogelijkheid voor de gewone leerling in tijden waarin de draagkracht al maximaal belast is omwille van de heterogene schoolpopulatie. De draagkracht staat vandaag in die mate onder druk, dat elke bijkomende belasting zich bijna automatisch vertaalt in kwaliteitsverlies. Door het begrip draagkracht uit het ontwerp te houden, ontnemt de overheid de school de mogelijkheid om zelf de grens te trekken en de kwaliteit te bewaken.

Een onbegrijpelijk pijnpunt is de minimale rol die aan het geïntegreerd onderwijs toebedeeld wordt. Gon is speerpuntexpertise, namelijk snel en efficiënt in het regulier onderwijs opereren waar en wanneer nodig. De klasleerkrachten willen dat de speerpuntexpertise van buitenaf ondersteuning kan komen bieden waar en wanneer nodig. Logischerwijze zou de gon-werkwijze dus het kernelement moeten zijn van het ontwerp van decreet. Dat is niet zo. De speerpuntexpertise die nodig is in het gewoon onderwijs, blijft opgesloten in het ontoegankelijke buitengewoon onderwijs. De klasleerkrachten moeten zelf die expertise opbouwen, te veel en niet zelden nadat de noodzaak op zijn hoogtepunt is. Terwijl de paniek om expertise-afwezigheid in het gewoon onderwijs groot is en het lijkt dat elke gewone leerkracht zowel klasleerkracht, zorgleerkracht, type 1-leerkracht, type 3-leerkracht en type 8-leerkracht in één moet zijn, wordt de expertise van het buitengewoon onderwijs niet aangeboord door dit ontwerp. De leerlingen komen van het buitengewoon naar het gewoon onderwijs, maar de noodzakelijke expertise om onderwijs op maat te kunnen verschaffen niet. Hoe kan dit tot meer onderwijskansen leiden?

De papierlast die gecreëerd wordt is groot. Het is ook niet duidelijk wat wordt verwacht. Er is bijkomende dossieropbouw in het buitengewoon onderwijs, het CLB, het gewoon onderwijs, bij de klasleerkracht, de klassenraad, bij de inspectie. Verder zijn er de aanpassingen zelf in het gewoon onderwijs, de praktische schoolorganisatie enzovoort. Met welke middelen of met welk personeel gebeurt dit? Er wordt weinig omgezien naar draagkracht of kwaliteit.

De concrete verwachtingen zijn vaag en onduidelijk. Wanneer is een verantwoording voldoende, wanneer bevat een dossier alle elementen waarover de inspectie waakt enzovoort? Deze onduidelijkheid creëert nog eens een bron van stress. De vraag rijst of deze enorme belasting van het onderwijs nog in verhouding staat tot het beoogde doel. Het lijkt dat het onderwijs verpletterd wordt onder een belasting, zonder dat die voor de school of het onderwijs veel positiefs oplevert.

De rol die de inspectie toegeschoven krijgt is voor kritiek vatbaar. Normaliter is de inspectie enkel gemachtigd om de administratieve kant te onderzoeken. Met de opdracht voor de inspectie om toe te zien of het kind met een bepaald profiel ook in het overeenkomstige type terecht komt, begeeft de inspectie zich op inhoudelijk terrein. De inspectie is daar niet voor uitgerust en het mag geen precedent zijn om de inspectie zich nog meer met inhoudelijke zaken te laten moeien. Met haar taken voor het thuisonderwijs en nu in het buitengewoon onderwijs neemt de inspectie meer en meer inhoudelijk terrein in wat botst met de pedagogische vrijheid. Bovendien is het de vraag of die strenge koppeling van diagnose en type wel steeds de beste onderwijskansen voor het kind in kwestie oplevert. Sommige kinderen met autisme zitten het beste in type 3. Ze kunnen dat aan en de gemengde setting is vaak een goede leerschool voor de buitenschoolse anti-onvriendelijke wereld. Andere kinderen met autisme overleven moeilijker in type 3 en hebben specifiek nood aan het aanbod van type 7. Nog anderen zijn sterk genoeg om in het gewoon onderwijs school te lopen. En nu komt er een type 9 voor kinderen met autisme. Zullen kinderen met autisme die optimaal gedijen in type 3 er nog langer mogen blijven, of worden ze verplicht naar type 9 gestuurd? Hoe zal de inspectie zich in deze opstellen?

Een tweede bedenking bij de rol die inspectie krijgt, is dat er in het geheel een nogal repressief apparaat in stelling wordt gebracht. Scholen doen vandaag al wat ze kunnen, en niet zelden al meer dan ze aankunnen, om iedereen van goed onderwijs te voorzien. Ze worden hiervoor beloond met een kader dat bulkt van het wantrouwen, de verdere penetratie van de inspectie, de 'gelijkebehandelingsbureaus' met hun zogenaamde antidiscriminatiewetgeving en verdachtmakingen en alle andere juridische machinerie die duidelijk maakt welke vrijheid er nog overblijft. Hoe kan een school nog vrij kiezen om de kwaliteit voor allen te laten primeren op de inspanning voor één als de draagkracht al maximaal belast is en een leerling die intensieve zorgen vraagt de kwaliteit voor allen zou ondermijnen?

Het opzet van de minister is om een echt zorgcontinuüm te maken. Daarbij zijn gewoon onderwijs, dan gewoon onderwijs met individueel ingekort curriculum, dan het basisaanbod met nog minder curriculum en ten slotte type 2 nauw aansluitende fazen. Goede bedoelingen mogen niet blind zijn voor de realiteit. Volgens het ontwerp van decreet kunnen kinderen met een IQ vanaf 61 punten zich in het regulier basisonderwijs inschrijven. Wat stelt de minister zich hier concreet bij voor? Kinderen met een IQ van 62 punten in de klas met kinderen met een IQ van 118 punten is een waanzinnige spreidstand. Het VN-verdrag legt dat expliciet op, maar heeft dat zin? Inclusie is aan voorwaarden gebonden zoals het verschil tussen de hoofdgroep en de inclusiegroep dat niet te groot mag zijn en moet kunnen worden weggewerkt. Dat is in dit geval haast onmogelijk.

Dat getuigschriften zullen uitgereikt worden die niet meer garant staan voor de beheersing van het volledige curriculum holt de educatieve en maatschappelijke waarde ervan uit. Mevrouw Martens begrijpt de maatschappelijke doelstelling, maar is van oordeel dat de maatschappij beter gediend is met getuigschriften die daadwerkelijk garanderen wat ze beweren te garanderen.

Het is niet omdat maatregelen dringend zijn, dat ze overhaast moeten worden ingevoerd. Sommige artikelen zijn al in werking sinds 1 januari 2014, zonder dat de Vlaamse Regering de openstaande inhoudelijke bepaling ingevuld heeft. Hoe kan dat? Bovendien lopen de inschrijvingen al, terwijl deze wetgeving er op van toepassing zou moeten zijn. Wat met de bemiddelingscommissie die nog moet worden samengesteld enzovoort? De timing is een absolute ramp. Waarom worden er zoveel machtigingen aan de Vlaamse Regering gegeven? Waarom zijn de meeste besluiten nog niet klaar?

Mevrouw Martens concludeert dat door al deze belangrijke praktische en inhoudelijke bezwaren ze het ontwerp van decreet onmogelijk kan steunen. Dat is jammer voor een ontwerp waar al een decennium op wordt gewacht. Het Vlaams regeerakkoord stelt als impliciete voorwaarde een “breed maatschappelijk draagvlak, ook in het onderwijs” (*Parl. St.* VI.Parl. 2009, nr. 31/1, p. 33). De echte noden worden niet gelenigd, ergernis over dit ontwerp steekt de kop op en applaus is de grote afwezigheid.

2.1.5. *Tussenkoms van mevrouw Vera Celis*

Mevrouw *Vera Celis* deelt mee dat N-VA tevreden is met het ontwerp van decreet dat gericht is op de inclusie van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Dit decreet kadert binnen de nieuwe visie op handicap die werd gedefinieerd in het VN-verdrag. Handicap wordt niet langer beschouwd als een persoonlijk probleem, maar als een afstemmingsprobleem tussen de klas- en schoolcontext en de specifieke onderwijs- en opvoedingsbehoeften van de jongere.

In het voorliggende ontwerp van decreet worden de verschillende types van het buitengewoon onderwijs anders omschreven. Het decreet definieert ook duidelijke toelatingsvoorwaarden tot het buitengewoon onderwijs en de voorwaarden voor gon-ondersteuning. Belangrijk is dat diagnoses gebeuren op basis van duidelijke protocollen. Wie in het gewone onderwijs terechtkan of wie na een passage in het buitengewoon onderwijs terug naar het gewone onderwijs kan, moet daartoe alle kansen krijgen. De toekenning van tolkonondersteuning Vlaamse Gebarentaal aan dove leerlingen, die werd doorgevoerd op basis van een amendement van haar fractie op Onderwijsdecreet XXIII (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2066/1 t.e.m. 10), past binnen dat kader. Wie echt nood heeft aan buitengewoon onderwijs, moet daar ook terechtkunnen. Momenteel komen sommige kinderen die buitengewoon onderwijs nodig hebben, op wachtlijsten terecht omdat er in het buitengewoon onderwijs steeds meer kinderen zitten die daar eigenlijk niet thuishoren. Het zal echter gaan om een geleidelijk proces. Ze hecht veel belang aan een goede opvolging en, indien nodig, aan een snelle bijsturing.

Ook begrippen als disproportionaliteit, remediëren, compenseren, dispenser en differentiëren worden gedefinieerd. Er zijn dus duidelijke criteria voor doorverwijzing naar het buitengewoon onderwijs voor het geval het kind het gemeenschappelijke curriculum van het gewone onderwijs niet kan volgen.

Haar fractie onderstreept dat het ontwerp van decreet allesbehalve een besparingsoperatie is. Het bedrag dat in het buitengewoon onderwijs wordt uitgespaard door de verschuiving van leerlingen naar het gewone onderwijs, moet worden ingezet voor ondersteuning in het gewone onderwijs.

Vervolgens formuleert mevrouw Celis nog enkele bezorgdheden. Men moet de nodige aandacht hebben voor de te krappe timing. Tijdens de hoorzitting was er grote ongerustheid omdat de hervorming van gon en ion niet gekoppeld is aan het M-decreet. Hoe reageert de minister daarop? Is de werkgroep die werd opgericht rond gon en ion nog actief, en zo ja, wanneer zullen de eerste resultaten worden voorgelegd? Zo nee, wat is daar de reden voor?

Welke gevolgen zal de invoering van dit ontwerp van decreet hebben voor het leerlingenvervoer? Zal de minister dit verder laten onderzoeken? Waar zullen de plus-21-jarigen terecht komen? Is er daarover overleg met Welzijn? De vakbonden vrezen dat het gespecialiseerde personeel in het buitengewoon onderwijs zijn job dreigt te verliezen door een verschuiving van de leerlingen. Zullen deze mensen worden opgevangen in een functie die nauw aansluit bij hun expertise?

2.1.6. *Tussenkoms van de heer Jos De Meyer*

De heer *Jos De Meyer* benadrukt dat het gaat om een compromisdecreet. Voor sommigen gaat het te ver en te snel, voor anderen gaat het niet ver of niet snel genoeg. Beleid voeren is echter de kunst van het haalbare. Voor hem is dit dus een stap in de goede richting maar hij begrijpt dat het onderwijsveld zich afvraagt of men nog dezelfde zorg zal kunnen bieden aan de meest kwetsbare kinderen.

Als de ingangsdatum voor de meeste maatregelen 1 september 2015 wordt, dan zal een goede voorbereiding mogelijk worden. De vorige minister van Onderwijs heeft in andere financieel-economische tijden een ruim pakket aan bijkomende maatregelen beloofd voor de noodzakelijke competentieontwikkeling. Vandaag is dat niet realistisch. Toch vraagt hij om een verantwoorde omkadering. De minister kan nog tot volgende week de tijd nemen voor verder overleg hierover.

Hij beseft dat dit decreet in de toekomst goed zal moeten worden opgevolgd en dat een bijsturing misschien noodzakelijk zal zijn.

2.1.7. *Tussenkoms van mevrouw Elisabeth Meuleman*

Mevrouw *Elisabeth Meuleman* merkt op dat het Leerzorgdecreet werd begraven in het begin van deze regeerperiode. Nu zal dit belangrijke decreet worden aangenomen zonder dat er daarvoor voldoende draagvlak werd gevonden, zoals blijkt uit de vele protocollen van niet-akkoord.

Het uitgangspunt van het decreet is correct. Het VN-verdrag heeft gezorgd voor een paradigmashift. Mensen met een beperking moeten op een inclusieve manier worden benaderd. Daarom moet de omgeving zich maximaal aanpassen aan de persoon met een beperking. Door de ratificatie van dat verdrag is Vlaanderen verplicht om een aantal maatregelen te nemen, ook in het onderwijs. De overheid moet het mogelijk maken om redelijke aanpassingen door te voeren.

Het ontwerp van decreet schiet echter tekort. In het ontwerp werd slechts een halfslachtig recht op inclusief onderwijs opgenomen. Voor de kinderen die niet meekunnen met het gewone curriculum zijn er nog uitzonderingen mogelijk. Dat is een juridisch probleem. Bovendien biedt de overheid onvoldoende ondersteuning bij het doorvoeren van redelijke aanpassingen. In de korte tijd vóór de invoering van het decreet zal men niet in staat zijn tot de nodige competentieontwikkeling. Ook de financiering is niet realistisch, zoals ook de meerderheid erkent. Op dezelfde dag dat Vlaams minister Muyters in een hoerabericht

kan communiceren dat hij 176 miljoen euro over heeft op de Vlaamse begroting, wordt er ook beslist dat men dit decreet moet kunnen uitvoeren binnen dezelfde enveloppe.

De werklast van de CLB's zal sterk stijgen, niet alleen door het M-decreet, maar ook door de beslissingen rond de bijzondere jeugdzorg. De beschikbare enveloppe blijft echter dezelfde. Voor gon en ion is er nog altijd geen regelgevend kader. Er is onduidelijkheid rond de arbeidsomstandigheden, de diplomavereisten, de opdracht, de ondersteuning waar de kinderen recht op hebben en het functioneren van de gon-teams. Deze teams spelen nochtans een belangrijke rol in het zorgcontinuüm. Haar fractie eist dat dat wordt geregeld in dit decreet. Van een eventueel uitstel van de inwerkingtreding van het M-decreet zou men gebruik kunnen maken om het regelgevend kader voor gon en ion uit te werken.

In Onderwijsdecreet XXIII werden er al dringende maatregelen genomen rond competentieontwikkeling en professionalisering, in voorbereiding op het M-decreet. Hoe ver staat men daarmee?

Het voorliggende ontwerp van decreet heeft het recht op inclusief onderwijs onvoldoende verankerd. Het beantwoordt dus niet aan de normen van het VN-verdrag en dat kan leiden tot juridische problemen. De voorliggende tekst zal stevig geamendeerd moeten worden. Ze hoopt dat er hierover in deze regeerperiode nog een krachtig decreet kan worden gestemd dat aan de mensen die het zullen moeten uitvoeren voldoende ondersteuning en middelen garandeert.

2.1.8. Tussenkomen van de heer Jo De Ro

De heer Jo De Ro vraagt zich af wat de minister en de leden van de meerderheid denken over de teneur van de hoorzittingen. Hij verwijst naar een aantal stellingen uit de netoverschrijdende nota van de CLB's. De CLB's vinden dat het M-decreet nog veraf staat van wat onze kinderen nodig hebben. De communicatie van de minister is voorbarig en misleidend. Het decreet helpt kinderen in armoede niet. Ze vinden dat het ontwerp van decreet haaks staat op de besparingen in de CLB's. Terugkeer van kinderen naar het gewone onderwijs dreigt hypothetisch te worden. Er is geen oplossing voor leerlingen die ook nood hebben aan jeugdhulp. Er zijn grote regionale verschillen stellen de CLB's. Dat zijn geen detailopmerkingen.

Hij sluit zich aan bij de opmerking van mevrouw Meuleman dat er nog juridische twijfels zijn rond dit ontwerp van decreet. De Raad van State heeft hierover geen opmerkingen gemaakt. Moet men hiervoor geen bijkomende juridische hulp inroepen?

Hij heeft aan de vakorganisaties gevraagd om de tekst van het ontwerp van decreet eens naast de feiten te leggen. Hoeveel kinderen zitten er nu in de verschillende types van het buitengewoon onderwijs? Hoeveel geld gaat er naar elk type? Welke verschuivingen kan men verwachten? Welke gevolgen heeft dat binnen de gesloten enveloppe? Hij verkiest namelijk de officiële cijfers boven simulaties die op het terrein kunnen leiden tot sociale onrust.

Zullen de gon-teams netoverschrijdend blijven werken? Welke doelstellingen en kwaliteitsvereisten zullen er aan die teams worden opgelegd? Welk mandaat krijgt een gon-begeleider in de klassenraden, bij het opstellen van sticordi-maatregelen? De gon-begeleiders kunnen heel belangrijk zijn voor het inclusief onderwijs omwille van hun competenties en omdat ze een ambassadeursrol kunnen opnemen. In het huidige omstandigheden komt die ambassadeursrol zeker in het gedrang.

Hoe kan dit decreet gerealiseerd worden in een complexe stedelijke omgeving waar de randvoorwaarden onvoldoende vervuld zullen zijn? Daarmee sluit hij zich aan bij een vraag die gerezen is tijdens de eerste hoorzitting. Zijn er garanties voor het realiseren van een continuüm? Zal men de leerkrachten in het gewone onderwijs voldoende competenties kunnen bijbrengen om met de verwachtingen van dit decreet om te gaan? Wat met de noodzakelijke infrastructurele aanpassingen? Is het bso klaar om de kinderen dezelfde zorg te garanderen voor een aansluiting op de arbeidsmarkt? Daarmee sluit hij zich aan bij een vraag van het VSKO.

Kansarmoede heeft nog altijd een grote impact. Eenzelfde leerstoornis kan heel andere gevolgen hebben naargelang de ouders al dan niet voldoende mondig of vermogend zijn om hulp af te dwingen bij de scholen of om hulp in te kopen. Kansarme kinderen zijn oververtegenwoordigd in het buitengewoon onderwijs.

In deze discussie krijgt men vaak het verwijt voor of tegen het inclusief onderwijs te zijn of voor of tegen het buitengewoon onderwijs, naargelang de positie die men inneemt. De belangrijkste stelregel zou moeten zijn dat een kind moet terechtkomen waar het thuis hoort op basis van zijn talenten, onafhankelijk van het thuismilieu. Hij hoopt dat men nog bereid is tot de nodige belangrijke amenderingen om dit waar te maken.

2.1.9. Tussenkoms van mevrouw Kathleen Deckx

Mevrouw Kathleen Deckx brengt in herinnering dat er voor het decreet Leerzorg geen maatschappelijk draagvlak kon worden gevonden. Het ontwerp van M-decreet dat nu voorligt, is geen perfect decreet, maar het is een belangrijke stap in de goede richting. Voor haar fractie had het nog verder mogen gaan, maar dat was nu niet mogelijk. De gefaseerde aanpak die nu wordt voorgesteld, zal op termijn een oplossing bieden. Na de stemming van dit decreet is het belangrijk om de situatie op het werkveld goed op te volgen en waar nodig bij te sturen.

Belangrijke aanpassingen zijn onder andere de creatie van het type 9 en de garantie op redelijke aanpassingen. Tijdens de hoorzittingen werden er vooral opmerkingen gemaakt over de inwerkingtreding van het decreet en over de haalbaarheid inzake organisatie en programmatie. Daarom heeft de meerderheid vandaag een aantal amendementen neergelegd waarin de timing bijgestuurd wordt (*Parl. St. VI. Parl. 2013-14, nr. 2290/2*).

Ze deelt de bezorgdheid over gon en ion en sluit zich aan bij de vraag over de werkgroep.

2.1.10. Tussenkoms van de heer Kris Van Dijck

De heer Kris Van Dijck stelt vast dat dit ontwerp van decreet voor de een niet ver genoeg gaat en voor de ander te ver. Hij vindt dat men hiermee belangrijke stappen zet in de richting van inclusie in het onderwijs. Het is vooral belangrijk dat het decreet op een kwaliteitsvolle manier kan worden uitgevoerd. Men kan echter niet alles regelen met grote meeruitgaven. Het Vlaamse budget is in evenwicht. Dat is een grote verdienste van deze regering, wat mevrouw Meuleman daar ook van denkt. Elk kind moet op de juiste plaats terechtkunnen. Zowel binnen het gewoon onderwijs als binnen het buitengewoon onderwijs bestaat er een grote bekommernis voor de kinderen met bijzondere leernoden. Hij waardeert de mensen die in het buitengewoon onderwijs het beste van zichzelf geven. Voor heel wat kinderen is het buitengewoon onderwijs zoals we dat in Vlaanderen kennen een godsgeschenk. Voor veel ouders was het wellicht niet gemakkelijk om die keuze te maken, maar als ze hun kind daarna zagen openbloeien, waren ze blij met die keuze. Men moet het gewone onderwijs zo goed mogelijk wapenen om de inclusiegedachte zo veel mogelijk waar te maken.

Op het terrein bestaat er heel wat ongerustheid over de erkenning binnen het type 2. In hoeverre wordt de grens van IQ 60 stringent toegepast? Ook aan de andere parameters die in het artikel worden vermeld, zou voldaan moeten zijn. Hij wil wat meer uitleg over het begrip betrouwbaarheidsinterval. Is er enige overeenstemming met de parameters die binnen het VAPH worden gehanteerd?

Alles staat of valt met de competenties van de leerkrachten. Een van de basisregels van dit ontwerp van decreet is dat kinderen op een flexibele manier moeten kunnen overstappen naar het buitengewoon onderwijs of weer terug naar het gewoon onderwijs. Binnen welke school worden de kinderen geteld als ze de overstap maken van het gewoon naar het buitengewoon onderwijs of vice versa? De teldag, die nu op 1 februari valt, zou niet het moment mogen zijn waarop men keuzes maakt.

2.1.11. Tussenkoms van mevrouw Sabine Poleyn

Mevrouw *Sabine Poleyn* benadrukt het belang van de CLB's voor kinderen met zorgbehoeften. Het wordt echter moeilijk om zowel het decreet Integrale Jeugdhulp als het M-decreet en de visie rond de Huizen van het Kind op een kwaliteitsvolle manier te realiseren met de huidige middelen.

2.2. Antwoorden van de minister

Minister *Pascal Smet* beseft dat er al vijftien jaar sprake is van inclusief onderwijs. Tot nog toe is men er nooit in geslaagd om dat te realiseren, maar nu wordt er een belangrijke stap in die richting gezet. Voor sommigen gaat dit te snel, voor anderen net onvoldoende snel. De politiek moet dan nagaan welke belangrijke stappen men kan zetten binnen het beschikbare draagvlak. Met bezorgdheden allerhande moet men rekening houden, maar men mag ze niet aanwakkeren. Als men pas een beslissing wil nemen op het ogenblik dat aan allerlei voorwaarden voldaan is, dan zal men uiteindelijk niets beslissen, zoals op het einde van de vorige regeerperiode jammer genoeg het geval was. Met de goedkeuring van dit ontwerp van decreet bereikt men een point of no return, ook al zal men op een bepaald ogenblik misschien moeten vaststellen dat er nog bijkomende middelen nodig zijn.

Op het terrein bestond er heel wat ongerustheid over het lot van het buitengewoon onderwijs. Die is intussen weggeëbd. Hij heeft immers meteen duidelijk gesteld dat het buitengewoon onderwijs behouden moet blijven. Het reguliere onderwijs is namelijk niet voor alle kinderen de juiste plaats. Door allerlei mechanismen zitten er in het Vlaamse buitengewoon onderwijs wel iets te veel kinderen die eigenlijk thuishoren in het regulier onderwijs.

De opmerkingen van mevrouw Martens maken deel uit van een achterhoedegevecht. Het debat is immers beslecht. Het Vlaams Parlement heeft jaren geleden het VN-verdrag geratificeerd. De interpretatie in dit ontwerp van decreet is in overeenstemming met het verdrag. Als dat niet het geval was, zou de Raad van State daarover wel een opmerking hebben gegeven. Men zou ook kunnen kiezen voor een heel ruime interpretatie van het verdrag. De Vlaamse Regering heeft echter gekozen voor een realistische interpretatie, die in overeenstemming is met het verdrag en die bovendien in het belang is van de kinderen. Het gemeenschappelijk curriculum blijft behouden als kompas. Hij heeft vertrouwen in de beoordeling van de scholen dat de waarde van het getuigschrift behouden kan blijven.

Het nieuwe begrip 'redelijke aanpassingen' is een juridisch begrip dat voor interpretatie vatbaar is. Het gaat om een objectief begrip, dat evolutief is en gebonden aan context en middelen. Dit is in elk geval een beter criterium dan de huidige draagkrachtafweging,

die een zeer subjectief criterium is. Dit criterium zal geleidelijk worden doorgevoerd. Elementen van draagkrachtafweging zullen worden gebruikt om te bepalen wat al dan niet redelijk is. Dat zal echter niet langer het enige criterium zijn. Wie niet akkoord gaat met de beslissing, kan gebruikmaken van de bestaande rechtsprocedures. Eventueel kan het parlement de regelgeving mettertijd aanpassen of verduidelijken op basis van de rechterlijke uitspraken.

Inzake competentieontwikkeling mag men de leerkrachten niet onderschatten. Sommige leerkrachten pakken dat vandaag al heel goed aan. De een zal daarin natuurlijk wat meer investeren dan de ander. Het is ook niet nieuw want de voorbije jaren kwam inclusie in het onderwijs al geregeld ter sprake. Verder werden in Onderwijsdecreet XXIII er al heel wat middelen uitgetrokken voor competentieontwikkeling door de pedagogische begeleidingsdiensten. De voorbije maanden hebben zij, op basis van een uitgebreide consultatie, een concept ontwikkeld dat nu moet worden geconcretiseerd. Er is een enveloppe toegekend waardoor men in sommige gevallen iets hoger geschoolde mensen in dienst kan nemen. Daarnaast zijn er ook de reguliere nascholingsmiddelen die trouwens elk jaar een overschot vertonen. Er is de reguliere begeleiding. Op dit ogenblik worden er in het onderwijs al heel wat gon-leerkrachten ingezet. De schoolteams worden ondersteund door zorgcoördinatoren. De banaba's bieden onder meer bijkomende opleidingen rond zorgverbreding. De minister beseft dat de overheid middelen ter beschikking moet stellen. Hij benadrukt echter de grondwettelijke beperking namelijk de vrijheid van onderwijs. De competentieontwikkeling van de leerkrachten wordt niet georganiseerd door de minister van Onderwijs, maar door koepels, pedagogische begeleidingsdiensten, scholengemeenschappen en scholen. Het gaat dus om een gedeelde verantwoordelijkheid.

Er werden enkele amendementen ingediend om de inwerkingtreding met een jaar uit te stellen. De onderhandelingen hebben namelijk langer geduurd dan oorspronkelijk gedacht, onder meer om een zo groot mogelijk draagvlak te realiseren. Om de druk op de ketel te houden heeft hij het ontwerp van decreet ingediend met die datum van inwerkingtreding. De Vlaamse Regering is bereid om de inwerkingtreding met een jaar uit te stellen. Sommige bepalingen zullen dus in werking treden op 1 januari 2015, andere op 1 september 2015. Dat moet voldoende zijn voor de stapsgewijze invoering van dit ontwerp van decreet.

De diverse knelpunten rond gon en ion worden momenteel in kaart gebracht. Dat moet klaar zijn tegen het einde van 2014, dus nog vóór de inwerkingtreding van het decreet. Indien nodig zal men dit opnemen in een decretale regeling of zal men daarvoor extra middelen uittrekken. De waarborgregeling impliceert dat eventuele vrijgekomen middelen van het buitengewoon onderwijs, zullen worden overgeheveld naar het gewoon onderwijs. Deze middelen zal men kunnen gebruiken voor een uitbreiding van gon en ion. Men hoeft dus niet te wachten op de evaluatie van gon en ion.

De minister stelt dat het ontwerp van decreet geen besparingsoperatie inhoudt. De waarborgregeling impliceert dat de bestaande middelen behouden blijven. De volgende regering is daardoor gebonden. Eventuele vragen naar bijkomende middelen moeten worden voorgelegd aan een stuurgroep die deze vragen zal objectiveren.

In het kader van de hervorming van het secundair onderwijs werd er beslist om een audit uit te voeren rond de CLB-werking. De Vlaamse Regering zal dat opvolgen.

In deze regeerperiode werden heel wat extra middelen geïnvesteerd in het leerlingenvervoer. Dat is een gedeelde verantwoordelijkheid van Onderwijs en Mobiliteit. De minister van Mobiliteit is bevoegd voor het leerlingenvervoer en de minister van Onderwijs

voor de begeleiding. De huidige knelpunten van het leerlingenvervoer werden opgelijst, in samenwerking met De Lijn. Momenteel kan men nog niet met zekerheid zeggen welke verschuivingen er zullen plaatsvinden. De inrichtende machten verwachten geen al te grote veranderingen. Dit zal goed worden opgevolgd en indien nodig zullen er aanpassingen worden doorgevoerd.

Het probleem van de plus-21-jarigen heeft te maken met de wachtlijsten bij Welzijn. Het beleidsdomein Onderwijs hoeft dat probleem niet op te lossen. Het ontwerp van decreet biedt aan de scholen wel mogelijkheden om een beleid te voeren rond in- en uitstroom. De klassenraad zal in de toekomst de mogelijkheid hebben om leerlingen sneller aan te melden bij een centraal registratiesysteem, zodat men bij de uitstroom sneller op zoek kan gaan naar een oplossing.

In het buitengewoon onderwijs zullen er wellicht personeelsverschuivingen zijn. Ofwel zullen deze mensen ingezet worden binnen een andere opdracht in het buitengewoon onderwijs zelf, ofwel zullen ze met hun expertise ingezet worden in het gewoon onderwijs. De werkzekerheid blijft echter gegarandeerd. Er zal niemand ontslagen worden. Bovendien zullen er de komende jaren bijkomende leerkrachten nodig zijn.

Sommigen menen dat er bij de indeling binnen type 2 IQ-testen moeten worden gebruikt, anderen vinden van niet. Het betrouwbaarheidsinterval verschilt naargelang de gehanteerde test. Binnen dit ontwerp van decreet wordt de onderwijsregeling volledig afgestemd met die van Welzijn en van het VAPH. De CLB's werken momenteel aan de nodige diagnostische protocollen. IQ 60 is zeker geen absolute grens. Bij de afweging worden er verschillende criteria in rekening gebracht. Vandaag ligt de grens trouwens bij IQ 50.

De teldag is een algemene regel in het onderwijs, en zal dus ook hier een rol spelen. Dank zij Discimus, het nieuwe registratiesysteem, kan de situatie in de scholen nu van dag tot dag opgevolgd worden. De volgende Vlaamse Regering dient zich dan ook af te vragen of men moet blijven werken met de teldag.

Met de diverse bezorgdheden heeft hij rekening gehouden bij het aangaan van de engagementen inzake monitoring, voortgangsrapportage en bijsturing. Dat zal gebeuren in overleg met de inrichtende machten, de koepels van inrichtende machten, de vakbonden en de CLB's. Van zodra dit ontwerp van decreet goedgekeurd is, kunnen die engagementen in de praktijk omgezet worden.

Niet alle kinderen met autisme zullen verplicht in type 9 terechtkomen. Type 9 biedt een oplossing voor kinderen met autismespectrumstoornissen, maar bij een combinatie met een ander kenmerk kan men ook terecht in andere types. Voor type 9 zal dezelfde omkadering gelden als voor type 3. De Vlaamse Regering gaat ervan uit dat dat voldoende is. De praktijk zal moeten uitwijzen of dit een reële inschatting is geweest. In de praktijk wordt op dit ogenblik namelijk de omkadering van type 4 of van type 7 gehanteerd.

Er werd gevraagd of het decreet niet zal leiden tot een verhoging van de planlast. Het motiveren van de beslissingen of het opmaken van een plan mag men echter niet beschouwen als een vorm van planlast. Uit de studie rond het thema planlast is gebleken dat problemen op dat vlak soms te maken hebben met het feit dat een inspecteur de nieuwe methode nog niet begrepen heeft. Men moet wel een evenwicht nastreven. De scholen moeten zorgen voor de nodige ondersteuning. Ook de koepels van de inrichtende machten hebben op dat vlak een opdracht. Momenteel keren er maar weinig kinderen terug van het buitengewoon onderwijs naar het gewoon onderwijs. Nu wordt het de bedoeling dat men om de twee jaar bekijkt of een kind terug kan naar het gewoon onderwijs. Die beslissing

moet gemotiveerd worden. Dat is in het belang van de kinderen. Het is ook een gevolg van de juridisering van de samenleving. Het heeft ook te maken met bepaalde verdragen die we hebben ondertekend.

2.3. *Replieken*

2.3.1. *Tussenkomen van de leden*

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* beseft dat men op verschillende vlakken een evenwicht zal moeten zoeken. De minister heeft een aantal mogelijkheden opgesomd die de competentieontwikkeling kunnen stimuleren. Hij heeft ook benadrukt dat men de leerkrachten niet mag onderschatten. Zij weet echter ook dat veel leerlingen van het basisonderwijs nu al worden doorgestuurd naar allerlei soorten van buitenschoolse remediëring. Dat is niet altijd de bedoeling. Hoe kijkt de minister daar tegenaan?

De werkgroep gon-ion zou op een bepaald ogenblik stopgezet zijn. Wat is de stand van zaken?

Mevrouw *Elisabeth Meuleman* hoort de minister zeggen dat dit ontwerp van decreet voor sommigen te ver gaat en voor anderen niet ver genoeg. Dat is niet helemaal correct. Zowel de meerderheid als de oppositie merken op dat het niet ver genoeg gaat, vooral op het vlak van ondersteuning en competentieontwikkeling.

Groen vindt dat de rechten van de leerlingen die het gemeenschappelijk curriculum niet kunnen volgen, te weinig verankerd zijn in het ontwerp van decreet. Dat betekent niet dat haar fractie pleit voor een afschaffing van het buitengewoon onderwijs. Het is de bedoeling dat alle kinderen op de juiste plaats terechtkomen en niet alleen de kinderen die het gemeenschappelijk curriculum kunnen volgen. Men dient na te gaan wat de juiste plaats is. Voor heel wat kinderen kan dat het buitengewoon onderwijs zijn. Het aantal kinderen dat na het kleuteronderwijs rechtstreeks doorverwezen wordt naar het buitengewoon onderwijs is in Vlaanderen echter verdubbeld. In het schooljaar 2011-12 zaten er meer dan 50.000 kinderen in het buitengewoon onderwijs en dat aantal neemt alleen maar toe. Dat gebeurt niet alleen op basis van de overweging wat het beste is voor het kind. Vaak gebeurt dat op basis van sociaal-economische oorzaken. Het is ook mogelijk dat een kind het curriculum niet kan volgen, maar toch op zijn plaats zit in het gewoon onderwijs omdat het anders vier uur per dag op de bus zit om zijn juiste plek te vinden. Daarom vindt Groen dat de uitzonderingsregel voor de kinderen die het curriculum niet kunnen volgen zou moeten worden geschrapt.

De minister benadrukt dat er niet bespaard wordt. Als er meer kinderen terechtkomen in het gewoon onderwijs, dan zal men kunnen besparen in het buitengewoon onderwijs, en dan zullen de middelen mee verschuiven. Met deze reactieve manier van denken kan men de noodzakelijke verschuivingen niet faciliteren. De minister verwacht blijkbaar dat het gewone onderwijs in een eerste fase de shift realiseert zonder bijkomende middelen. Groen vindt dat de scholen een basisfinanciering zouden moeten krijgen om het inclusief onderwijs uit te werken en om het zorgcontinuüm op te bouwen. Daarnaast zou er op termijn ook een bedrag per kind, een zogenaamd rugzakje, moeten worden toegekend. De leerkrachten zijn van goede wil zijn en ze kunnen veel, maar dat betekent nog niet dat ze nu al klaar zijn om alles op te vangen wat nu in het buitengewoon onderwijs gedaan wordt.

Dit ontwerp van decreet realiseert inderdaad een belangrijke paradigmashift, overeenkomstig het VN-verdrag. Daar staan echter veel te weinig middelen tegenover. Dat is niet realistisch.

De heer *Kris Van Dijk* benadrukt nogmaals dat dit ontwerp van decreet zeker niet bedoeld is als een besparingsmaatregel. Daarmee levert de Vlaamse Regering al een enorme inspanning. De bomen groeien echter niet tot in de hemel. De financiële mogelijkheden van Vlaanderen zullen in de nabije toekomst niet toenemen.

De heer *Jo De Ro* wil weten of er al simulaties gebeurd zijn, bijvoorbeeld rond de gevolgen van de invoering van een type 9. Zo ja, kunnen de parlementsleden de resultaten van die simulaties inzien? Op de vraag naar het stedelijke karakter van sommige scholen heeft de minister niet geantwoord. Die vraag werd nochtans ook al gesteld tijdens de hoorzittingen. Het is niet zijn bedoeling om de evoluties daarmee ten eeuwigen dage te blokkeren, maar wel om realiteitszin mee te geven.

2.3.2. *Antwoorden van de minister*

Op de opmerking van mevrouw Vanderpoorten antwoordt minister *Pascal Smet* dat hij met de sector van de logopedie een protocol heeft opgemaakt, in samenwerking met Onderwijs en met de CLB's. Daarin werd overeengekomen wanneer logopedie wenselijk is en wanneer niet. Een logopedist die zorgcoördinator is in een school kan een leerling bijvoorbeeld niet doorverwijzen naar zijn eigen zelfstandige praktijk. Dit protocol is omgezet in een nieuwe deontologische code voor de sector.

De werkgroep gon-ion is opnieuw opgestart. Het overleg gebeurt op basis van een nota van de vakbonden.

De waarborgregeling bepaalt dat de middelen zullen verschuiven van het buitengewoon onderwijs naar het gewoon onderwijs. Dat zal mogelijk zijn op korte termijn. Niemand kan vandaag al inschatten wat er precies zal gebeuren. Het is de bedoeling de effecten van dit decreet op het terrein goed op te volgen en om, indien nodig, bij te sturen. Het toekennen van een budgettair rugzakje aan elk kind is niet realistisch.

De stedelijke context is inderdaad niet altijd evident. De voorbije jaren zijn er op dat vlak al heel wat inspanningen geleverd. Men kan de scholen in een stedelijke context natuurlijk niet vrijstellen van de toepassing van dit decreet.

Het voorliggende ontwerp van decreet is een belangrijke stap. Deze stap werd mogelijk door het hanteren van het criterium van het gemeenschappelijk curriculum. Als dit ontwerp van decreet niet wordt goedgekeurd, dan zullen de rechtbanken er zich misschien mee gaan bemoeien. Dat zou niet goed zijn voor de democratie. In dit proces zullen er echter nog andere stappen moeten worden gezet, onder meer rond gon en ion. Van zodra het ontwerp van decreet is goedgekeurd, zullen de scholen hierover geïnformeerd worden.

2.3.3. *Bijkomende tussenkomsten van de leden en antwoorden van de minister*

De heer *Jo De Ro* herinnert aan de herhaalde vraag van zijn fractie om cijfers over de leerlingen en middelen die overgaan van types 3 en 7 naar type 9. Dat is niet alleen van belang voor de begroting maar vooral ook voor de scholen voor buitengewoon onderwijs, die sterk moeten zijn als men erkent dat ieder kind moet zitten waar het volgens zijn talent en welbevinden hoort te zitten. Maar hoe kunnen zij hun sterkte bewaren als zij de komende jaren 20 tot 40% leerlingen verliezen of omgekeerd, in een stedelijke context, juist nog meer leerlingen erbij krijgen? Voor een oordeelkundige beslissing acht hij het essentieel om de simulaties van die verschuivingen te kennen, zelfs al moeten ze omzichtig benaderd worden. Zonder die informatie lijkt de voortzetting van de bespreking hem weinig zinvol.

De heer *Kris Van Dijk* vraagt hoe de minister cijfers kan geven over een nog niet bestaande leerlingenpopulatie.

De heer *Jo De Ro* noemt de aandacht voor de oprichting van type 9 terecht, want het biedt een antwoord op een maatschappelijk probleem dat al meer dan vijftien jaar meegaat. Hij kan dan ook niet geloven dat het tijdens de voorbereiding niet mogelijk was om binnen de huidige leerlingen van het buitengewoon onderwijs te tellen of minstens te schatten wie in aanmerking komt voor type 9.

Minister *Pascal Smet* legt uit dat de databanken van het ministerie van Onderwijs niet registreren op individueel niveau. Op de simulatieoefening in het kader van leerzorg zijn heel veel opmerkingen gekomen. Zeker is wel dat de verschuiving geleidelijk zal verlopen en dat ook het begrip redelijke aanpassing zal evolueren. Nu beoordelen of iedereen het gemeenschappelijk curriculum kan volgen, vergt enorm veel werk, tijd en geld, en moet vervolgens toch herhaald worden in individuele situaties.

Het proces zal in elk geval zowel door de overheid opgevolgd worden als door de inrichtende machten, die akkoord gaan omdat ze het haalbaar achten. Duidelijk is ook dat er totaal geen maatschappelijke steun bestaat voor het wegvallen van het gemeenschappelijk curriculum als criterium. Nog belangrijker is de waarborgregeling waardoor de financiering voor de kinderen uit het buitengewoon onderwijs, wiens leerlingenpopulatie kleiner zal worden, meegaat naar het gewone onderwijs. Dat waarborgt mee de beheersbaarheid.

Cijfers zijn trouwens een vrij recent fenomeen in het onderwijsbeleid, merkt hij tot slot op. Hoeveel ASS-kinderen er zijn, is bekend, maar de keuze voor type 9 gebeurt na inschaling op basis van verschillende factoren. Dat gebeurt op het moment dat de programmatieaanvraag wordt ingediend.

De heer *Jo De Ro* herinnert hem eraan dat toenmalig minister van Onderwijs, mevrouw Marleen Vanderpoorten, in de voorbereiding van het GOK-decreet van 28 juni 2002 wel degelijk uitgebreide simulaties ter beschikking stelde. De huidige vraag om cijfers is dan ook legitiem. Transparantie is beter dan de oppositie zelf cijfers laten bijeenprokkelen bij inrichtende machten. Welk bezwaar heeft de minister tegen de terbeschikkingstelling van de genoemde oefening over leerzorg en de ASS-cijfers?

Minister *Pascal Smet* antwoordt dat Onderwijs nog nooit zo transparant is geweest als tijdens zijn beleid. Als hij de cijfers zou hebben, zou hij ze geven. Maar hij heeft ze niet. Leerzorg is iets anders. Ook aan de brutocijfers over ASS heeft men niet veel om te beoordelen wat voorligt.

De heer *Jo De Ro* vat samen dat het voorliggende ontwerp door de regering is goedgekeurd en bij de Raad van State gepasseerd zonder de verregaande simulaties die in andere gevallen wel worden gemaakt. Dat verbaast hem, gezien de enorme impact.

De heer *Jos De Meyer* vindt de vraag legitiem. Anderzijds hoort hij de minister antwoorden dat hij geen cijfers heeft. Dit bevestigt in elk geval dat nauwkeurige opvolging, evaluatie en eventueel bijsturing nodig zijn.

Mevrouw *Elisabeth Meuleman* herinnert zich dat de minister in persverklaringen over het gehanteerde IQ-niveau en andere altijd een – zij het vage – berekening van één derde leerlingen hanteerde. Was dat dan een buikgevoel?

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* hoorde praktijkmensen geregeld zeggen dat er gesprongen wordt zonder te weten waar men zal terechtkomen. Ook zij vraagt zich af waarom men, als er geen cijfers voorhanden bleken, tijdens de lange voorbereiding niet minstens een steekproef maakte?

Mevrouw *Katleen Martens* vraagt waarop men zich de laatste weken dan baseerde in de herhaalde communicatie dat zoveel leerlingen verkeerd zitten. Ofwel verandert men iets omdat er een reële nood is, ofwel is het pure ideologie.

Minister *Pascal Smet* vergeleek het aandeel van leerlingen in het buitengewoon onderwijs met dat in de rest van de wereld.

De heer *Jo De Ro* aanvaardt dat het ministerie niet over omvattende simulaties beschikt maar er bestaan wel gedeeltelijke, die hij zelf wist te verzamelen voor het officieel gesubsidieerd onderwijs. Ze zijn echter niet bruikbaar omdat ze gebaseerd zijn op een veel eerdere versie van het ontwerp. De verschuivingen in (onderdelen van) scholen van leerlingen van het buitengewoon naar het gewoon onderwijs blijken te gaan van 11 tot 100%. Het zou hem verbazen dat de andere netten niet iets soortgelijks deden. Het zou beter zijn om over volledige cijfers te beschikken.

Minister *Pascal Smet* begrijpt de vraag maar bevestigt nogmaals dat hij niet over betrouwbare cijfers beschikt, al zullen de inrichtende machten inderdaad wel inschattingen voor eigen rekening hebben gemaakt. Hij herhaalt zijn eerdere argumentatie waarom ze echter niet nodig zijn voor het waarborgen van de haalbaarheid. Er wordt gemonitord en bijgestuurd. Bovendien gaat het niet om een revolutie maar een geleidelijke verschuiving van leerlingen. Verder geldt de nieuwe regeling alleen voor nieuwe leerlingen. Leerlingen die nu in het buitengewoon onderwijs zitten, blijven daar. De minister pleit voor vertrouwen in de inrichtende machten. Hij herhaalt dat het net onder zijn bewind is dat er meer aandacht is gekomen voor meetbaarheid bij het voeren van beleid.

De heer *Kris Van Dijk* vult nog aan dat de thans circulerende cijfers niet precies berekend zijn op de normen die vandaag voorliggen.

De fractie van mevrouw *Katleen Martens* erkent dat de nood aan een regeling hoog is en de oplossing urgent maar heeft kritiek op de aanpak. Veel directies en leerkrachten zijn nog steeds onvoldoende op de hoogte van de impact en dat verklaart volgens haar de geringe weerstand. Haar kritiek op het ontwerp van decreet is gebaseerd op reacties van en overleg met enkele leerkrachten uit het basis-, buitengewoon basis- en buitengewoon middelbaar onderwijs. Dat afdoen als een achterhoedegevecht is onterecht.

Het lid vraagt vervolgens naar de band met het Inschrijvingsdecreet, meer bepaald in het licht van de capaciteitsproblemen in grote steden. Op haar vraag of er een voorrangsgeregeling voor leerlingen uit het buitengewoon onderwijs komt, antwoordt minister *Pascal Smet* dat voor hen de gewone regels gelden.

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* is bezorgd over de vrij snelle doorverwijzing van leerlingen met lichte leerstoornissen, via de zorgleerkracht, naar gespecialiseerde, buitenschoolse hulp, die voor kansarme gezinnen niet betaalbaar is. Zij vraagt daarom aandacht voor de competentieversterking van de gewone leerkrachten.

Minister *Pascal Smet* onderstreept het belang van het akkoord met de logopedisten om de doorverwijzing te beperken tot de gevallen waarin het nodig is. Hij neemt haar suggestie mee dat aspect mee te nemen in de opvolging.

3. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen

De amendementen zijn terug te vinden in *Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2290/2 en 2290/4.

Hoofdstuk I. Inleidende bepalingen

Artikel I.1

Dit artikel wordt zonder opmerkingen eenparig aangenomen met 12 stemmen.

Hoofdstuk II. Decreet basisonderwijs

Artikel II.1

Het artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 3 bij 1 onthouding.

Artikel II.2

Mevrouw *Elisabeth Meuleman* vraagt aandacht voor de rechtszekerheid. Het Kinderrechtencommissariaat vindt dat het kader conceptueel mooi is maar weinig houvast biedt aan ouders en leerlingen. Het beveelt aan om het kader beter in te vullen en te werken met een schriftelijke specificatie van het zorgcontinuüm en -beleid, die geldig blijft gedurende de hele schoolloopbaan en waaraan iedereen zich te houden heeft. Wat is de minister van plan om tegemoet te komen aan die bekommernis? Gaat hij in op de aanbevelingen van het commissariaat?

De heer *Jo De Ro* vraagt of de meerderheid ingaat op de vraag van de CLB's om versterking op het vlak van competenties en middelen in het licht van de vele opdrachten dat het ontwerp van het decreet hun bijkomend geeft.

Minister *Pascal Smet* legt uit dat “op een systematische, planmatige en transparante wijze” betekent dat ouders moeten weten wat het is. Als ze dat wensen, kan daarvan een verslag opgesteld worden. Men moet dit punt samen lezen met artikel II.4, waarin staat dat een verslag van het CLB vereist is.

Wat de CLB's betreft, is een audit op komst. De nieuwe opdrachten worden daarin meegenomen. Op basis van de resultaten moet de volgende regering beslissen of bijkomende middelen nodig zijn.

Mevrouw *Elisabeth Meuleman* stelt vast dat door deze regering eens te meer een decreet wordt uitgevaardigd waarvan de rekening wordt doorgeschoven naar de volgende regeerperiode. Zij geeft Perspectief 2020 van minister Vandeurzen en de kinderopvang als eerdere voorbeelden. Nog afgezien van de gesloten enveloppe van de CLB's, zet minister Smet ook de deur open voor gon en ion in het gewone onderwijs, wat goed is, maar het blijft raden naar de middelen die daar tegenover staan. Dat is niet werkbaar voor het veld.

De heer *Kris Van Dijk* kan echt niet meer volgen. Als er één decreet is dat budgetneutraliteit waarborgt, is het wel dit ontwerp. Hij begrijpt ook de logica niet van deze waarschuwing, die komt van een lid dat voortdurend pleit voor de inzet van meer middelen in onderwijs.

Minister *Pascal Smet* repliceert dat, als men de redenering van mevrouw Meuleman volgt, er geen decreet zou zijn. Dat komt sommigen goed uit, merkt hij op. De voorliggende stap is belangrijk maar redelijk en de uitvoering wordt goed opgevolgd. Als blijkt dat bovenop

de waarborgregeling nog meer middelen nodig zijn, zullen die moeten volgen. De volgende minister zal volgens hem op rozen zitten om dat te krijgen.

De heer *Jo De Ro* waardeert dat het ontwerp de CLB's ernstig neemt, maar op anderhalf jaar een mentaliteit wijzigen en competentie opbouwen, is wel heel veel verwachten. Dat ze op de resultaten van een audit moeten wachten, rechtvaardigt hun ongerustheid.

Minister *Pascal Smet* merkt op dat die rol niet helemaal nieuw is, zij nemen die vandaag al op. De minister gaat ervan uit dat alle partijen voor deze aanpak zijn. Iedereen is voor de audit, waarvan de resultaten nog voor de inwerkingtreding ter beschikking zullen zijn. Wat is dan het probleem?

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 3 bij 1 onthouding.

Artikel II.3

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* stelt vast dat de types 1 en 8 in weerwil van hun verschillende doelstellingen, methodiek, pedagogie en didactiek worden samengebracht in het type basisaanbod. Hoe heeft men onderzocht dat dit geen probleem is?

Minister *Pascal Smet* antwoordt dat op – de terechte – vraag van de sector het medisch-deficitair denken wordt verlaten voor een model dat vertrekt vanuit de onderwijsbehoeften van kinderen. Als die niet vervuld worden in het gewone onderwijs, gaat men naar het basisaanbod in het buitengewoon onderwijs, tenzij bijkomende zorg nodig is. Dan kunnen ze naar een ander type gaan. Hij bevestigt dat deze omschakeling moet meegenomen worden in de competentieontwikkeling. Om die de nodige tijd te geven, treedt het decreet pas in werking in september 2015.

Op vraag van *Marleen Vanderpoorten* of het noodzakelijk is dat het psychiatrisch onderzoek voor type 9 wordt gedaan door een psychiater, antwoordt minister *Pascal Smet* dat de Vlor daar uitdrukkelijk om vroeg.

Mevrouw *Sabine Poleyn* vraagt of de stoornis in de ontwikkeling van de coördinatie van bewegingen (DCD) onder de definitie van type 4 valt, meer bepaald restcategorie d). De huidige praktijk leert immers dat sommige CLB's er een probleem van maken die kinderen een attest type 4 te bieden. Minister *Pascal Smet* bevestigt heel uitdrukkelijk dat DCD onder d) valt.

Amendement nr. 1 voorgesteld door de dames *Kathleen Deckx* en *Kathleen Helsen*, de heren *Jos De Meyer* en *Kris Van Dijk* en de dames *Helga Stevens* en *Sabine Poleyn* strekt ertoe wijzigingen aan te brengen in §1 van de voorgestelde tekst van artikel 10.

Mevrouw *Fatma Pehlivan* leest het amendement en de verantwoording voor.

De heer *Kris Van Dijk* bepleit om het betrouwbaarheidsinterval, dat in het ontwerp niet wordt vastgelegd als percentage, omzichtig te bepalen. De sector deelt die bezorgdheid. Het lid rekent erop dat de verschillende parameters samen zullen garanderen dat de juiste leerlingen in type 2 terechtkomen en dat het niet openstaat voor iedereen.

Mevrouw *Kathleen Helsen* bevestigt dat de CLB's vragen om specifieke afspraken daarover en over de oriënteringsinstrumenten. Het amendement, dat er is gekomen op vraag van de CLB's, is alvast bedoeld om een goede werking te verzekeren.

Minister *Pascal Smet* is het eens met die becommernis en belooft omzichtige afspraken, waarin ook door §2 wordt voorzien.

Amendement nr. 1 wordt aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 3 bij 1 onthouding.

Artikel II.4

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* formuleert de bezorgdheid van de centra voor ontwikkelingsstoornissen over kinderen op voorschoolse leeftijd. Het is niet duidelijk wat hun ouders te doen staat.

Minister *Pascal Smet* legt uit dat daarover de afspraak is gemaakt dat wanneer zij nog geen school hebben gekozen, zij zelf naar een CLB kunnen stappen, dat vervolgens inschat wat de behoefte is. Het verslag van een centrum voor ontwikkelingsstoornissen vormt daarbij een beoordelingselement.

Amendement nr. 2 voorgesteld door de dames Kathleen Deckx en Kathleen Helsen, de heren Jos De Meyer en Kris Van Dijck en de dames Helga Stevens en Sabine Poleyn strekt ertoe wijzigingen aan te brengen aan de voorgestelde tekst van artikel 15.

Mevrouw *Fatma Pehlivan* leest het amendement en de verantwoording voor.

Amendement nr. 2 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Het aldus gewijzigde artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 3 bij 1 onthouding.

Artikel II.5

Amendement nr. 3 voorgesteld door de dames Kathleen Deckx en Kathleen Helsen, de heren Jos De Meyer en Kris Van Dijck en de dames Helga Stevens en Sabine Poleyn strekt ertoe in de voorgestelde tekst van artikel 16 paragraaf 2 te vervangen.

Mevrouw *Fatma Pehlivan* leest het amendement en de verantwoording voor.

Mevrouw *Irina De Knop* maakte na de voorlopige afronding van de artikelsgewijze bespreking nog bijkomende opmerkingen over artikel II.5 tijdens de extra commissievergadering van 13 februari 2014. Ze zijn terug te vinden in delen 4.1 en 4.3 van het verslag (zie p. 38 en 40).

Amendement nr. 3 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Het aldus gewijzigde artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 3 bij 1 onthouding.

Artikelen II.6 tot II.10

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 3 bij 1 onthouding.

Artikel II.11

Amendement nr. 27 voorgesteld door de dames Marleen Vanderpoorten en Irina De Knop, de heer Jo De Ro en mevrouw Elisabeth Meuleman strekt ertoe dit artikel te vervangen.

Volgens mevrouw *Marleen Vanderpoorten* grijpt haar amendement terug naar een vorige versie van het ontwerp van decreet. Haar doel is meer rechtszekerheid en duidelijkheid te bieden aan de inschrijving van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, aansluitend bij artikel 24 van het VN-verdrag van 13 december 2006 inzake de rechten van personen met een handicap, en zo een inclusief onderwijs meer kansen te geven. Ze vraagt waarom de minister van de eerdere stellingname afweek.

Mevrouw *Elisabeth Meuleman*, indiener van het amendement, wijst op de juridische bezwaren tegen de twee soorten inschrijvingsrechten, namelijk een bindend recht voor de leerlingen die het curriculum kunnen volgen en een minder bindend, wat de minister beschrijft als een gunst, voor leerlingen die het curriculum niet kunnen volgen. Juridische adviseurs wijzen de parlementsleden erop dat het strijdig zou kunnen zijn met het VN-verdrag en dat het discriminerend is. Wat zijn de juridische argumenten van de minister om hen tegen te spreken? Ruimte laten voor gerechtelijke procedures is niet in het voordeel van het onderwijs.

Als jurist, gespecialiseerd in Europees en internationaal recht, weet minister *Pascal Smet* hoe internationale verdragen tot stand komen. Elk verdrag is vatbaar voor interpretatie, anders zou de VN er nooit kunnen afsluiten. Ook dit artikel kan ruim, beperkt of redelijk geïnterpreteerd worden. Dat laatste claimt de minister te doen. De minister citeert uit het advies van de Raad van State (punt 3.3, zie *Parl. St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2290/1, p. 192) waarin die oordeelt dat het ontwerp het recht op toegang en het recht op redelijke aanpassingen voldoende verzekert. Ook heel wat andere juristen bevestigen die interpretatie. Een tweede motivatie is dat er in Vlaanderen geen draagvlak is, noch bij de scholen, noch bij de ouders, voor een algemeen inschrijvingsrecht. Het ontwerp zet wel degelijk een belangrijke stap: het subjectieve criterium, draagkracht van een school, wordt vervangen door een objectief criterium.

De minister leest de definitie van gemeenschappelijk curriculum voor (zie artikel II.1), en wijst de leden op de flexibiliteit die andere bepalingen eraan verlenen. De school kan bijvoorbeeld als dispenserende maatregel een leerling vrijstellen van bepaalde doelen. Slechts als aangetoond wordt dat een kind de finaliteit van het gemeenschappelijk curriculum niet haalt, geldt de bijzondere inschrijvingsregeling. Op dat moment wordt er overlegd tussen de klassenraad en de ouders over een eventueel aangepast curriculum. In vele gevallen zal het kind toch een plaats krijgen, maar het is geen recht.

Het onderwijs is niet klaar voor een absoluut recht op inschrijving in het gewoon onderwijs voor alle kinderen. Er is geen draagvlak voor. Daarnaast is de minister er, zich basierend op zijn vele gesprekken met deskundigen, lang niet van overtuigd dat het in het belang is van het kind. Hij begrijpt het pleidooi voor een bredere interpretatie. Maar de voorgestelde interpretatie van het ontwerp van decreet is haalbaar, in het belang van het kind, redelijk en objectief. Als amendement nr. 27 goedgekeurd wordt, vervalt het moeizaam bereikte compromis waar het onderwijsveld achter staat. Dan pas zal de revolutie in de onderwijswereld uitbreken.

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* maakt zich zorgen over een onderwijs met twee snelheden. De minister spreekt over de inschrijving als een gunst, wat toch wel een subjectief

criterium is. Minister *Pascal Smet* corrigeert dat gunst niet betekent dat een school naar goedgeunken kan inschrijven. Het woord was bedoeld om de onderwijswereld gerust te stellen dat niet elk kind met beperkingen vrij in het gewoon onderwijs kan. Dat betekent niet dat het een subjectieve regeling is. Op de vraag van mevrouw *Marleen Vanderpoorten* hoe dat gecontroleerd zal worden, antwoordt minister *Pascal Smet* dat het onder de monitoring valt. Als ouders niet akkoord zijn, kunnen ze zich altijd tot de rechtbank wenden, wat nu niet kan omdat het begrip ‘draagkracht van de school’ subjectief is. De grote stap voorwaarts is precies dat de regeling geobjectiveerd wordt.

De heer *Boudewijn Bouckaert* heeft het amendement niet mee ondertekend omdat hij een absoluut inschrijvingsrecht niet realistisch acht. Het criterium van een gemeenschappelijk curriculum is voor hem voldoende flexibel.

Als een internationale regel of verdrag rechtstreeks werking heeft in een land, kan een individu eruit rechten putten, desnoods tegen zijn eigen wetgeving in. Het VN-verdrag met het recht op inclusie heeft geen rechtstreekse werking. Ware dat wel het geval, dan was het nooit goedgekeurd. Een verdrag houdt wel een standstillclausule in: een ondertekenend land mag geen initiatieven nemen waardoor het zich verder weg begeeft van de gestelde doelen. Dit ontwerp is wel degelijk een stap vooruit. Wat mogelijks wel een basis is voor rechtsgedingen, is de discriminatiewetgeving. De rechter kan op basis daarvan afwegen of er functionele gronden zijn, of de maatregel disproportioneel is. Het parlement kan dat onmogelijk vooraf bepalen, dat zal afhangen van de jurisprudentie.

Mevrouw *Elisabeth Meuleman* leest voor uit de tekst van GRIP vzw die beaamt dat de bepalingen van het verdrag stapsgewijs moeten worden ingevoerd, maar de vzw argumenteert ook dat het recht op redelijke aanpassingen een burgerlijk recht is en dus rechtstreeks van toepassing. Dat alle kinderen, ook met een beperking, gelijke rechten hebben, lijkt mevrouw Meuleman fundamenteel. Een recht betekent geen plicht. Het biedt enkel de mogelijkheid om, zo mogelijk, indien gewenst door de ouders, zo wenselijk voor het kind, en met redelijke aanpassingen een kind toegang te geven tot het gewoon onderwijs. Dat zal heus geen toevloed veroorzaken.

De minister wil enerzijds een kleine groep kinderen die het gemeenschappelijk curriculum niet kunnen volgen, het recht op inschrijving onthouden, maar essentieel is dat een grote groep kinderen onaangepast onderwijs zal volgen, omdat het gewone onderwijs niet klaar voor hen is, omdat het onvoldoende geprofessionaliseerd is, omdat het er geen middelen voor heeft. Dat is haar fundamentele kritiek op het voorliggende ontwerp van decreet.

Minister *Pascal Smet* wijst op de waarborgregeling waardoor de middelen voor kinderen die nu in het buitengewoon onderwijs les krijgen, met de kinderen mee naar het gewone onderwijs overgeheveld worden. Zonder die regeling zou de kritiek van mevrouw Meuleman kloppen. In het gewone onderwijs moeten de competenties inderdaad verhogen, hoewel al heel wat scholen wel al ervaring hebben. Hij pleit voor vertrouwen in het onderwijs. Als de inrichtende machten achter de regeling staan, hebben ze de verantwoordelijkheid dat te organiseren. De overheid zal dat steunen en ook het buitengewoon onderwijs kan een steentje bijdragen.

Als de inschrijvingsbeperking afgeschaft wordt, is het revolutie in het onderwijs. Toen hij aantrad, heeft de minister een jaar nodig gehad om iedereen te kalmeren omdat het idee van volledig inclusief onderwijs zo verontrustend was, voor het onderwijs maar ook voor de rest van de samenleving. De minister heeft dan gezocht naar een compromis: het inschrijvingsrecht voor de leerlingen die het (flexibele) gemeenschappelijk curriculum kunnen volgen. Het is een haalbare, redelijke stap voorwaarts, in overeenstemming met

het VN-verdrag, die een brede steun kan genieten in de samenleving. Hij vraagt het parlement dan ook dit amendement niet goed te keuren.

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* vreest voor een onderwijs met twee snelheden, waarbij sommige scholen de regeling consequenter toepassen dan andere, wat afbreuk zal doen aan gelijke onderwijskansen. Minister *Pascal Smet* deelt die vrees niet. Zo het wel gebeurt, zal het uit de monitoring blijken en kan eraan geremedieerd worden.

Amendement nr. 27 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 3 bij 1 onthouding.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 3 bij 1 onthouding.

Artikelen II.12 en II.13

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel II.14

Het artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 3 bij 1 onthouding.

Artikel II.15

Amendement nr. 4 voorgesteld door de dames Kathleen Deckx en Kathleen Helsen, de heren Jos De Meyer en Kris Van Dijck en de dames Helga Stevens en Sabine Poleyn strekt ertoe artikel II.15 te wijzigen.

Mevrouw *Fatma Pehlivan* leest het amendement en de verantwoording voor.

Amendement nr. 4 en het aldus gewijzigde artikel worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel II.16

Amendement nr. 5 voorgesteld door de dames Kathleen Deckx en Kathleen Helsen, de heren Jos De Meyer en Kris Van Dijck en de dames Helga Stevens en Sabine Poleyn strekt ertoe artikel II.16 te wijzigen.

Mevrouw *Fatma Pehlivan* leest het amendement en de verantwoording voor.

Amendement nr. 5 en het aldus gewijzigde artikel worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel II.16/1 (nieuw artikel II.17)

Amendement nr. 6 voorgesteld door de dames Kathleen Deckx en Kathleen Helsen, de heren Jos De Meyer en Kris Van Dijck en de dames Helga Stevens en Sabine Poleyn strekt ertoe een artikel II.16/1 in te voegen.

Mevrouw *Fatma Pehlivan* leest het amendement en de verantwoording voor.

Amendement nr. 6 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen. Een artikel II.16/1 (nieuw artikel II.17) wordt ingevoegd.

Artikel II.17 (vernummerd artikel II.18)

Het artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 3 bij 1 onthouding.

Artikel II.18 (vernummerd artikel II.19)

Het artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel II.19 (vernummerd artikel II.20)

Het artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 3 bij 1 onthouding.

Artikel II.20 (vernummerd artikel II.21)

Amendement nr. 7 voorgesteld door de dames Kathleen Deckx en Kathleen Helsen, de heren Jos De Meyer en Kris Van Dijck en de dames Helga Stevens en Sabine Poleyn strekt ertoe artikel II.20 te wijzigen.

Mevrouw *Fatma Pehlivan* stelt dat het gaat om een wijziging van de datum van inwerking-treding.

Amendement nr. 7 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Het aldus gewijzigde artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 3 bij 1 onthouding.

Artikel II.21 (vernummerd artikel II.22)

Amendement nr. 8 voorgesteld door de dames Kathleen Deckx en Kathleen Helsen, de heren Jos De Meyer en Kris Van Dijck en de dames Helga Stevens en Sabine Poleyn strekt ertoe artikel II.21 te vervangen.

Mevrouw *Fatma Pehlivan* leest het amendement en de verantwoording voor.

Amendement nr. 8 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen. Het artikel wordt vervangen.

Hoofdstuk III. Secundair onderwijs

Artikelen III.1 tot III.5

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel III.6

Amendement nr. 28 voorgesteld door de dames Marleen Vanderpoorten en Irina De Knop, de heer Jo De Ro en mevrouw Elisabeth Meuleman strekt ertoe dit artikel te vervangen.

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* stelt dat dit amendement gelijkaardig is aan het amendement nr. 27 bij artikel II.11 maar dan voor het secundair onderwijs.

Amendement nr. 28 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 3 bij 1 onthouding.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 3 bij 1 onthouding.

Artikel III.7

Amendement nr. 9 voorgesteld door de dames Kathleen Deckx en Kathleen Helsen, de heren Jos De Meyer en Kris Van Dijck en de dames Helga Stevens en Sabine Poleyn strekt ertoe artikel III.7 te vervangen.

Mevrouw *Fatma Pehlivan* zegt dat het om een technische correctie gaat.

Amendement nr. 9 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen. Het artikel wordt vervangen.

Artikelen III.8 tot III.20

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel III.21

Amendement nr. 10 voorgesteld door de dames Kathleen Deckx en Kathleen Helsen, de heren Jos De Meyer en Kris Van Dijck en de dames Helga Stevens en Sabine Poleyn strekt ertoe artikel III.21 te wijzigen.

Mevrouw *Fatma Pehlivan* leest het amendement en de verantwoording voor.

Amendement nr. 10 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Het aldus gewijzigde artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 3 bij 1 onthouding.

Artikelen III.22 tot III.36

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel III.37

Amendement nr. 11 voorgesteld door de dames Kathleen Deckx en Kathleen Helsen, de heren Jos De Meyer en Kris Van Dijck en de dames Helga Stevens en Sabine Poleyn strekt ertoe artikel III.37 te wijzigen.

Mevrouw *Fatma Pehlivan* leest het amendement en de verantwoording voor.

Amendement nr. 11 en het aldus gewijzigde artikel worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikelen III.38 en III.39

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel III.40

Amendement nr. 12 voorgesteld door de dames Kathleen Deckx en Kathleen Helsen, de heren Jos De Meyer en Kris Van Dijck en de dames Helga Stevens en Sabine Poleyn strekt ertoe artikel III.40 te wijzigen.

Mevrouw *Fatma Pehlivan* verwijst naar de verantwoording bij het vorige amendement.

Amendement nr. 12 en het aldus gewijzigde artikel worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel III.41

Het artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel III.41/1 (nieuw artikel III.42)

Amendement nr. 13 voorgesteld door de dames Kathleen Deckx en Kathleen Helsen, de heren Jos De Meyer en Kris Van Dijck en de dames Helga Stevens en Sabine Poleyn strekt ertoe een artikel III.41/1 in te voegen.

Mevrouw *Fatma Pehlivan* leest het amendement en de verantwoording voor.

Amendement nr. 13 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen. Een artikel III.41/1 (nieuw artikel III.42) wordt ingevoegd.

Artikel III.42 (vernummerd artikel III.43)

Amendement nr. 14 voorgesteld door de dames Kathleen Deckx en Kathleen Helsen, de heren Jos De Meyer en Kris Van Dijck en de dames Helga Stevens en Sabine Poleyn strekt ertoe artikel III.42 te wijzigen.

Mevrouw *Fatma Pehlivan* leest het amendement en de verantwoording voor.

Amendement nr. 14 en het aldus gewijzigde artikel worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikelen III.43 tot III.45 (vernummerde artikelen III.44 tot III.46)

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel III.46 (vernummerd artikel III.47)

Amendement nr. 15 voorgesteld door de dames Kathleen Deckx en Kathleen Helsen, de heren Jos De Meyer en Kris Van Dijck en de dames Helga Stevens en Sabine Poleyn strekt ertoe artikel III.46 te wijzigen.

Mevrouw *Fatma Pehlivan* leest het amendement en de verantwoording voor.

Amendement nr. 15 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Het aldus gewijzigde artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 3 bij 1 onthouding.

Artikelen III.47 tot III.55 (vernummerde artikelen III.48 tot III.56)

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel III.56 (vernummerd artikel III.57)

Amendement nr. 16 voorgesteld door de dames Kathleen Deckx en Kathleen Helsen, de heren Jos De Meyer en Kris Van Dijck en de dames Helga Stevens en Sabine Poleyn strekt ertoe artikel III.56 te wijzigen.

Mevrouw *Fatma Pehlivan* leest het amendement en de verantwoording voor.

Amendement nr. 16 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Het aldus gewijzigde artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 3 bij 1 onthouding.

Artikelen III.57 en III.58 (vernummerde artikelen III.58 en III.59)

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 3 bij 1 onthouding.

Artikelen III.59 tot III.65 (vernummerde artikelen III.60 tot III.66)

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel III.66 (vernummerd artikel III.67)

Amendement nr. 17 voorgesteld door de dames Kathleen Deckx en Kathleen Helsen, de heren Jos De Meyer en Kris Van Dijck en de dames Helga Stevens en Sabine Poleyn strekt ertoe artikel III.66 te wijzigen.

Mevrouw *Fatma Pehlivan* leest het amendement en de verantwoording voor.

Amendement nr. 17 en het aldus gewijzigde artikel worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikelen III.67 tot III.69 (vernummerde artikelen III.68 tot III.70)

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel III.70 (vernummerd artikel III.71)

Amendement nr. 18 voorgesteld door de dames Kathleen Deckx en Kathleen Helsen, de heer Kris Van Dijck en de dames Helga Stevens en Sabine Poleyn strekt ertoe artikel III.70 te wijzigen.

Mevrouw *Fatma Pehlivan* leest het amendement en de verantwoording voor.

Amendement nr. 18 en het aldus gewijzigde artikel worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel III.71 (vernummerd artikel III.72)

Amendement nr. 19 voorgesteld door de dames Kathleen Deckx en Kathleen Helsen, de heren Jos De Meyer en Kris Van Dijck en de dames Helga Stevens en Sabine Poleyn strekt ertoe artikel III.71 te wijzigen.

Mevrouw *Fatma Pehlivan* leest het amendement en de verantwoording voor.

Amendement nr. 19 en het aldus gewijzigde artikel worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikelen III.72 tot III.74 (vernummerde artikelen III.73 tot III.75)

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel III.74/1 (nieuw artikel III.76)

Amendement nr. 20 voorgesteld door de dames Kathleen Deckx en Kathleen Helsen, de heren Jos De Meyer en Kris Van Dijck en de dames Helga Stevens en Sabine Poleyn strekt ertoe een artikel III.74/1 toe te voegen.

Mevrouw *Fatma Pehlivan* leest het amendement en de verantwoording voor.

Amendement nr. 20 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen. Een artikel III.74/1 (nieuw artikel III.76) wordt toegevoegd.

Artikel III.75 (vernummerd artikel III.77)

Amendement nr. 21 voorgesteld door de dames Kathleen Deckx en Kathleen Helsen, de heren Jos De Meyer en Kris Van Dijck en de dames Helga Stevens en Sabine Poleyn strekt ertoe artikel III.75 te vervangen.

Mevrouw *Fatma Pehlivan* verwijst naar het amendement en de verantwoording.

Amendement nr. 21 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen. Het artikel wordt vervangen.

Hoofdstuk IV. Decreet betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding

Artikelen IV.1 tot IV.3

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel IV.4

Amendement nr. 22 voorgesteld door de dames Kathleen Deckx en Kathleen Helsen, de heren Jos De Meyer en Kris Van Dijck en de dames Helga Stevens en Sabine Poleyn strekt ertoe artikel IV.4 te vervangen.

Mevrouw *Fatma Pehlivan* verduidelijkt dat het gaat om een wijziging van de datum van inwerkingtreding.

Amendement nr. 22 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen. Het artikel wordt vervangen.

Hoofdstuk V. Onderwijsinspectie

Artikel V.1

Het artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel V.2

Amendement nr. 23 voorgesteld door de dames Kathleen Deckx en Kathleen Helsen, de heren Jos De Meyer en Kris Van Dijck en de dames Helga Stevens en Sabine Poleyn strekt ertoe artikel V.2 te vervangen.

Mevrouw *Fatma Pehlivan* zegt dat het opnieuw gaat om een wijziging van de datum van inwerkingtreding.

Amendement nr. 23 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen. Het artikel wordt vervangen.

Hoofdstuk V/1. Ondersteuning in scholen en competentieontwikkeling van personeelsleden (nieuw hoofdstuk VI)

Artikelen V/1.1 tot V/1.3 (nieuwe artikelen VI.1 tot VI.3)

Amendement nr. 29 voorgesteld door de dames Fatma Pehlivan en Kathleen Helsen, de heren Jos De Meyer en Kris Van Dijck en de dames Vera Celis en Sabine Poleyn strekt ertoe een hoofdstuk V/1, dat bestaat uit een artikel V/1.1 tot een artikel V/1.3, in te voegen.

Mevrouw *Fatma Pehlivan* leest de verantwoording voor.

Mevrouw *Elisabeth Meuleman* heeft een brief van het gemeenschappelijke vakbondsfront gekregen dat heel wat bezwaren heeft tegen dit amendement. Het amendement ontving ze pas aan het begin van de vergadering (van 6 februari 2014). Ze vraagt tijd om amendement en kritiek te vergelijken.

Voor de heer *Kris Van Dijck* bewijzen de besprekingen en de hoorzitting het nut van het amendement. Ook hij is ervan overtuigd dat het onderwijs al deskundig is, maar vindt het positief dat leerkrachten en scholen elk kind de juiste aanpak willen bieden. Competentieontwikkeling mag voor N-VA niet beperkt zijn tot een website, het moet een echte ondersteuning in de scholen zelf zijn. Hij pleit er ook voor leerkrachten te betrekken bij het Samenwerkingsverband Netgebonden Pedagogische Begeleidingsdiensten (SNPB).

Mevrouw *Kathleen Helsen* heeft namens CD&V bij de algemene bespreking haar zorg geuit over de competentieontwikkeling en is het helemaal eens met het amendement. Ze suggereert om de prioritaire nascholing van de overheid en de reguliere middelen voor de pedagogische begeleidingsdiensten in te zetten voor de competentieverwerving. Het SNPB-model lijkt haar waardevol. Het moet evenwel voldoende gesteund worden door de pedagogische begeleidingsdiensten, maar ook financiële armslag en mankracht krijgen.

De heer *Jos De Meyer* ziet competentieverwerving als wezenlijk voor het welslagen van de nieuwe regeling. Het werk van SNPB verdient alle waardering. De centrale uitdaging is dat ook de individuele leerkracht de nodige competenties verwerft. Evaluatie en opvolging zijn daartoe belangrijk.

Minister *Pascal Smet* beklemtoont het belang van de competentieontwikkeling en wijst op de lopende initiatieven daartoe. Voor het model dat het SNPB uitgewerkt heeft, wordt 4,3 miljoen euro vrijgemaakt, voornamelijk voor extra personeel. Afhankelijk van de profielen zullen dat 60 tot 70 personeelsleden zijn. Dat is minder dan de aanvankelijk vooropgestelde 109, maar ze zullen hoger gekwalificeerd zijn. Dat is nodig omdat ze de 470 gewone pedagogische begeleiders zullen ondersteunen om de leerkrachten bij te staan. De pedagogische begeleidingsdiensten hebben zich daartoe uitdrukkelijk geëngageerd. De meerderheid zal dan ook op Onderwijsdecreet XXIV een amendement indienen om de reguliere begeleidingsdiensten de opdracht te geven om aan competentieontwikkeling te doen in het kader van het M-decreet.

In mei 2014 worden de prioriteiten van de prioritaire nascholing bepaald, waar jaarlijks ongeveer 700.000 euro aan besteed wordt. De enige prioriteit voor de komende twee jaar is competentieontwikkeling in het kader van het M-decreet. Ook de reguliere nascholingsmiddelen zullen, bij afspraak met de inrichtende machten, zoveel mogelijk daarvoor gebruikt worden. Die middelen worden jaar na jaar niet helemaal opgebruikt, ook dat wil de minister veranderen.

Kortom, de inrichtende machten, de pedagogische begeleidingsdiensten en de overheid zetten maximaal in op competentieontwikkeling. De minister herhaalt dat er ook momenteel in vele scholen competentie aanwezig is. Dat zal ook verankerd worden in het M-decreet en Onderwijsdecreet XXIV. Doordat het decreet een jaar later in werking treedt, is er een jaar extra om de competenties te ontwikkelen.

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* vraagt de tijd om de amendementen grondig te lezen. De heer *Jo De Ro* treedt dat bij. Anderen, bijvoorbeeld de vakbonden, hebben de teksten al veel langer. Hij begrijpt dat de meerderheid teksten eerder heeft, maar vraagt respect voor de minderheid om die grondig te lezen. Mevrouw *Kathleen Helsen* stelt voor de vergadering daartoe te schorsen, maar is tegen een week uitstel. De heer *Boudewijn Bouckaert* is voor een week uitstel. Hij geeft het Inschrijvingsdecreet als voorbeeld van hoe haastwerk onzorgvuldig kan blijken te zijn. Als de oppositie geen week de tijd krijgt, loopt de meerderheid het risico op een langere vertraging, zo dreigt de heer *Wim Wienen*.

Na overleg wordt beslist om op 13 februari 2014 opnieuw samen te komen voor de verdere bespreking van het amendement met het engagement van de oppositiefracties om geen tweede lezing te vragen. Voor het vervolg van de bespreking op 13 februari 2014, zie deel 4, p. 37.

Het amendement nr. 29 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 2 onthoudingen. Een nieuw hoofdstuk wordt ingevoegd.

Hoofdstuk VI. Andere bepalingen (vernummerd hoofdstuk VII)

Artikel VI.1 (vernummerd artikel VII.1)

Amendement nr. 24 voorgesteld door de dames *Kathleen Deckx* en *Kathleen Helsen*, de heren *Jos De Meyer* en *Kris Van Dijck* en de dames *Helga Stevens* en *Sabine Poleyn* strekt ertoe artikel VI.1 te wijzigen.

Mevrouw *Fatma Pehlivan* leest het amendement en de verantwoording voor.

Amendement nr. 24 en het aldus gewijzigde artikel worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikelen VI.2 en VI.3 (vernummerde artikelen VII.2 en VII.3)

De artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel VI.4 (vernummerd artikel VII.4)

Amendement nr. 25 voorgesteld door de dames Kathleen Deckx en Kathleen Helsen, de heren Jos De Meyer en Kris Van Dijck en de dames Helga Stevens en Sabine Poleyn strekt ertoe artikel VI.4 te wijzigen.

Mevrouw *Fatma Pehlivan* verwijst naar de verantwoording bij het amendement.

Amendement nr. 25 en het aldus gewijzigde artikel worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikelen VI.5 tot VI.13 (vernummerde artikelen VII.5 tot VII.13)

De artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel VI.14 (vernummerd artikel VII.14)

Amendement nr. 26 voorgesteld door de dames Kathleen Deckx en Kathleen Helsen, de heren Jos De Meyer en Kris Van Dijck en de dames Helga Stevens en Sabine Poleyn strekt ertoe artikel VI.14 te vervangen.

Mevrouw *Fatma Pehlivan* zegt dat het gaat om een wijziging van de datum van inwerking-treding.

Amendement nr. 26 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen. Het artikel wordt vervangen.

Ter voorlopige afronding van de artikelsgewijze bespreking deelt de *minister* mee dat SNPB een competentieontwikkelingstraject heeft uitgewerkt. Een informatiesessie voor de geïnteresseerde leden heeft plaats op dinsdag 11 februari 2013 (voor de documenten, zie [dossierpagina](http://www.vlaamsparlement.be) op www.vlaamsparlement.be).

4. Bijkomende replieken – commissievergadering van 13 februari 2014

4.1. Vragen en opmerkingen van de leden

De heer *Jo De Ro* herhaalt dat het goed zou zijn om over meer cijfers te beschikken. Hij veronderstelt dat de andere oppositiepartijen het daarmee eens zijn. Hij heeft daarover op 5 februari 2014 een aantal schriftelijke vragen (nr. 305, 306 en 308) gesteld, maar daarop heeft hij nog geen antwoord gekregen. De reglementaire antwoordtermijn is ook nog niet verstreken.

De cijfers die het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs (VSKO) heeft opgevraagd over Autismespectrumstoornis (ASS) werden niet gebruikt om simulaties te maken. Ook de cijfers die tijdens de onderhandelingen door de netten werden opgevraagd, op basis van de teksten, zijn niet gebruikt. Dat is een gemiste kans. De oefening die rond leerzorg werd gemaakt zou volgens de minister van weinig nut zijn geweest voor deze teksten. Voor de heer *De Ro* bewijst dat wel dat het wel degelijk mogelijk is om simulaties te maken.

Vorige week zegde de minister duidelijk dat er geen simulaties gemaakt zijn op basis van de nu voorliggende teksten omdat dat te moeilijk zou zijn en omdat het voor de betrokken scholen te veel planlast zou veroorzaken. Bovendien zou het ook niet nuttig zijn. Als het uitwerken van een simulatie te moeilijk zou zijn, waarom hebben sommige scholen dat op een bepaald ogenblik dan op eigen initiatief gedaan? Op basis van de juiste teksten kunnen de scholen, in overleg met mensen van het ministerie, op een paar uren prognoses maken. Dit hoeft dus niet tot extra planlast te leiden. Dit cijfermateriaal zou ook heel nuttig kunnen zijn. Op basis van cijfers kan men namelijk een duidelijker zicht krijgen op de te verwachten evoluties. Nu krijgen de oppositie en de vakbonden het verwijt dat ze onrust willen stoken. Dergelijke cijfers zouden ook de parlementaire discussie beter kunnen stofferen.

Ook voor de regering zou dit nuttig geweest zijn. Men gaat ervan uit dat men binnen de bestaande enveloppe moet blijven en dat niemand erop achteruit mag gaan. In dergelijke gevallen moet men echter altijd rekening houden met verschillende hypothesen. Ofwel gaat men ervan uit dat dit decreet werkelijk bereikt wat het beoogt, namelijk dat kinderen die op basis van hun talenten niet in het buitengewoon onderwijs thuishoren, werkelijk in het gewone onderwijs terechtkomen. Ofwel gaat men ervan uit dat dit decreet een nuloperatie wordt en dat er op het terrein niets verandert. Maar zelfs bij een nuloperatie veranderen er bepaalde dingen omdat men bepaalde types schrapt en nieuwe types inricht die op een andere manier gefinancierd worden. Een derde mogelijkheid is dat er mettertijd nog meer kinderen in het buitengewoon onderwijs zitten.

De oppositie heeft op 11 februari 2014 de kans gekregen om van gedachten te wisselen met vertegenwoordigers van SNPB. Dat was een interessant, maar tegelijk ook ontnuchterend gesprek. Daaruit is namelijk gebleken dat er niet echt sprake is van extra ondersteuning. Er komen geen 103 voltijdse pedagogische begeleiders bij om de invoering van het decreet vlotter te laten verlopen. De middelen die de voorbije schooljaren werden ingezet om te werken rond ASS, zullen in de toekomst worden gebruikt voor de aanwerving van nieuwe mensen. Hij heeft ook begrepen dat het niet de bedoeling is individuele ondersteuning te organiseren voor de leerkrachten. Het is hooguit de bedoeling een begeleiding te bieden op het niveau van het schoolteam. Het zal er veeleer op neerkomen dat de reguliere begeleiding wordt begeleid in haar begeleidingswerk.

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* gaat in op amendement nr. 29 dat op 13 februari 2014 werd ingediend. Dat amendement gaat over een extra begeleidingskorps van 103 vte voor de competentieontwikkeling. Bij een eerste lezing krijgt men de indruk dat het gaat over extra mensen, maar dat is niet echt het geval. Ze vraagt zich af waarom dit amendement nu nog moet worden ingediend. Het is immers al gedeeltelijk gerealiseerd. Ze wil graag meer duidelijkheid over de timing en de budgettering van deze maatregel.

Mevrouw *Elisabeth Meuleman* brengt in herinnering dat de stemming over amendement nr. 28 werd uitgesteld omdat men meer duidelijkheid wilde over de competentieontwikkeling. Daarover werd er intussen een duidelijke toelichting gegeven door SNPB op 11 februari 2014. Het was echter ontvullend om te moeten vaststellen dat de competentieontwikkeling zal moeten gebeuren met de huidige middelen en met dezelfde mensen. Bovendien gaat het om een competentieontwikkelingsproject dat men vijf jaar geleden al had moeten opzetten. Dan zou men nu inderdaad de nodige expertise hebben gehad om de scholen te ondersteunen. In werkelijkheid staat men nu echter nog in de onderzoeksfase: men is de noden in kaart aan het brengen. Het decreet zal in 2015 in werking treden, zonder voorafgaandelijk werk rond de ondersteuning.

Vorige week werden ook de resultaten bekendgemaakt van de doorlichting van de pedagogische begeleidingsdiensten. Daaruit bleek dat de scholen over het algemeen tevreden zijn over het werk van deze diensten, maar dat de leerkrachten nood hebben aan meer ondersteuning in de klas, om de bestaande zorgnoden op te vangen. De minister heeft dat ook erkend. Dat probleem wordt niet verholpen door het amendement. Het gaat immers niet om ondersteuning in de klas.

Mevrouw *Irina De Knop* brengt de voorwaarden in herinnering die werden geformuleerd in artikel II.5 en II.6 van het ontwerp van decreet. Gon-ondersteuning zou alleen toegankelijk zijn voor leerlingen die kunnen functioneren binnen het gemeenschappelijk curriculum, en na een verblijf van minstens negen maanden in het buitengewoon onderwijs. Ze wil weten of die voorwaarden behouden blijven.

4.2. Antwoorden van de minister

Minister *Pascal Smet* bevestigt dat de voorwaarden voor gon-ondersteuning behouden blijven.

De heer De Ro heeft zijn argumenten rond de wenselijkheid van meer cijfermateriaal herhaald. Daarom verwijst de minister naar de antwoorden die hij bij de algemene bespreking al heeft gegeven.

Hij deelt de bezorgdheden rond de competentieontwikkeling. Op dit ogenblik circuleert er echter heel wat verkeerde informatie. Men dient te beseffen dat het gaat om een geleidelijk proces en niet om een aardverschuiving. De kinderen die nu in het buitengewoon onderwijs zitten, zullen niet meteen naar het gewoon onderwijs moeten gaan. Het gaat over de nieuwe inschrijvingen.

Voor het eerst sinds lang heeft de overheid samen met de pedagogische begeleidingsdiensten een geïntegreerde benadering van de competentieontwikkeling uitgewerkt. Daarvoor worden wel degelijk middelen ingezet, via het heroriënteren van aflopende projectmiddelen. Vroeger golden die middelen voor een jaar. Met dit amendement wordt een regeling uitgewerkt die onbeperkt is in de tijd. Op het moment dat het voorliggende ontwerp van decreet werd uitgewerkt, ging men ervan uit dat het ging over 103 vte. Vermits men heeft gekozen voor mensen met een hoger profiel, die ook duurder zijn, zal het uiteindelijk gaan om een zeventigtal mensen.

De 450 vte in de pedagogische begeleidingsdiensten zullen ook prioritair worden ingeschakeld voor de competentieontwikkeling. De overheid kan eigenlijk niet tussenkomen in de werking van de pedagogische begeleidingsdiensten, maar de decretale opdracht zal worden aangepast. De koepels zijn akkoord gegaan met de conclusie van de doorlichting dat de opdracht van de pedagogische begeleidingsdiensten anders moet worden ingevuld, dat ze meer aandacht moeten besteden aan de scholen en aan de leerkrachten. De bestaande pedagogische begeleiders zullen dus opgeleid worden om andere mensen te responsabiliseren. Verder beschikken heel wat scholen over expertise op dat vlak. De prioritaire nascholingsmiddelen zullen gedurende twee jaar op de nodige competentieontwikkeling worden gezet. Aan de scholen zal ook worden gevraagd om de reguliere nascholingsmiddelen hierop in te zetten. De leerkrachten zelf geven daarbij over het algemeen de voorkeur aan dingen die in de praktijk bruikbaar zijn. Men mag ook niet vergeten dat het decreet pas op 1 september 2015 in werking treedt. Men heeft dus nog achttien maanden de tijd om daaraan te werken.

Als het ontwerp van decreet is goedgekeurd, dan is er geen weg terug, dan moet het ook uitgevoerd worden. Geen enkele toekomstige regering zal weigeren om bijkomende inspanningen te leveren als dat nodig blijkt. De partijen van de huidige meerderheid engageren zich daartoe. Ook Open Vld en Groen lieten hetzelfde geluid horen. Dit moet duidelijk zijn voor de vakbonden, de koepels en de leerkrachten.

Men mag de fout niet herhalen die op het einde van de vorige regeerperiode werd gemaakt. Dit ontwerp van decreet moet dus goedgekeurd worden. Dan kan ook de juiste informatie worden verspreid. Het buitengewoon onderwijs zal niet verdwijnen. De kinderen die mits redelijke aanpassingen het gemeenschappelijk curriculum kunnen volgen, moeten echter in het gewone onderwijs kunnen worden opgenomen. Het volgen van het gemeenschappelijk curriculum is een belangrijk criterium. Het gaat nog niet om volwaardig inclusief onderwijs, maar het is een belangrijke stap in die richting.

4.3. Replieken

De heer *Jo De Ro* heeft begrepen dat de minister voor de cijfers verwijst naar zijn argumenten van vorige week. Hij heeft echter willen uitleggen dat het antwoord dat de minister vorige week formuleerde, onder meer dat de scholen niet aan een dergelijke simulatie willen meewerken omwille van de bijkomende planlast, niet volledig overeenind blijft.

De minister benadrukt dat er grote inspanningen worden geleverd voor competentieontwikkeling. Voor de prioritaire nascholing gaat het echter niet om het volgende schooljaar 2014-2015, maar om het schooljaar daarna 2015-2016. De verschillende Vlaamse regeringen hebben veertien jaar studiewerk nodig gehad om te komen waar we nu staan. De scholen krijgen echter slechts anderhalf jaar voorbereidingstijd om een cultuuromslag te realiseren. De minister vraagt om dit ontwerp van decreet nu goed te keuren. Hij gaat ervan uit dat de partijen in de toekomst voldoende rationeel zullen zijn om oplossingen te zoeken voor budgettaire en organisatorische problemen. Als de minister zijn werk meteen goed doet, dan zal dat niet nodig zijn.

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* gaat in op de opmerking van de minister dat de 450 vte van de pedagogische begeleidingsdiensten ook hiervoor zullen worden ingezet. Die mensen hebben echter nog andere aandachtspunten. Die opmerking moet dus met een korrel zout worden genomen.

De minister merkt op dat er in heel wat scholen al expertise aanwezig is rond zorg. Dat is juist, maar er zijn ook andere scholen die deze expertise helemaal niet hebben en die inclusief onderwijs willen weren. Bij de bespreking van het amendement nr. 27 dat haar fractie

op 6 februari 2014 heeft ingediend heeft ze de indruk gekregen dat er een onderwijs met twee snelheden zal ontstaan. De minister heeft gezegd dat hij dat zal monitoren. De vrees blijft echter bestaan bij haar fractie. Wat denken de verschillende meerderheidspartijen daarover? Gaan ze in hun campagne de scholen aansporen om die verantwoordelijkheid op te nemen?

Mevrouw *Irina De Knop* benadrukt dat mevrouw Vanderpoorten het hier heeft over de kern van de kritiek van Open Vld op dit ontwerp van decreet. Het recht op inclusief onderwijs wordt hier afhankelijk gemaakt van het volgen van een gemeenschappelijk curriculum en van de manier waarop de school dat beoordeelt. Dat is in contradictie met wat een individueel leertraject in het inclusief onderwijs zou moeten en kunnen zijn. De voorwaarden rond gon en ion blijven onverkort van kracht. Gon is dus alleen mogelijk na een verblijf van minstens negen maanden in het buitengewoon onderwijs. Het recht op inclusief onderwijs wordt hierdoor in hoge mate ingeperkt. Het is jammer dat men bij de opmaak van dit belangrijke ontwerp van decreet geen rekening heeft kunnen houden met het wetenschappelijk onderzoek rond gon en ion.

De huidige medisch geïnspireerde typologieën binnen het buitengewoon onderwijs blijven bestaan en worden zelfs nog uitgebreid. Daardoor blijven de leerlingen juist hangen in het buitengewoon onderwijs. Eigenlijk zou een classificatie gebaseerd moeten zijn op de individuele ondersteuningsbehoefte van de leerlingen. De minister zegt dat dit ontwerp van decreet een stap in de goede richting is. Ze vreest dat het de toekomst van een buitengewoon onderwijs dat gebaseerd is op de individuele ondersteuningsbehoefte van leerlingen, hypothekeert.

Mevrouw *Elisabeth Meuleman* begrijpt dat de minister zegt: we steken de rivier over en daarna kan men niet meer terug. De volgende regering zal moeten zorgen voor de nodige middelen. In het beleidsdomein Welzijn wordt een gelijkaardige werkwijze gehanteerd voor het decreet Kinderopvang en voor het decreet Persoonsgebonden Financiering. Zo is men de volgende begroting al sterk aan het bezwaren. Ofwel zal dit leiden tot een grote budgettaire kater, ofwel zal men de beslissingen moeten terugdraaien omdat de middelen er niet zijn om ze uit te voeren. Dat is een perverse manier van beleid voeren.

Eigenlijk steekt de minister de rivier niet echt over: hij blijft halverwege staan. De minister heeft er in de vorige vergadering van 6 februari 2014 voor gepleit om het amendement van Groen en Open Vld niet goed te keuren. De kinderen die het gemeenschappelijk curriculum niet kunnen volgen, hebben dus geen inschrijvingsrecht. Vroeger moest een school tenminste nog aantonen dat ze onvoldoende draagkracht had om een dergelijk kind op te nemen. In het voorliggende ontwerp van decreet hoeft zelfs dat niet meer. De school beslist zelf of ze het kind al dan niet inschrijft. Ze moet dat op geen enkele manier motiveren. Als het amendement van haar fractie niet gesteund wordt, zet men dus een stap achteruit.

4.4. Repliek van de minister

Minister *Pascal Smet* vindt het niet zinvol om het hele debat opnieuw te voeren. Hij gaat wel in op het laatste punt. De draagkrachtafweging was een subjectief gegeven. Nu wordt er een rechtsmiddel ingevoerd. Na dialoog met de ouders moet er een beslissing worden genomen en die beslissing is een administratieve rechtshandeling. Als de ouders vinden dat de school niet de juiste afwegingen heeft gemaakt, als ze onvoldoende heeft aangetoond waarom het kind het gemeenschappelijk curriculum niet kan volgen, dan kunnen ze naar de rechtbank stappen. Dat is wel gebonden aan het volgen van het gemeenschappelijk curriculum. Dat is belangrijk voor de scholen. De voorgestelde stap is al een belangrijke verantwoordelijkheid voor de scholen, maar het is ook haalbaar omdat het geleidelijk en

ondersteund zal gebeuren. Het is zeker geen stap achteruit. Als jurist weet hij dat het vervangen van een subjectiviteit door een objectiviteit een grote stap voorwaarts is.

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* stelt vast dat de meerderheid niet antwoordt op haar vragen.

5. Stemming over het geheel

Het ontwerp van decreet betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 4.

Boudewijn BOUCKAERT,
voorzitter

Kathleen HELSEN,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

ASS	autismespectrumstoornis
banaba	bachelor-na-bachelor
bso	beroepssecundair onderwijs
CGKR	Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding
CLB	centrum voor leerlingenbegeleiding
DCD	developmental coordination disorder
GOK	gelijke onderwijskansen
gon	geïntegreerd onderwijs
GRIP	Gelijke Rechten voor Iedere Persoon met een Handicap
ion	inclusief onderwijs
OBPWO	onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek
SNPB	Samenwerkingsverband Netgebonden Pedagogische Begeleidingsdiensten
VAPH	Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap
Vlor	Vlaamse Onderwijsraad
VN	Verenigde Naties
VSKO	Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs
vte	voltijdsequivalent

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Hoofdstuk I. Inleidende bepalingen

Artikel I.1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk II. Decreet basisonderwijs

Art. II.1. In artikel 3 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° er wordt een punt 8°quater ingevoegd, dat luidt als volgt:

“8°quater brede basiszorg: fase in het zorgcontinuüm waarbij de school vanuit een visie op zorg de ontwikkeling van alle leerlingen stimuleert en problemen tracht te voorkomen door een krachtige leeromgeving te bieden, de leerlingen systematisch op te volgen en actief te werken aan het verminderen van risicofactoren en aan het versterken van beschermende factoren;”;

2° het punt 9° wordt opgeheven;

3° er wordt een punt 9°quinquies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“9°quinquies compenserende maatregelen: maatregelen waarbij de school orthopedagogische of orthodidactische hulpmiddelen aanbiedt, waaronder technische hulpmiddelen, waardoor de doelen van het gemeenschappelijk curriculum of de doelen die na dispensatie voor de leerling bepaald zijn, bereikt kunnen worden;”;

4° het punt 12°, opgeheven bij decreet van 22 juni 2007, wordt opnieuw opgenomen, in volgende lezing:

“12° differentiërende maatregelen: maatregelen waarbij de school, binnen het gemeenschappelijk curriculum, een beperkte variatie aanbrengt in het onderwijsleerproces om beter tegemoet te komen aan de behoeften van individuele leerlingen of groepen van leerlingen;”;

5° er wordt een punt 12°bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“12°bis dispenserende maatregelen: maatregelen waarbij de school doelen toevoegt aan het gemeenschappelijk curriculum of de leerling vrijstelt van doelen van het gemeenschappelijk curriculum en die, waar mogelijk, vervangt door gelijkwaardige doelen, in die mate dat ofwel de doelen voor de studiebekräftiging in functie van de finaliteit voor het onderwijsniveau ofwel de doelen voor het doorstromen naar het beoogde vervolgonderwijs, nog in voldoende mate kunnen bereikt worden;”;

6° er wordt een punt 12°ter ingevoegd, dat luidt als volgt:

“12°ter disproportionaliteit/disproportioneel: onredelijkheid van aanpassingen aangetoond na een proces van afweging met toepassing van de criteria als vermeld in artikel 2, §2 en §3, van het Protocol van 19 juli 2007 betreffende het begrip redelijke aanpassingen in België krachtens de wet van 25 februari 2003 ter bestrijding van discriminatie en tot wijziging van de wet van 15 februari 1993 tot oprichting van een Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding;”;

7° er wordt een punt 17°bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“17°bis gemeenschappelijk curriculum: de goedgekeurde leerplannen die ten minste herkenbaar de doelen bevatten die noodzakelijk zijn om de eindtermen te bereiken of de ontwikkelingsdoelen na te streven en de schoolgebonden planning voor het nastreven van de leergebiedoverschrijdende eindtermen en ontwikkelingsdoelen;”;

8° er wordt een punt 28°bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“28°bis leerling met specifieke onderwijsbehoeften: leerling met langdurige en belangrijke participatieproblemen die te wijten zijn aan het samenspel tussen:
a) één of meerdere functiebeperkingen op mentaal, psychisch, lichamelijk of zintuiglijk vlak en;
b) beperkingen bij het uitvoeren van activiteiten en;
c) persoonlijke en externe factoren;”;

9° er wordt een punt 47°bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“47°bis remediërende maatregelen: maatregelen waarbij de school effectieve vormen van aangepaste leerhulp verstrekt binnen het gemeenschappelijk curriculum;”;

10° er wordt een punt 53°bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“53°bis uitbreiding van zorg: fase in het zorgcontinuüm waarbij de school de maatregelen uit de fase van verhoogde zorg onverkort verderzet en het CLB een proces van handelingsgerichte diagnostiek opstart. Het CLB richt zich daarbij op een uitgebreide analyse van de onderwijs- en opvoedingsbehoeften van de leerling en op de ondersteuningsbehoeften van de leerkracht(en) en ouders met het oog op het formuleren van adviezen voor het optimaliseren van het proces van afstemming van het onderwijs- en opvoedingsaanbod op de zorgvraag van de leerling. Het CLB bepaalt in samenspraak met de school en de ouders welke bijkomende inzet van middelen, hulp of expertise, hetzij ten aanzien van de school of de leerling, al dan niet in zijn context, wenselijk is alsook de omvang en de duur daarvan;”;

11° het punt 55°bis, ingevoegd bij het decreet van 28 juni 2002 en opgeheven bij het decreet van 6 juli 2012, wordt opnieuw opgenomen, in volgende lezing:

“55°bis verhoogde zorg: fase in het zorgcontinuüm waarbij de school extra zorg voorziet onder de vorm van remediërende, differentiërende, compenserende of dispenserende maatregelen, afgestemd op de specifieke onderwijsbehoeften van bepaalde leerlingen, en voorafgaand aan de fase van uitbreiding van zorg;”;

12° er wordt een punt 59° ingevoegd, dat luidt als volgt:

“59° zorgcontinuüm: opeenvolging van de fasen in de organisatie van de onderwijsomgeving op het gebied van brede basiszorg, verhoogde zorg en uitbreiding van zorg;”.

Art. II.2. In artikel 8 van hetzelfde decreet wordt het tweede lid aangevuld met de volgende zinnen:

“Het werkt hiervoor op een systematische, planmatige en transparante wijze samen met het CLB en de ouders en doet, in het bijzonder voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, gepaste en redelijke aanpassingen, waaronder het inzetten van remediërende, differentiërende, compenserende of dispenserende maatregelen naargelang de noden van de leerling. De specifieke onderwijsbehoeften van leerlingen en de ondersteuningsbehoeften van het onderwijspersoneel en de ouders staan daarbij centraal.”.

Art. II.3. Artikel 10 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art.10. §1. Het buitengewoon basisonderwijs is ingedeeld in volgende types:

- 1° type basisaanbod, voor kinderen voor wie de onderwijsbehoeften dermate zijn en voor wie al tijdens het gewoon kleuteronderwijs of tijdens het gewoon lager onderwijs aantoonbaar blijkt dat de aanpassingen, waaronder remediërende, differentiërende, compenserende of dispenserende maatregelen ofwel disproportioneel, ofwel onvoldoende zijn om de leerling binnen het gemeenschappelijk curriculum te kunnen blijven meenemen in een school voor gewoon onderwijs;
- 2° type 2, voor kinderen met een verstandelijke beperking.

Kinderen met een verstandelijke beperking voldoen aan alle onderstaande criteria:

- a) ze hebben significante beperkingen in het intellectueel functioneren, wat op basis van een psychodiagnostisch onderzoek tot uiting komt in een totaal intelligentiequotiënt op een gestandaardiseerde en genormeerde intelligentietest kleiner of gelijk aan 60, rekening houdend met het betrouwbaarheidsinterval;
 - b) ze hebben significante beperkingen in het sociale aanpassingsgedrag, wat op basis van psychodiagnostisch onderzoek tot uiting komt in een uitslag op een gestandaardiseerde en genormeerde schaal voor sociaal aanpassingsgedrag, die minstens drie standaarddeviaties beneden het gemiddelde ligt ten opzichte van een normgroep van leeftijdgenoten, rekening houdend met het betrouwbaarheidsinterval;
 - c) de functioneringsproblemen zijn ontstaan vóór de leeftijd van 18 jaar;
 - d) het besluit “verstandelijke beperking” wordt genomen na een periode van procesdiagnostiek;
- 3° type 3, voor kinderen met een emotionele of gedragsstoornis die geen verstandelijke beperking hebben zoals bepaald in 2°.

Kinderen met een emotionele of gedragsstoornis zijn kinderen bij wie op basis van gespecialiseerde, door een multidisciplinair team aangeleverde diagnostiek, met inbegrip van psychiatrisch onderzoek, een van de volgende problematieken wordt vastgesteld:

- a) een aandachtstekortstoornis met hyperactiviteit;
- b) een oppositioneel-opstandige gedragsstoornis;
- c) de gedragsstoornis in enge zin, 'conduct disorder';
- d) een angststoornis;
- e) een stemmingsstoornis;
- f) een hechtingsstoornis;

4° type 4, voor kinderen met een motorische beperking.

Kinderen met een motorische beperking zijn kinderen bij wie op basis van specifieke medische diagnostiek, een uitval wordt vastgesteld in de neuromusculoskeletale en beweginggerelateerde functies, meer bepaald:

- a) de functies van gewrichten en beenderen;
- b) de spierfuncties, meer bepaald de spierkracht, de tonus en het uithoudingsvermogen, met gedeeltelijke of volledige uitval van:
 - 1) een van de of beide bovenste of onderste ledematen;
 - 2) de linkerzijde, de rechterzijde of beide zijden;
 - 3) de romp;
 - 4) overige;
- c) de bewegingsfuncties;
- d) een door medische diagnostiek geobjectiveerde problematiek met weerslag op het beweginggerelateerd functioneren die niet terug te brengen is tot criterium a) tot en met c) maar met een duidelijke impact op schoolse activiteiten;

5° type 5, voor kinderen die opgenomen zijn in een ziekenhuis, een residentiële setting of verblijven in een preventorium.

De regering bepaalt de voorwaarden waaraan de residentiële setting moet voldoen opdat er een school voor buitengewoon onderwijs type 5 aan verbonden kan zijn.

Kinderen in type 5 beantwoorden aan alle onderstaande voorwaarden:

- a) de medische, psychiatrische of residentiële opvang of begeleiding laat niet toe dat de kinderen voltijds in een school aanwezig zijn;
- b) de kinderen hebben behoefte aan een individueel of geïndividualiseerd aanbod dat in de residentiële omgeving verstrekt wordt;

6° type 6, voor kinderen met een visuele beperking.

Kinderen met een visuele beperking zijn kinderen bij wie op basis van specifieke oogheelkundige diagnostiek een gezichtsstoornis werd vastgesteld die beantwoordt aan minstens een van de volgende criteria:

- a) een optimaal gecorrigeerde gezichtsscherpte die kleiner dan of gelijk is aan 3/10 voor het beste oog;
- b) een of meer gezichtsvelddefecten die meer dan 50% van de centrale zone van 30° beslaan of die het gezichtsveld concentrisch tot minder dan 20° verkleinen;
- c) een volledige altitudinale hemianopsie, een oftalmoplegie, een oculomotorische apraxie of een oscillopsie.

Onder altitudinale hemianopsie wordt verstaan: halfzijdige blindheid of blindheid in de helft van het gezichtsveld met verschillende varianten die door hersenbeschadiging veroorzaakt is.

Onder oculomotorische apraxie wordt verstaan: het niet kunnen fixeren van de ogen op één voorwerp en het niet kunnen volgen van bewegende voorwerpen.

Onder oftalmoplegie wordt verstaan: verlamming van de oogspieren.

Onder oscillopsie wordt verstaan: subjectieve instabiliteit van het gezichtsveld of het symptoom waarbij het beeld dat iemand van de omgeving heeft, beweegt zodra het hoofd wordt bewogen;

- d) een ernstige gezichtsstoornis die uit een geobjectiveerde cerebrale pathologie voortvloeit, zoals cerebrale visuele inperking;
- e) een door een oogarts geobjectiveerde visuele problematiek die niet tot criterium a) tot en met d) terug te brengen is, maar met een duidelijke impact op schoolse activiteiten;

7° type 7, voor kinderen met een auditieve beperking of een spraak- of taalstoornis.

Kinderen met een auditieve beperking zijn kinderen die, op basis van een audiologisch onderzoek door een neus-, keel- en oorarts, beantwoorden aan een van de onderstaande criteria:

- a) volgens de Fletcher-index een gemiddeld gehoorverlies hebben voor de frequenties 500, 1000 en 2000 Hz van 40 dB of meer voor het beste oor zonder correctie;
- b) als de Fletcher-index minder dan 40 dB bedraagt: een foneemscore van 80% of minder hebben bij de spraakaudiometrie met woorden met een medeklinker–klinker–medeklinker-samenstelling bij 70 dB geluidsterkte;
- c) een door een neus-, keel- en oorarts geobjectiveerde auditieve problematiek hebben die niet terug te brengen is tot criterium a) of b), maar met een duidelijke impact op schoolse activiteiten.

Kinderen met een spraak- of taalstoornis zijn kinderen zonder een verstandelijke beperking, zoals bepaald in 2°, waarvoor, op basis van een multidisciplinair onderzoek door een erkend gespecialiseerd team met minstens een logopedist, audioloog en neus-, keel- en oorarts, een van de volgende problematieken wordt vastgesteld:

- a) voor leerlingen jonger dan 6 jaar:
 - 1) kinderafasie met een terugval in de taalontwikkeling of;
 - 2) een vermoeden van ontwikkelingsdysfasie, gebaseerd op de vaststelling van een zeer moeizame spraak- en taalontwikkeling en met een duidelijke impact op schoolse activiteiten;
- b) voor leerlingen vanaf 6 jaar: diagnose ontwikkelingsdysfasie of kinderafasie;

8° type 9, voor kinderen met een autismespectrumstoornis en die geen verstandelijke beperking hebben zoals bepaald in 2°.

Kinderen met een autismespectrumstoornis zijn kinderen bij wie op basis van gespecialiseerde, door een multidisciplinair team aangeleverde diagnostiek, met inbegrip van psychiatrisch onderzoek, een van de volgende problematieken wordt vastgesteld:

- a) de autistische stoornis;
- b) een pervasieve ontwikkelingsstoornis niet-anders-omschreven.

Het basisaanbod buitengewoon onderwijs wordt niet erkend, gefinancierd of gesubsidieerd in het buitengewoon kleuteronderwijs.

§2. De regering legt diagnostische protocollen vast voor de oriëntering naar de types als vermeld in §1, 2° tot 8°.”.

Art. II.4. Artikel 15 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 7 juli 2006, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 15. §1. Naast de toelatingsvoorwaarden bepaald in de artikelen 12, §1, en 13, §4, is voor de toelating van een leerling tot het buitengewoon onderwijs, met uitzondering voor de toelating tot type 5, een verslag van een CLB vereist, opgesteld met inachtnaam van artikel 37 van het decreet van 1 december 1998 betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding, waaruit blijkt:

- 1° dat de fasen van het zorgcontinuüm voor de betreffende leerling werden doorlopen, tenzij de school in uitzonderlijke omstandigheden kan motiveren dat het doorlopen van een bepaalde fase niet relevant is;
- 2° dat met toepassing van de principes van artikel 8, tweede lid, de aanpassingen, waaronder remediërende, differentiërende, compenserende en dispenserende maatregelen die nodig zijn om de leerling binnen het gemeenschappelijk curriculum te blijven meenemen, ofwel disproportioneel, ofwel onvoldoende zijn;
- 3° dat de onderwijsbehoeften van de leerling werden omschreven met toepassing van een classificatiesysteem dat wetenschappelijk onderbouwd is en gebaseerd is op een interactionele visie en een sociaal model van handicap;
- 4° dat de onderwijsbehoeften niet louter toe te schrijven zijn aan een SES-kenmerk van de leerling, vermeld in artikel 133;
- 5° welk type voor de leerling van toepassing is, als bepaald in artikel 10, §1, 1° tot 8°, met uitzondering van 5°.

Voor de toelating van een leerling tot het type 5, als vermeld in artikel 10, §1, 5°, is een attest vereist dat uitgereikt is door de behandelende geneesheer van de medische of psychiatrische voorziening ofwel door de directeur van de residentiële setting. De Vlaamse Regering bepaalt wat het attest moet inhouden.

§2. Voor een leerling die voor het eerst naar school gaat en wil starten in het buitengewoon onderwijs moet in afwijking van §1, 1° en 2°, worden aangetoond dat de aanpassingen, waaronder remediërende, differentiërende, compenserende en dispenserende maatregelen, disproportioneel of onvoldoende zullen zijn om de leerling in het gemeenschappelijk curriculum mee te nemen en moet in afwijking van §1, 5°, bepaald worden welk type voor de leerling van toepassing is, als bepaald in artikel 10, §1, 2° tot 8°, met uitzondering van 5°.

§3. Het verslag bestaat uit een attest en een protocol ter verantwoording. De regering bepaalt wat het verslag moet inhouden.

§4. Een leerling kan alleen het buitengewoon onderwijs volgen van het type waarnaar hij in het verslag georiënteerd wordt, met uitzondering van type 5.

§5. Voor leerlingen die tijdens het schooljaar 2014-2015 ingeschreven waren in een school voor buitengewoon onderwijs geldt §1 alleen bij wijziging van onderwijsniveau of van type.

§6. Wanneer niet meer voldaan is aan de voorwaarden van §1, 2° en 3°, kan het CLB op eigen initiatief, op vraag van de ouders of op vraag van de school, het verslag opheffen.

§7. Bij onenigheid tussen ouders, school en CLB over het afleveren van het verslag kan, op initiatief van een van de betrokken partijen, een beroep gedaan worden op een Vlaamse Bemiddelingscommissie.

De regering bepaalt de samenstelling, de bevoegdheden en de werkingsprincipes van deze commissie.”.

Art. II.5. Artikel 16 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 7 mei 2004, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16. §1. Naast de toelatingsvoorwaarden bepaald in de artikelen 12 en 13 is voor de toelating van een leerling tot het geïntegreerd onderwijs een gemotiveerd verslag van een CLB vereist, waaruit blijkt:

- 1° dat, met toepassing van de principes van artikel 8, tweede lid, het inzetten van de ondersteuning in het kader van het geïntegreerd onderwijs, in combinatie met compenserende of dispenserende maatregelen, nodig en voldoende geacht wordt om de leerling het gemeenschappelijk curriculum te laten volgen;
- 2° dat de leerling voldoet aan de criteria van een van de punten van artikel 10, §1, 1° tot 8°, met uitzondering van 5°;
- 3° dat de leerling ten minste negen maanden voltijds buitengewoon onderwijs in het betreffende type heeft gevolgd, onmiddellijk voorafgaand aan zijn toelating tot het geïntegreerd basisonderwijs, indien blijkt dat hij voldoet aan de criteria van artikel 10, §1, 1°.

De regering bepaalt de inhoud van het gemotiveerd verslag en kan in uitvoering van artikel 173septies de bepaling van artikel 16, §1, 3°, opheffen.

§2. In afwijking van paragraaf 1 wordt voor een leerling, die toegelaten werd tot het geïntegreerd onderwijs op basis van een inschrijvingsverslag voor het buitengewoon onderwijs, slechts een gemotiveerd verslag opgemaakt bij wijziging van het onderwijsniveau, van het type, de aard van de integratie, of de aard en de ernst van de handicap.

§3. Om in aanmerking te komen voor aanvullende financiering of subsidiëring van een leerling in het geïntegreerd onderwijs is nog een integratieplan vereist.

De regering bepaalt de inhoud van het integratieplan en legt de samenstelling van het integratieteam, dat het integratieplan zal opstellen, vast.

Een nieuw integratieplan wordt opgesteld bij de wijziging van: de aard van de integratie, de aard en de ernst van de handicap of het onderwijsniveau, met inbegrip van het beroepenveld, de studierichting, de afdeling of de opties. Bij wijziging van het integratieteam kan het bestaande integratieplan bevestigd worden.

§4. Wanneer voor een leerling die beschikt over een verslag als vermeld in artikel 15 een gemotiveerd verslag wordt opgemaakt, vervalt het verslag als vermeld in artikel 15.”.

Art. II.6. In artikel 19 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 13 juli 2001 wordt aan §2, een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Een inschrijving in het type basisaanbod is maximaal twee schooljaren geldig. Aan het einde van deze periode volgt een evaluatie door de klassenraad en het CLB. Wanneer de klassenraad en het CLB op basis van deze evaluatie beslissen dat de aanpassingen, waaronder remediërende, differentiërende, compenserende of dispenserende maatregelen, disproportioneel of onvoldoende zullen zijn om de leerling het gemeenschappelijk curriculum te laten volgen in een school voor gewoon onderwijs en een verder verblijf in het basisaanbod nodig is, bevestigt het CLB dit door de opmaak van een nieuw verslag, als vermeld in artikel 15, dat de inschrijving verlengt met maximaal twee schooljaren. Ten

laatste na twee schooljaren volgt opnieuw een evaluatie. Wanneer de klassenraad en het CLB op basis van de evaluatie beslissen dat de aanpassingen, waaronder remediërende, differentiërende, compenserende of dispenserende maatregelen wel proportioneel zullen zijn om de leerling het gemeenschappelijk curriculum te laten volgen in een school voor gewoon onderwijs dan:

- 1° ondersteunen de school voor buitengewoon onderwijs en het CLB de ouders bij het vinden van een school voor gewoon onderwijs waar de leerling kan ingeschreven worden;
- 2° maken de betrokken scholen, de CLB's en de ouders afspraken in functie van een vlotte overgang van de leerling van de school voor buitengewoon onderwijs naar de school voor gewoon onderwijs.”.

Art. II.7. Artikel 25bis van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 7 juli 2006, wordt opgeheven.

Art. II.8. In artikel 26 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 7 juli 2006, wordt in §2 het woord “CABO” vervangen door het woord “onderwijsinspectie”.

Art. II.9. Artikel 30 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 juli 2003, wordt opgeheven.

Art. II.10. In artikel 35 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 13 juli 2001, 8 mei 2009 en 9 juli 2010 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in §1 wordt het woord “CABO” vervangen door “onderwijsinspectie”;

2° §2 wordt vervangen door wat volgt:

“§2. De ouders kiezen in overleg met het CLB de dichtstbijzijnde school voor buitengewoon onderwijs van hun vrije keuze om het permanent onderwijs aan huis te organiseren. Omwille van omstandigheden eigen aan het kind en mits omstandige motivering kan een andere school voor buitengewoon onderwijs worden gekozen.”.

Art. II.11. Artikel 37undecies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 25 november 2011, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 37undecies. §1. Het recht op inschrijving, vermeld in artikel 37bis, §1, geldt onverkort voor leerlingen die het gemeenschappelijk curriculum kunnen volgen met toepassing van gepaste maatregelen, zoals remediërende, differentiërende, compenserende of dispenserende maatregelen, die proportioneel zijn. Leerlingen voor wie deze aanpassingen worden toegepast, blijven in aanmerking komen voor de gewone studiebekrachtiging toegekend door de klassenraad.

§2. Leerlingen die beschikken over een verslag als vermeld in artikel 15 worden door een school voor gewoon onderwijs onder ontbindende voorwaarde ingeschreven. De school organiseert overleg met de ouders, de klassenraad en het CLB, over de aanpassingen die nodig zijn om de leerling mee te nemen in het gemeenschappelijk curriculum of om de leerling studievoortgang te laten maken op basis van een individueel aangepast curriculum.

Indien na het overleg de school de disproportionaliteit van de aanpassingen die nodig zijn, bevestigt, wordt de inschrijving ontbonden op het moment dat deze leerling in een andere school is ingeschreven en uiterlijk 1 maand, vakantieperioden niet inbegrepen, na de kennisgeving van de bevestiging van de disproportionaliteit.

Wanneer de school de aanpassingen wel proportioneel acht, komen deze leerlingen op dezelfde wijze als leerlingen met een gemotiveerd verslag in aanmerking voor aanvullende financiering of subsidiëring zoals van toepassing in het kader van het geïntegreerd onderwijs.

§3. Wanneer tijdens de schoolloopbaan de nood aan aanpassingen voor een leerling wijzigt en de vastgestelde onderwijsbehoeften van die aard zijn dat voor de leerling een verslag, als vermeld in artikel 15, nodig is, organiseert de school een overleg met de klas-senraad, de ouders en het CLB en beslist op basis daarvan en nadat het verslag werd afgeleverd, om de leerling op vraag van de ouders studievoortgang te laten maken op basis van een individueel aangepast curriculum of om de inschrijving van de leerling voor het daaropvolgende schooljaar te ontbinden.”.

Art. II.12. In artikel 37quindecies, §1, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 25 november 2011 en gewijzigd bij het decreet van 8 juni 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste lid wordt opgeheven;

2° in het tweede lid, dat eerste lid wordt, worden de woorden “op basis van andere bepalingen dan deze van artikel 37undecies,” opgeheven.

Art. II.13. In artikel 37sedecies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 25 november 2011, wordt een §4 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§4. Onverminderd de toepassing van §1 tot §3, kan de CLR het dossier aanhangig maken bij het orgaan dat in toepassing van artikel 33, §2, van het VN-verdrag van 13 december 2006 inzake de Rechten van Personen met een Handicap en in toepassing van artikel 40 van het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid het mandaat heeft van onafhankelijk mechanisme.”.

Art. II.14. In artikel 85quater van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 4 juli 2008, worden in 1° de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in de zesde rij wordt de zinsnede “type 1, 2 en 8” vervangen door de zinsnede “type basisaanbod en type 2”;

2° in de zevende rij van de tabel wordt de zinsnede “type 3, 4, 6 of 7” vervangen door de zinsnede “type 4, 6 of 7”;

3° in de achtste rij van de tabel wordt de zinsnede “type 3” vervangen door zinsnede “type 3 of 9”.

Art. II.15. In artikel 101 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° §1 wordt vervangen door wat volgt:

“§1. In elke gefinancierde of gesubsidieerde school voor buitengewoon onderwijs die voldoet aan de door de regering vastgelegde rationalisatienormen kunnen per 1 september types van vrije keuze, met uitzondering van type 5, worden gefinancierd of gesubsidieerd indien het type binnen de provincie niet georganiseerd wordt in een school van dezelfde groep.”;

2° er wordt een §4 en een §5 toegevoegd, die luiden als volgt:

“§4. In aanvulling op §1 tot §3 moet een schoolbestuur dat een nieuw type van vrije keuze wil oprichten een oprichtingsdossier indienen. Dit oprichtingsdossier moet ten minste voldoen aan onderstaande kwaliteitsvoorwaarden:

- 1° het schoolbestuur is verantwoordelijk voor het indienen van het dossier na overleg binnen de schoolraad en na overleg of na onderhandeling in het lokaal comité;
- 2° de school moet beschikken over de vereiste infrastructurele en materiële voorzieningen op gebied van toegankelijkheid en hulpmiddelen nodig voor het nieuwe type;
- 3° de reeds bestaande expertise of de inspanningen rond professionalisering van het team met betrekking tot het nieuwe type worden in het dossier weergegeven.

De regering kan nadere regels bepalen over de inhoud en de vorm van het oprichtingsdossier en over de wijze waarop de kwaliteitsvoorwaarden worden beoordeeld.

§5. De oprichting vanaf 1 september van een nieuw type van vrije keuze kan pas na een gunstige beslissing van de regering.

Het schoolbestuur stuurt daartoe uiterlijk op 30 november van het voorafgaande schooljaar een gemotiveerde aanvraag met het oprichtingsdossier aan AgODi.

In afwijking van het voorgaande lid, kunnen voor de oprichting vanaf 1 september 2015 van een type 9 van vrije keuze gemotiveerde aanvragen bij AgODi ingediend worden tot uiterlijk 1 juli 2014.

De regering neemt deze beslissing na advies van AgODi en de onderwijsinspectie.”.

Art. II.16. In artikel 111 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 22 juni 2007, wordt een §3, §4 en §5 toegevoegd, die luiden als volgt:

“§3. In aanvulling op §1 en §2 moet een schoolbestuur dat een nieuw type wil oprichten een oprichtingsdossier indienen. Dit oprichtingsdossier moet ten minste voldoen aan onderstaande kwaliteitsvoorwaarden:

- 1° het schoolbestuur is verantwoordelijk voor het indienen van het dossier na overleg binnen de schoolraad en na overleg of na onderhandeling in het lokaal comité;
- 2° het dossier bevat een omgevingsanalyse die de noodzaak, de doelmatigheid en de leefbaarheid van het programmatievoorstel motiveert. Bij de omgevingsanalyse wordt, waar dit voor de betrokken schoolpopulatie relevant is, de link met eventuele aangepaste begeleidingsmogelijkheden, met inbegrip van schoolexterne begeleidingsmogelijkheden voor kinderen met bijkomende zorgbehoeften, expliciet behandeld;
- 3° de school moet beschikken over de vereiste infrastructurele en materiële voorzieningen op gebied van toegankelijkheid en hulpmiddelen nodig voor het nieuwe type;
- 4° de reeds bestaande expertise of de inspanningen rond professionalisering van het team met betrekking tot het nieuwe type worden in het dossier weergegeven.

De regering kan nadere regels bepalen over de inhoud en de vorm van het oprichtingsdossier en over de wijze waarop de kwaliteitsvoorwaarden worden beoordeeld.

§4. De oprichting vanaf 1 september van een nieuw type kan pas na een gunstige beslissing van de regering.

Het schoolbestuur stuurt daartoe uiterlijk op 30 november van het voorafgaande schooljaar een gemotiveerde aanvraag met het oprichtingsdossier aan AgODi, dat de aanvraag voor administratief-technisch en inhoudelijk advies aan de Vlaamse Onderwijsraad bezorgt.

In afwijking van het voorgaande lid, kunnen voor de oprichting vanaf 1 september 2015 van type 9 gemotiveerde aanvragen bij AgODi ingediend worden tot uiterlijk 1 juli 2014.

De regering neemt deze beslissing na advies van de Vlaamse Onderwijsraad over de gegrondheid van de lokale behoefte aan extra aanbod en na advies van AgODi en de onderwijsinspectie.

§5. De scholen voor buitengewoon basisonderwijs die tijdens het schooljaar 2014-2015 een aanbod type 1 of type 8 aanboden, bieden vanaf 1 september 2015 het basisaanbod aan als vermeld in artikel 10, §1, 1°. Dit wordt niet beschouwd als een herstructurering.”.

Art. II.17. In artikel 112bis van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 8 mei 2009 en laatst gewijzigd bij decreet van 5 juli 2013, worden de woorden “en 2013-2014” vervangen door de woorden “, 2013-2014 en 2014-2015”.

Art. II.18. In artikel 139duodecies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 8 mei 2009, wordt in §1, 1°, de zinsnede “type 1” vervangen door de zinsnede “type basisaanbod”.

Art. II.19. In artikel 155, §2, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 7 juli 2006 en het laatst gewijzigd bij decreet van 5 juli 2013, wordt in het eerste lid de zinsnede “voor het schooljaar 2013-2014” vervangen door de zinsnede “voor het schooljaar 2014-2015.”.

Art. II.20. In hetzelfde decreet wordt een hoofdstuk XIIquinquies ingevoegd dat luidt als volgt:

“Hoofdstuk XIIquinquies. Waarborgregeling bij daling van het leerlingenaantal in het buitengewoon onderwijs”.

Art. II.21. In hoofdstuk XIIquinquies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij artikel II.20, wordt een artikel 173septies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 173septies. §1. Bij het realiseren van een relatieve minderkost in het buitengewoon basisonderwijs ten opzichte van het referentieschooljaar 2014-2015, worden per schooljaar de vrijgekomen middelen, via enveloppefinanciering, ingezet voor de ondersteuning van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften in het gewoon of buitengewoon basisonderwijs.

§2. De regering bepaalt de procedure voor de berekening van de enveloppe en houdt voor de verdeling van de enveloppe over het gewoon en buitengewoon basisonderwijs en over de scholen minstens rekening met de volgende principes:

- 1° de vastgestelde verschuivingen van leerlingen van het buitengewoon naar het gewoon basisonderwijs als gevolg van effectieve terugkeer uit of verminderde instroom in het buitengewoon basisonderwijs voor de verdeling van de enveloppe over het gewoon en buitengewoon basisonderwijs. De regering houdt hierbij ook rekening met de demografie;
- 2° de relatieve aanwezigheid van leerlingen met een verslag als vermeld in artikel 15 of 16 voor de verdeling van de enveloppe over de scholen voor gewoon basisonderwijs;
- 3° de vastgestelde verschuivingen in de leerlingenpopulaties van de types voor de verdeling van de enveloppe over de scholen voor buitengewoon basisonderwijs.

§3. De regering bepaalt tevens de wijze waarop en de ambten waarin de middelen uit de enveloppe kunnen worden ingezet voor uitbreiding van zorg in de scholen voor gewoon basisonderwijs of voor versterking van het onderwijs en de zorg in scholen voor buitengewoon basisonderwijs en voor welke leerlingen deze middelen kunnen worden aangewend.”.

Art. II.22. Dit hoofdstuk treedt in werking op 1 januari 2015 voor inschrijvingen die betrekking hebben op het schooljaar 2015-2016, met uitzondering van de artikelen II.7, II.8, II.10, II.15 en II.16 die in werking treden op 1 april 2014, de artikelen II.17 en II.19 die in werking treden op 1 september 2014 en de artikelen II.6, II.14 en II.18 die in werking treden op 1 september 2015.

Hoofdstuk III. Secundair onderwijs

Afdeling 1. Codex Secundair Onderwijs

Art. III.1. In artikel 2, §3, van de Codex Secundair Onderwijs worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden na het woord “onderwijs” de woorden “, met uitzondering van artikel 357, dat niet van toepassing is op het buitengewoon secundair onderwijs, maar enkel op het door de Vlaamse Gemeenschap erkend, gefinancierd of gesubsidieerd voltijds gewoon secundair onderwijs en het deeltijds beroepssecundair onderwijs” ingevoegd;

2° er wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De artikelen 351 tot en met 356 gelden ook voor het door de Vlaamse Gemeenschap erkend, gefinancierd of gesubsidieerd voltijds gewoon secundair onderwijs en het deeltijds beroepssecundair onderwijs.”.

Art. III.2. In artikel 3 van de Codex Secundair Onderwijs, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° er wordt een punt 9°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“9°/1 brede basiszorg: fase in het zorgcontinuüm waarbij de school vanuit een visie op zorg de ontwikkeling van alle leerlingen stimuleert en problemen tracht te voorkomen door een krachtige leeromgeving te bieden, de leerlingen systematisch op te volgen en actief te werken aan het verminderen van risicofactoren en aan het versterken van beschermende factoren;”;

2° er wordt een punt 10°/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“10°/2 compenserende maatregelen: maatregelen waarbij de school orthopedagogische of orthodidactische hulpmiddelen aanbiedt, waaronder technische hulpmiddelen, waardoor de doelen van het gemeenschappelijk curriculum of de doelen die na dispensatie voor de leerling bepaald zijn, bereikt kunnen worden;”;

3° er wordt een punt 12°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“12°/1 differentiërende maatregelen: maatregelen waarbij de school, binnen het gemeenschappelijk curriculum, een beperkte variatie in het onderwijsleerproces aanbrengt om beter tegemoet te komen aan de behoeften van individuele leerlingen of groepen van leerlingen;”;

4° er wordt een punt 12°/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“12°/2 dispenserende maatregelen: maatregelen waarbij de school doelen toevoegt aan het gemeenschappelijk curriculum of de leerling vrijstelt van doelen van het gemeenschappelijk curriculum en die, waar mogelijk, vervangt door gelijkwaardige doelen, in die mate dat ofwel de doelen voor de studiebekräftiging in functie van de finaliteit voor het betreffende structuuronderdeel ofwel de doelen voor het doorstromen naar het beoogde vervolgonderwijs of naar de arbeidsmarkt nog in voldoende mate kunnen bereikt worden;”;

5° er wordt een punt 12°/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“12°/3 disproportionaliteit/disproportioneel: onredelijkheid van aanpassingen aangetoond na een proces van afweging met toepassing van de criteria, als vermeld in artikel 2, §2 en §3, van het Protocol van 19 juli 2007 betreffende het begrip redelijke aanpassingen in België krachtens de wet van 25 februari 2003 ter bestrijding van discriminatie en tot wijziging van de wet van 15 februari 1993 tot oprichting van een Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding;”;

6° er wordt een punt 14°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“14°/1 gemeenschappelijk curriculum: de goedgekeurde leerplannen die ten minste herkenbaar de doelen bevatten die noodzakelijk zijn om de eindtermen te bereiken of de ontwikkelingsdoelen na te streven en de schoolgebonden planning voor het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen en ontwikkelingsdoelen;”;

7° er wordt een punt 17°/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“17°/3 leerling met specifieke onderwijsbehoeften: leerling met langdurige en belangrijke participatieproblemen die te wijten zijn aan het samenspel tussen:
a) één of meerdere functiebeperkingen op mentaal, psychisch, lichamelijk of zintuiglijk vlak en;
b) beperkingen bij het uitvoeren van activiteiten en;
c) persoonlijke en externe factoren;”;

8° er wordt een punt 34°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“34°/1 preventorium: medische instelling die onder meer in residentieel verband kuurmogelijkheden biedt aan jongeren waar buitengewoon onderwijs van type 5 gegeven wordt;”;

9° er wordt een punt 36°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“36°/1 remediërende maatregelen: maatregelen waarbij de school effectieve vormen van aangepaste leerhulp verstrekt binnen het gemeenschappelijk curriculum;”;

10° er wordt een punt 44°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“44°/1 uitbreiding van zorg: fase in het zorgcontinuüm waarbij de school de maatregelen uit de fase van verhoogde zorg onverkort verderzet en het centrum voor

leerlingenbegeleiding een proces van handelingsgerichte diagnostiek opstart. Het centrum voor leerlingenbegeleiding richt zich daarbij op een uitgebreide analyse van de onderwijs- en opvoedingsbehoeften van de leerling en op de ondersteuningsbehoeften van de leerkracht(en) en ouders met het oog op het formuleren van adviezen voor het optimaliseren van het proces van afstemming van het onderwijs- en opvoedingsaanbod op de zorgvraag van de leerling. Het centrum voor leerlingenbegeleiding bepaalt in samenspraak met de school en de ouders welke bijkomende inzet van middelen, hulp of expertise, hetzij ten aanzien van de school, de leerling, al dan niet in zijn context, wenselijk is alsook de omvang en de duur daarvan;”;

11° er wordt een punt 45°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“45°/1 verhoogde zorg: fase in het zorgcontinuüm waarbij de school extra zorg voorziet onder de vorm van remediërende, differentiërende, compenserende of dispenserende maatregelen, afgestemd op de specifieke onderwijsbehoeften van bepaalde leerlingen, en voorafgaand aan de fase van uitbreiding van zorg;”;

12° er wordt een punt 47°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“47°/1 ziekenhuisschool: school voor buitengewoon secundair onderwijs van type 5, opleidingsvorm 4, verbonden aan een universitair ziekenhuis of een residentiële setting of een preventorium;”;

13° er wordt een punt 47°/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“47°/2 zorgcontinuüm: opeenvolging van de fasen in de organisatie van de onderwijsomgeving van brede basiszorg, verhoogde zorg en uitbreiding van zorg;”.

Art. III.3. Het tweede lid van artikel 15, §1, 14°, van de Codex Secundair Onderwijs wordt vervangen door:

“Dit punt is niet van toepassing op ziekenhuisscholen.”.

Art. III.4. In deel III, titel 1, hoofdstuk 5, van de Codex Secundair Onderwijs worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° afdeling 1, bestaande uit de artikelen 67 en 68, wordt opgeheven;

2° afdeling 2 wordt afdeling 1;

3° afdeling 3 wordt afdeling 2;

4° afdeling 4 wordt afdeling 3.

Art. III.5. In artikel 110/9, §1, derde lid, van de Codex Secundair Onderwijs, ingevoegd bij het decreet van 25 november 2011 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, worden de woorden “in artikel 11 van het koninklijk besluit van 28 juni 1978 houdende de omschrijving van de types en de organisatie van het buitengewoon onderwijs” vervangen door de woorden “in artikel 257”.

Art. III.6. Artikel 110/11 van de Codex Secundair Onderwijs, ingevoegd bij het decreet van 25 november 2011, wordt vervangen door wat volgt:

“Art.110/11. §1. Het recht op inschrijving, vermeld in artikel 110/1, §1, geldt onverkort voor leerlingen die een gemeenschappelijk curriculum kunnen volgen met toepassing van gepaste maatregelen, zoals remediërende, differentiërende, compenserende of dispense-rende maatregelen, die proportioneel zijn. Leerlingen voor wie deze aanpassingen worden toegepast, blijven in aanmerking komen voor de gewone studiebekräftiging toegekend door de klassenraad.

§2. Leerlingen die beschikken over een verslag als vermeld in artikel 294 worden door een school voor gewoon onderwijs onder ontbindende voorwaarde ingeschreven. De school organiseert overleg met de ouders, de klassenraad en het centrum voor leerlingenbegeleiding, over de aanpassingen die nodig zijn om de leerling mee te nemen in een gemeenschappelijk curriculum of om de leerling studievoortgang te laten maken op basis van een individueel aangepast curriculum.

Indien na het overleg de school de disproportionaliteit van de aanpassingen die nodig zijn, bevestigt, wordt de inschrijving ontbonden op het moment dat deze leerling in een andere school is ingeschreven en uiterlijk 1 maand, vakantieperioden niet inbegrepen, na de kennisgeving van de bevestiging van de disproportionaliteit.

Wanneer de school de aanpassingen wel proportioneel acht, komen deze leerlingen op dezelfde wijze als leerlingen met een gemotiveerd verslag in aanmerking voor aanvullende financiering of subsidiëring zoals van toepassing in het kader van het geïntegreerd onderwijs.

§3. Wanneer tijdens de schoolloopbaan de nood aan aanpassingen voor een leerling wijzigt en de vastgestelde onderwijsbehoeften van die aard zijn dat voor de leerling een verslag als vermeld in artikel 294 nodig is, organiseert de school een overleg met de klassenraad, de ouders en het centrum voor leerlingenbegeleiding en beslist op basis daarvan en nadat het verslag werd afgeleverd, om de leerling op vraag van de ouders studievoortgang te laten maken op basis van een individueel aangepast curriculum of om de inschrijving van de leerling voor het daaropvolgende schooljaar te ontbinden.”.

Art. III.7. In artikel 110/15, §1, van de Codex Secundair Onderwijs, ingevoegd bij het decreet van 25 november 2011 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, worden telkens de woorden “of 110/11” opgeheven.

Art. III.8. In artikel 110/16 van de Codex Secundair Onderwijs, ingevoegd bij het decreet van 25 november 2011, wordt een paragraaf 4 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§4. Onverminderd de toepassing van paragraaf 1 tot 3, kan de CLR het dossier aanhangig maken bij het orgaan dat in toepassing van artikel 33, §2, van het VN-verdrag van 13 december 2006 inzake de Rechten van Personen met een Handicap en in toepassing van artikel 40 van het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijke-kansen- en gelijkebehandelingsbeleid het mandaat heeft van onafhankelijk mechanisme.”.

Art. III.9. In artikel 115, §1, van de Codex Secundair Onderwijs, gewijzigd bij het decreet van 21 december 2012, wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

“Aan de leerlingen, vermeld in artikel 252, §1, b), worden jaarlijks attesten van verworven bekwaamheden uitgereikt.

Indien aan de leerlingen, vermeld in artikel 252, §1, b), toch de reguliere studiebewijzen worden gegeven, zal voorafgaand aan de uitreiking van deze studiebewijzen, de overeenkomst van de doelen opgenomen in het individuele curriculum met de leerplandoelen van het overeenkomstige structuuronderdeel voorgelegd moeten worden aan de onderwijsinspectie.”.

Art. III.10. In artikel 116, 3°, van de Codex Secundair Onderwijs worden de woorden “artikel 294, §1, en in artikel 10 van het koninklijk besluit van 28 juni 1978 houdende de omschrijving van de types en de organisatie van het buitengewoon onderwijs en vaststellende de toelatings- en behoudsvoorwaarden in de diverse niveaus van het buitengewoon onderwijs” vervangen door de woorden “artikel 291 tot en met 295”.

Art. III. 11. In artikel 117, §2, van de Codex Secundair Onderwijs worden tussen de woorden “een” en “ziekenhuis” de woorden “residentiële setting of een universitair” ingevoegd.

Art. III.12. In artikel 118 van de Codex Secundair Onderwijs worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in de eerste paragraaf worden de woorden “Commissie van Advies voor het Buitengewoon Onderwijs” vervangen door “onderwijsinspectie”;

2° de tweede paragraaf wordt vervangen door wat volgt:

“§2. De ouders kiezen in overleg met het centrum voor leerlingenbegeleiding de dichtstbijzijnde school voor buitengewoon onderwijs van hun vrije keuze om het permanent onderwijs aan huis te organiseren. Omwille van omstandigheden eigen aan de leerling en mits omstandige motivering kan een andere school voor buitengewoon secundair onderwijs worden gekozen.”.

Art. III.13. In deel 3, titel 2, hoofdstuk 5, van de Codex Secundair Onderwijs wordt een artikel 123/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 123/1. §1. Ouders zijn verplicht ervoor te zorgen dat hun leerplichtig kind daadwerkelijk onderwijs volgt, dit wil zeggen ingeschreven is in een school en er regelmatig aanwezig is, of huisonderwijs volgt.

Voor de leerplichtige van vreemde nationaliteit geldt dit vanaf de zestigste dag na de inschrijving in het vreemdelingen- of in het bevolkingsregister.

§2. Indien het kind in de onmogelijkheid verkeert om onderwijs te volgen, kan de onderwijsinspectie, op vraag van de ouders, beslissen tot een tijdelijke of permanente vrijstelling van de leerplicht.”.

Art. III.14. Artikel 136/2 van de Codex Secundair Onderwijs, ingevoegd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 136/2. De bepaling van artikel 252, §1, a), 2), houdt ook in dat in het bijzonder voor een leerling met specifieke onderwijsbehoeften op grond van specifieke onderwijskundige argumenten de vorming van een bepaald structuuronderdeel gedurende een deel of het geheel van het schooljaar aangepast wordt door het doen van gepaste en redelijke aanpassingen, waaronder het inzetten van remediërende, differentiërende, compenserende of dispenserende maatregelen naargelang de noden van de leerling.

De klassenraad werkt hiervoor op een systematische, planmatige en transparante wijze samen met het centrum voor leerlingenbegeleiding en de ouders. De specifieke onderwijsbehoefte van de leerling en de ondersteuningsbehoeften van het onderwijspersoneel en de ouders staan daarbij centraal.”.

Art. III.15. In de Codex Secundair Onderwijs wordt een artikel 136/6 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 136/6. Het schoolbestuur kan op grond van specifieke onderwijskundige argumenten en met het oog op het aanbieden van meer individuele leertrajecten, beslissen om voor een leerling of leerlingengroep af te wijken van de voorwaarde, vermeld in artikel 252, §1, a), 2), onder de volgende modaliteiten:

1° het individueel vrijstellen van het volgen van bepaalde onderdelen van de vorming van een bepaald structuuronderdeel gedurende een deel of het geheel van het schooljaar en de vervanging door andere onderdelen die de finaliteit van het structuuronderdeel niet aantasten, mits de toelatings- of begeleidende klassenraad, naargelang van het geval, een gunstige beslissing neemt én mits akkoord van de betrokken personen, voor een leerling die onderwijsbehoefte heeft omwille van:

- a) hetzij hoogbegaafdheid, zoals vastgesteld op basis van handelingsgerichte diagnostiek van het centrum voor leerlingenbegeleiding;
- b) hetzij tijdelijke leermoeilijkheden of leerachterstanden voor een of meer vakken, die niet vallen onder de toepassing van artikel 136/2;

2° in voorkomend geval:

- a) bestaat de toelatingsklassenraad, voor wat het onderwijzend personeel betreft en in afwijking op de vigerende regelgeving, uit alle leden van het structuuronderdeel waarvoor de leerling opteert;
- b) kunnen individuele vrijstellingen nooit worden verleend voor het geheel van een vak, tenzij laatstbedoeld vak wordt vervangen door het vak Nederlands;
- c) worden individuele vrijstellingen en vervangingen schriftelijk en gemotiveerd vastgelegd;
- d) doen individuele vrijstellingen en vervangingen geen afbreuk aan de studiebekrachtiging.”.

Art. III.16. In artikel 252, §1, van de Codex Secundair Onderwijs worden in b) de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 2) wordt vervangen door wat volgt:

“2) beschikken over een verslag, als bepaald in artikel 294, en het individueel aangepast curriculum dat voor hem of haar is bepaald door de klassenraad werkelijk en regelmatig volgen, behoudens in geval van gewettigde afwezigheid.”;

2° punt 3) wordt opgeheven.

Art. III.17. In artikel 253 van de Codex Secundair Onderwijs worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste streepje wordt opgeheven;

2° in het voorlaatste streepje worden de woorden “in de ziekenhuisschool” vervangen door de woorden “in de school van opleidingsvorm 4, type 5, verbonden aan een universitair ziekenhuis of aan een residentiële setting”;

3° in het laatste streepje wordt het woord “preventoriumschool” vervangen door de woorden “de school van opleidingsvorm 4, type 5, verbonden aan een preventorium” en wordt de zinsnede “, wanneer hij voldoet aan de bepalingen van artikel 10 van het koninklijk besluit van 28 juni 1978 houdende de omschrijving van de types en de organisatie van het buitengewoon onderwijs en vaststellende de toelatings- en behoudsvoorwaarden in de diverse niveaus van het buitengewoon onderwijs” opgeheven.

Art. III.18. In deel V, titel 1, van de Codex Secundair Onderwijs wordt het opschrift van titel 1 vervangen door wat volgt: “Titel 1. Begrippen”.

Art. III.19. Artikel 257 van de Codex Secundair Onderwijs wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 257. Voor de toepassing van dit deel V wordt verstaan onder:

- 1° klassenraad: geheel van leden van het bestuurs- en onderwijzend personeel, het opvoedend hulppersoneel, het medisch, paramedisch, psychologisch, orthopedagogisch en sociaal personeel die voorzien in het onderwijs en de opvoeding van de leerlingen en de verantwoordelijkheid dragen voor de klas. De klassenraad wordt voorgezeten door de directeur of zijn afgevaardigde;
- 2° pedagogische eenheid: leerlingen, behorende tot eenzelfde of tot verschillende types van buitengewoon onderwijs, tijdelijk of permanent gegroepeerd om opvoeding en onderwijs te krijgen aangepast aan hun onderwijsbehoeften.”

Art. III.20. Artikel 258 van de Codex Secundair Onderwijs wordt opgeheven.

Art. III.21. Artikel 259 van de Codex Secundair Onderwijs wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 259. §1. Het buitengewoon secundair onderwijs wordt onderscheiden in de volgende types:

- 1° type basisaanbod, voor jongeren voor wie de onderwijsbehoeften dermate zijn en aantoonbaar blijkt dat de aanpassingen, waaronder remediërende, differentiërende, compenserende of dispenserende maatregelen, ofwel disproportioneel, ofwel onvoldoende zijn om de leerling te kunnen blijven meenemen binnen een gemeenschappelijk curriculum in een school voor gewoon onderwijs;
- 2° type 2, voor jongeren met een verstandelijke beperking.

Jongeren met een verstandelijke beperking voldoen aan alle onderstaande criteria:

- a) ze hebben significante beperkingen in het intellectueel functioneren, wat op basis van een psychodiagnostisch onderzoek tot uiting komt in een totaal intelligentiequotiënt op een gestandaardiseerde en genormeerde intelligentietest kleiner of gelijk aan 60, rekening houdend met het betrouwbaarheidsinterval;
 - b) ze hebben significante beperkingen in het sociale aanpassingsgedrag, wat op basis van psychodiagnostisch onderzoek tot uiting komt in een uitslag op een gestandaardiseerde en genormeerde schaal voor sociaal aanpassingsgedrag, die minstens drie standaarddeviaties beneden het gemiddelde ligt ten opzichte van een normgroep van leeftijdgenoten, rekening houdend met het betrouwbaarheidsinterval;
 - c) de functioneringsproblemen zijn ontstaan vóór de leeftijd van 18 jaar;
 - d) het besluit “verstandelijke beperking” wordt genomen na een periode van procesdiagnostiek;
- 3° type 3, voor jongeren met een emotionele of gedragsstoornis en die geen verstandelijke beperking hebben zoals bepaald in 2°.

Jongeren met een emotionele of gedragsstoornis zijn jongeren bij wie op basis van gespecialiseerde, door een multidisciplinair team aangeleverde diagnostiek, met inbegrip van psychiatrisch onderzoek, een van de volgende problematieken wordt vastgesteld:

- a) een aandachtstekortstoornis met hyperactiviteit;
- b) een oppositioneel-opstandige gedragsstoornis;
- c) de gedragsstoornis in enge zin, 'conduct disorder';
- d) een angststoornis;
- e) een stemmingsstoornis;
- f) een hechtingsstoornis;

4° type 4, voor jongeren met een motorische beperking.

Jongeren met een motorische beperking zijn jongeren bij wie op basis van specifieke medische diagnostiek, een uitval wordt vastgesteld in de neuromusculoskeletale en beweginggerelateerde functies, meer bepaald:

- a) de functies van gewrichten en beenderen;
- b) de spierfuncties, meer bepaald de spierkracht, de tonus en het uithoudingsvermogen, met gedeeltelijke of volledige uitval van:
 - 1) een van de of beide bovenste of onderste ledematen;
 - 2) de linkerzijde, de rechterzijde of beide zijden;
 - 3) de romp;
 - 4) overige;
- c) de bewegingsfuncties;
- d) een door medische diagnostiek geobjectiveerde problematiek met weerslag op het beweginggerelateerd functioneren die niet terug te brengen is tot criterium a) tot en met c) maar met een duidelijke impact op schoolse activiteiten;

5° type 5, voor jongeren die opgenomen zijn in een universitair ziekenhuis, een residentiële setting of verblijven in een preventorium.

De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden waaraan de residentiële setting moet voldoen opdat er een school voor buitengewoon onderwijs van opleidingsvorm 4, type 5 aan verbonden kan zijn.

Jongeren in type 5 beantwoorden aan alle onderstaande voorwaarden:

- a) de medische, psychiatrische of residentiële opvang of begeleiding laat het niet toe dat de jongeren voltijds in een school aanwezig zijn;
- b) de jongeren hebben behoefte aan een individueel of geïndividualiseerd aanbod dat in de residentiële omgeving verstrekt wordt;

6° type 6, voor jongeren met een visuele beperking.

Jongeren met een visuele beperking zijn jongeren bij wie op basis van specifieke oogheelkundige diagnostiek een gezichtsstoornis werd vastgesteld die beantwoordt aan minstens een van de volgende criteria:

- a) een optimaal gecorrigeerde gezichtsscherpte die kleiner dan of gelijk aan 3/10 voor het beste oog is;
- b) een of meer gezichtsvelddefecten die meer dan 50% van de centrale zone van 30° beslaan of die het gezichtsveld concentrisch tot minder dan 20° verkleinen;
- c) een volledige altitudinale hemianopsie, een oftalmoplegie, een oculomotorische apraxie of een oscillopsie.

Onder altitudinale hemianopsie wordt verstaan: halfzijdige blindheid of blindheid in de helft van het gezichtsveld met verschillende varianten die door hersenbeschadiging veroorzaakt is.

Onder oculomotorische apraxie wordt verstaan: het niet kunnen fixeren van de ogen op één voorwerp en het niet kunnen volgen van bewegende voorwerpen.

Onder oftalmoplegie wordt verstaan: verlamming van de oogspieren.

Onder oscillopsie wordt verstaan: subjectieve instabiliteit van het gezichtsveld of het symptoom waarbij het beeld dat iemand van de omgeving heeft, beweegt zodra het hoofd wordt bewogen;

- d) een ernstige gezichtsstoornis die uit een geobjectiveerde cerebrale pathologie voortvloeit, zoals cerebrale visuele inperking;
- e) een door een oogarts geobjectiveerde visuele problematiek die niet tot criterium a) tot en met d) terug te brengen is, maar met een duidelijke impact op schoolse activiteiten;

7° type 7, voor jongeren met een auditieve beperking of een spraak- of taalstoornis.

Jongeren met een auditieve beperking zijn jongeren die, op basis van een audiologisch onderzoek door een neus-, keel- en oorarts, beantwoorden aan een van de onderstaande criteria:

- a) volgens de Fletcher-index een gemiddeld gehoorverlies hebben voor de frequenties 500, 1000 en 2000 Hz van 40 dB of meer voor het beste oor zonder correctie;
- b) als de Fletcher-index minder dan 40 dB bedraagt: een foneemscore van 80% of minder hebben bij de spraakaudiometrie met woorden met een medeklinker–klinker–medeklinker-samenstelling bij 70 dB geluidsterkte;
- c) een door een neus-, keel- en oorarts geobjectiveerde auditieve problematiek hebben die niet terug te brengen is tot criterium a) of b), maar met een duidelijke impact op schoolse activiteiten.

Jongeren met een spraak- of taalstoornis zijn jongeren zonder een verstandelijke beperking, zoals bepaald in 2°, waarvoor, op basis van een multidisciplinair onderzoek door een erkend gespecialiseerd team, met minstens een logopedist, audioloog en neus-, keel- en oorarts, een diagnose ontwikkelingsdysfasie of kinderafasie wordt vastgesteld;

8° type 9, voor jongeren met een autismespectrumstoornis en die geen verstandelijke beperking hebben zoals bepaald in 2°.

Jongeren met een autismespectrumstoornis zijn jongeren bij wie op basis van gespecialiseerde, door een multidisciplinair team aangeleverde diagnostiek, met inbegrip van psychiatrisch onderzoek, een van de volgende problematieken wordt vastgesteld:

- a) de autistische stoornis;
- b) een pervasieve ontwikkelingsstoornis niet-anders-omschreven.

§2. Het buitengewoon secundair onderwijs wordt onderscheiden in de volgende opleidingsvormen, waarin telkens bepaalde types afzonderlijk of gezamenlijk kunnen worden georganiseerd:

- 1° opleidingsvorm 1, gericht op maatschappelijk functioneren en participeren in een omgeving waar in ondersteuning voorzien is en in voorkomend geval op arbeidsdeelname in een omgeving waar in ondersteuning voorzien is. Jongeren met een verslag voor type 2, 3, 4, 6, 7 en 9 kunnen inschrijven in opleidingsvorm 1;
- 2° opleidingsvorm 2, gericht op maatschappelijk functioneren en participeren in een omgeving waar ondersteuning voorzien is en op tewerkstelling in een werkomgeving waar ondersteuning voorzien is. Jongeren met een verslag voor type 2, 3, 4, 6, 7 en 9 kunnen inschrijven in opleidingsvorm 2;
- 3° opleidingsvorm 3, gericht op maatschappelijk functioneren en participeren en op tewerkstelling in het gewone arbeidsmilieu. Jongeren met een verslag voor type basisaanbod, 3, 4, 6, 7 en 9 kunnen inschrijven in opleidingsvorm 3;
- 4° opleidingsvorm 4, gericht op maatschappelijk functioneren en participeren, al dan niet in een omgeving waar in ondersteuning voorzien is, en op het aanvaarden, binnen de context van het gemeenschappelijk curriculum, van vervolgonderwijs of op tewerk-

stelling in het gewone werksmilieu, al dan niet met ondersteuning. Jongeren met een verslag voor type 3, 4, 5, 6, 7 en 9 kunnen inschrijven in opleidingsvorm 4.

§3. De Vlaamse Regering legt diagnostische protocollen vast voor de oriëntering naar de types als vermeld in paragraaf 1, 2° tot 8°.

§4. Een inschrijving in het type basisaanbod buitengewoon onderwijs is maximaal geldig tot het einde van de opleidingsfase. Op dit moment volgt een evaluatie door de klassenraad en het centrum voor leerlingenbegeleiding.

Wanneer de klassenraad en het centrum voor leerlingenbegeleiding op basis van deze evaluatie beslissen dat de aanpassingen, waaronder het inzetten van remediërende, differentiërende, compenserende of dispenserende maatregelen ofwel disproportioneel, ofwel onvoldoende zullen zijn om de leerling een gemeenschappelijk curriculum te laten volgen in een school voor gewoon onderwijs en een verder verblijf in het basisaanbod nodig is, bevestigt het centrum voor leerlingenbegeleiding dit door de opmaak van een nieuw verslag, als vermeld in artikel 294, dat de inschrijving verlengt tot het einde van de kwalificatiefase en ook de inschrijving mogelijk maakt in de facultatieve integratiefase.

Wanneer de klassenraad en het centrum voor leerlingenbegeleiding op basis van de evaluatie beslissen dat de aanpassingen, waaronder het inzetten van remediërende, differentiërende, compenserende of dispenserende maatregelen wel proportioneel of voldoende zullen zijn om de leerling een gemeenschappelijk curriculum te laten volgen in een school voor gewoon onderwijs dan:

- 1° ondersteunen de school voor buitengewoon onderwijs en het centrum voor leerlingenbegeleiding de ouders bij het vinden van een school voor gewoon onderwijs waar de leerling kan ingeschreven worden;
- 2° maken de betrokken scholen, de centra voor leerlingenbegeleiding en de ouders afspraken in functie van een vlotte overgang van de leerling van de school voor buitengewoon onderwijs naar de school voor gewoon onderwijs;
- 3° ontvangt de leerling een studiebekrachtiging van de opleidingsfase van de klassenraad van de school voor buitengewoon secundair onderwijs.”.

Art. III.22. Artikel 260 van de Codex Secundair Onderwijs wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 260. De klassenraad, bijgestaan door het centrum voor leerlingenbegeleiding, brengt voor iedere leerling gemotiveerd advies uit bij de overgang van de ene opleidingsvorm naar de andere, maar het centrum voor leerlingenbegeleiding beslist over een eventuele wijziging van het verslag.

De klasvorming en de vorming van de pedagogische eenheden gebeurt eveneens door de klassenraad, bijgestaan door het centrum voor leerlingenbegeleiding, rekening houdend met de mogelijkheden en de onderwijs- en opvoedingsbehoeften van de leerlingen.”.

Art. III.23. Artikel 261 van de Codex Secundair Onderwijs wordt opgeheven.

Art. III.24. In artikel 263, §1, van de Codex Secundair Onderwijs worden volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in het eerst lid wordt het woord “overleg” vervangen door het woord “samenspraak” en worden na het woord “ouders” de woorden “en de leerling” ingevoegd;

2° het laatste lid wordt vervangen door wat volgt:

“De ontwikkelingsdoelen worden bepaald enerzijds voor opleidingsvorm 1 en 2 en anderzijds voor opleidingsvorm 3.”.

Art. III.25. In artikel 266, §2, van de Codex Secundair Onderwijs, gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, worden volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in het derde en het vierde lid worden telkens de woorden “gewoon secundair onderwijs” vervangen door de woorden “gewoon of buitengewoon secundair onderwijs” en worden telkens de woorden “van andere types van het buitengewoon secundair onderwijs” opgeheven;
- 2° in het laatste lid worden de woorden “indien mogelijk met diegene die het ouderlijk gezag over de betrokken leerling uitoefent” vervangen door de woorden “zo mogelijk in samenspraak met de ouders en de leerling”.

Art. III.26. In artikel 268 van de Codex Secundair Onderwijs worden volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in paragraaf 1 worden 1° tot en met 3° alsook 5° en het laatste lid van 6° opgeheven;
- 2° in paragraaf 1, 4°, worden de woorden “in functie van zijn opvoedingsbehoeften” vervangen door de woorden “, behoudens in geval van gewettigde afwezigheid”;
- 3° in paragraaf 1 worden 4° en 6° hernummerd tot 1° en 2°;
- 4° in paragraaf 2 worden de woorden “dit besluit” vervangen door de woorden “deze afdeling”.

Art. III.27. In artikel 271 van de Codex Secundair Onderwijs worden de woorden “en het koninklijk besluit van 28 juni 1978 houdende de omschrijving van de types en de organisatie van het buitengewoon onderwijs en vaststellende de toelatings- en behoudsvoorwaarden in de diverse niveaus van het buitengewoon onderwijs” opgeheven.

Art. III.28. Artikel 272 en 273 van de Codex Secundair Onderwijs worden opgeheven.

Art. III.29. In artikel 274 van de Codex Secundair Onderwijs wordt een paragraaf 4 ingevoegd, die luidt als volgt:

“§4. Voorafgaand aan de vrijwillige fusie per 1 september, dient het schoolbestuur uiterlijk op 1 mei, een melding in bij het Agentschap voor Onderwijsdiensten. Bij een gedwongen fusie dient het schoolbestuur uiterlijk op 30 september voorafgaand aan de gedwongen fusie per 1 oktober een melding in bij het Agentschap voor Onderwijsdiensten.”.

Art. III.30. Artikel 275 van de Codex Secundair Onderwijs wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 275. Een school die ontstaat uit fusie kan verschillende vestigingsplaatsen hebben.”.

Art. III.31. In artikel 276 van de Codex Secundair Onderwijs wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Deze bepaling is niet van toepassing op ziekenhuisscholen.”.

Art. III.32. In artikel 277 van de Codex Secundair Onderwijs worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Voor de ziekenhuisscholen wordt de datum bepaald in artikel 271 gelijkgesteld aan de periode van 12 maanden die voorafgaat aan 1 oktober van het jaar waarin het betrokken schooljaar een aanvang neemt en de berekeningswijze gebaseerd op de gemiddelde aanwezigheid van de regelmatige leerlingen.”;

2° paragraaf 4 wordt opgeheven en de paragrafen 5 en 6 worden hernummerd tot paragrafen 4 en 5.

Art. III.33. In artikel 281 van de Codex Secundair Onderwijs worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt het woord “opleidingen” vervangen door de woorden “opleidingen of samenhangende gehelen van opleidingen” en wordt het woord “opleiding” vervangen door de woorden “opleiding of samenhangend geheel van opleidingen”;

2° in paragraaf 1 wordt in de eerste rij in de tabel het woord “opleidingsvorm” vervangen door het woord “opleiding of samenhangend geheel van opleidingen”;

3° in paragraaf 3 wordt het woord “opleidingen” vervangen door de woorden “opleidingen of samenhangende gehelen van opleidingen”;

4° er wordt een nieuwe paragraaf 4 ingevoegd, die luidt als volgt:

“§4. Gedurende de periode van omvorming van de in de vroegere structuur georganiseerde opleidingen naar de nieuwe structuur van opleidingen en de samenhangende gehelen van opleidingen worden de bevolkingsminima van de opleidingen berekend door de leerlingen van de oude opleidingen samen te tellen met die van de corresponderende nieuwe opleidingen of het nieuwe samenhangend geheel van opleidingen.”.

Art. III.34. In artikel 282 van de Codex Secundair Onderwijs wordt het woord “opleiding” vervangen door de woorden “opleiding of samenhangend geheel van opleidingen”.

Art. III.35. In artikel 283 van de Codex Secundair Onderwijs wordt telkens na het woord “provincie” de woorden “of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad” ingevoegd.

Art. III.36. In artikel 285 van de Codex Secundair Onderwijs wordt het woord “opleidingen” vervangen door de woorden “opleidingen of samenhangend geheel van opleidingen”.

Art. III.37. In artikel 286 van de Codex Secundair Onderwijs worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° er wordt een paragraaf 4 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§4. In afwijking van paragraaf 1 kan een schoolbestuur die een nieuwe school wil oprichten met enkel opleidingsvorm 4 dit eveneens doen.”;

2° er wordt een paragraaf 5 en een paragraaf 6 toegevoegd, die luiden als volgt:

“§5. In aanvulling op paragraaf 1 tot en met paragraaf 4 moet een schoolbestuur dat een nieuwe school wil oprichten een oprichtingsdossier indienen. Dit oprichtingsdossier moet ten minste voldoen aan onderstaande kwaliteitsvoorwaarden:

1° het schoolbestuur is verantwoordelijk voor het indienen van het dossier;

2° het dossier bevat een omgevingsanalyse die de noodzaak, de doelmatigheid en de leefbaarheid van het programmatievoorstel motiveert. Bij de omgevingsanalyse wordt, waar dit voor de betrokken schoolpopulatie relevant is, de link met eventuele aangepaste begeleidingsmogelijkheden, met inbegrip van schoolexterne begeleidingsmogelijkheden voor jongeren met bijkomende zorgbehoeften, expliciet behandeld. Bij een programmatievoorstel voor opleidingsvorm 4, met uitzondering van type 5, moet er een samenwerkingsovereenkomst met ten minste één school voor gewoon voltijds secundair onderwijs met een breed studieaanbod in de buurt voorgelegd kunnen worden. Er moet telkens advies voorgelegd worden over deze samenwerkingsovereenkomst tussen één of meerdere scholen van gewoon voltijds secundair onderwijs en de nieuwe school. Het advies komt tot stand na overleg binnen de schoolraad en na overleg of na onderhandeling in het bevoegde lokaal comité in een of meerdere scholen van gewoon voltijds secundair onderwijs.

Voor de opleiding van de leerlingen in deze opleidingsvorm wordt, na de eventuele programmatie, indien mogelijk en wenselijk, samengewerkt met deze scho(o)l(en) van gewoon voltijds secundair onderwijs, zoals bedoeld in artikel 136/1;

3° de school moet beschikken over de vereiste infrastructurele en materiële voorzieningen op gebied van toegankelijkheid en hulpmiddelen nodig voor de nieuwe school;

4° de inspanningen rond professionalisering van het team met betrekking tot de nieuwe school worden in het dossier weergegeven.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen over de inhoud en de vorm van het oprichtingsdossier en over de wijze waarop de kwaliteitsvoorwaarden worden beoordeeld.

§6. De oprichting vanaf 1 september van een nieuwe school kan pas na een gunstige beslissing van de Vlaamse Regering.

Het schoolbestuur stuurt daartoe uiterlijk op 30 november van het voorafgaande schooljaar een gemotiveerde aanvraag met het oprichtingsdossier aan AgODi, dat de aanvraag voor administratief-technisch en inhoudelijk advies aan de Vlaamse Onderwijsraad bezorgt.

In afwijking van het voorgaande lid, kunnen voor de oprichting vanaf 1 september 2015 van type 9 gemotiveerde aanvragen bij AgODi ingediend worden tot uiterlijk 1 juli 2014.

De Vlaamse Regering neemt deze beslissing na advies van de Vlaamse Onderwijsraad over de gegrondheid van de lokale behoefte aan extra aanbod en na advies van AgODi en de onderwijsinspectie.”.

Art. III.38. Artikel 287 van de Codex Secundair Onderwijs wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 287. §1. Elke school die voldoet aan de rationalisatienormen, bepaald bij de artikelen 276 tot en met 278 mag één of meer vestigingsplaatsen oprichten.

§2. In de vestigingsplaatsen bedoeld in paragraaf 1 kunnen uitsluitend al in de school georganiseerde of in de toelageregeling opgenomen opleidingsvormen, opleidingen of samenhangende gehelen van opleidingen en types worden opgericht, tenzij er nieuwe opleidingsvormen, opleidingen of samenhangende gehelen van opleidingen en types worden opgericht.

§3. Onverminderd de bepalingen in paragraaf 1 en paragraaf 2 kan een school van opleidingsvorm 4, type 5, pas een nieuwe vestigingsplaats oprichten na goedkeuring door de Vlaamse Regering.”.

Art. III.39. Artikel 288 van de Codex Secundair Onderwijs wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 288. In afwijking van artikel 286 is de financiering of subsidiering van een school voor buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 4, type 5, op 1 september 2014 mogelijk, zonder een bijkomende programmatie of programmatiernorm, op voorwaarde dat deze school van opleidingsvorm 4, type 5:

- 1° ofwel gehecht is aan een universitair ziekenhuis, en daar tot 31 augustus 2014 een secundaire afdeling was van een school voor buitengewoon basisonderwijs type 5;
- 2° ofwel gehecht is aan een residentiële setting, die valt onder toepassing van artikel 289/1.”.

Art. III.40. In artikel 289 van de Codex Secundair Onderwijs worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in paragraaf 1, 3°, wordt het woord “opleiding” telkens vervangen door de woorden “opleiding of samenhangend geheel van opleidingen” en wordt het woord “laatste” vervangen door het woord “laagste”;

- 2° in paragraaf 1, 4°, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- a) het woord “opleiding” wordt vervangen door de woorden “opleiding of samenhangend geheel van opleidingen”;

- b) er wordt een nieuw laatste lid ingevoegd dat luidt als volgt:

“Omvormingen van een bestaande opleidingsvorm naar opleidingsvorm 4, zoals voorzien in de punten 1° en 2° van deze paragraaf zijn slechts mogelijk indien een school een samenwerkingsovereenkomst kan voorleggen met ten minste één school voor gewoon voltijds secundair onderwijs met een breed studieraanbod in de buurt. Voor de opleiding van de leerlingen in deze opleidingsvorm wordt, indien mogelijk en wenselijk, samengewerkt met deze scho(o)len van gewoon voltijds secundair onderwijs, zoals bedoeld in artikel 136/1.”;

- 3° in paragraaf 2 wordt na het woord “provincie” de woorden “of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad” ingevoegd en wordt het eerste streepje opgeheven;

- 4° in paragraaf 3 wordt het woord “opleiding” telkens vervangen door de woorden “opleiding of samenhangend geheel van opleidingen” en wordt het woord “opleidingen” vervangen door de woorden “opleidingen of samenhangend geheel van opleidingen”;

- 5° er wordt een paragraaf 4, ter vervanging van de huidige paragraaf 4, en een paragraaf 5 toegevoegd, die luiden als volgt:

“§4. In aanvulling op paragraaf 1, 5° en 6°, en paragraaf 2, moet een schoolbestuur dat één of meer nieuwe opleidingsvormen wil oprichten een oprichtingsdossier indienen.

Dit oprichtingsdossier moet ten minste voldoen aan onderstaande kwaliteitsvoorwaarden:

- 1° het schoolbestuur is verantwoordelijk voor het indienen van het dossier na overleg binnen de schoolraad en na overleg of na onderhandeling in het lokaal comité;
- 2° het dossier bevat een omgevingsanalyse die de noodzaak, de doelmatigheid en de leefbaarheid van het programmatievoorstel motiveert. Bij de omgevingsanalyse wordt, waar dit voor de betrokken schoolpopulatie relevant is, de link met eventuele aangepaste begeleidingsmogelijkheden, met inbegrip van schoolexterne begeleidingsmogelijkheden voor jongeren met bijkomende zorgbehoeften, expliciet behandeld. Bij een programmatievoorstel voor opleidingsvorm 4, met uitzondering van type 5, moet er een samenwerkingsovereenkomst met ten minste één school voor gewoon voltijds secundair onderwijs met een breed studietoeraanbod in de buurt voorgelegd kunnen worden. Er moet telkens advies voorgelegd worden over deze samenwerkingsovereenkomst tussen één of meerdere scholen van gewoon voltijds secundair onderwijs en de school met de nieuwe opleidingsvorm 4. Het advies komt tot stand na overleg binnen de schoolraad en na overleg of na onderhandeling in het bevoegde lokaal comité in een of meerdere scholen van gewoon voltijds secundair onderwijs. Voor de opleiding van de leerlingen in deze opleidingsvorm wordt, na de eventuele programmatie, indien mogelijk en wenselijk, samengewerkt met deze scho(o)l(en) van gewoon voltijds secundair onderwijs, zoals bedoeld in artikel 136/1.

Dit punt is niet van toepassing indien het programmatievoorstel valt onder toepassing van paragraaf 2. Voor een programmatievoorstel voor opleidingsvorm 4, onder toepassing van paragraaf 2, is een samenwerkingsovereenkomst, zoals hierboven vermeld, wel verplicht;

- 3° de school moet beschikken over de vereiste infrastructurele en materiële voorzieningen op gebied van toegankelijkheid en hulpmiddelen nodig voor de nieuwe opleidingsvorm(en);
- 4° de reeds bestaande expertise of de inspanningen rond professionalisering van het team met betrekking tot het nieuwe opleidingsvorm(en) worden in het dossier weergegeven.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen over de inhoud en de vorm van het oprichtingsdossier en over de wijze waarop de kwaliteitsvoorwaarden worden beoordeeld.

§5. De oprichting vanaf 1 september van één of meer nieuwe opleidingsvormen kan pas na een gunstige beslissing van de Vlaamse Regering.

Het schoolbestuur stuurt daartoe uiterlijk op 30 november van het voorafgaande schooljaar een gemotiveerde aanvraag met het oprichtingsdossier aan AgODi, dat de aanvraag voor administratief-technisch en inhoudelijk advies aan de Vlaamse Onderwijsraad bezorgt. Dit advies wordt niet gevraagd aan de Vlaamse Onderwijsraad indien het programmatievoorstel valt onder toepassing van paragraaf 2.

In afwijking van het voorgaande lid, kunnen voor de oprichting vanaf 1 september 2015 van type 9 gemotiveerde aanvragen bij AgODi ingediend worden tot uiterlijk 1 juli 2014.

De Vlaamse Regering neemt deze beslissing na advies van de Vlaamse Onderwijsraad over de gegrondheid van de lokale behoefte aan extra aanbod en na advies van AgODi en de onderwijsinspectie. Het advies van de Vlaamse Onderwijsraad is geen element in deze beslissing indien het programmatievoorstel valt onder toepassing van paragraaf 2.”.

Art. III.41. In de Codex Secundair Onderwijs wordt een artikel 289/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 289/1. In afwijking van artikel 289 kan een op 31 augustus 2014 bestaande school van buitengewoon secundair met opleidingsvorm 1, type 4, die verbonden is aan een revalidatiecentrum, per 1 september 2014 de gehele opleidingsvorm 1, type 4, omvormen tot een opleidingsvorm 4, type 5. Het schoolbestuur meldt dit uiterlijk op 1 juli 2014 aan AgODi.”.

Art. III.42. In artikel 290 van de Codex Secundair Onderwijs, het laatst gewijzigd bij het decreet van 5 juli 2013, wordt de zinsnede “en 2013-2014” telkens vervangen door de zinsnede “, 2013-2014 en 2014-2015”.

Art. III.43. In de Codex Secundair Onderwijs wordt een artikel 290/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 290/1. §1. In afwijking van de artikelen 286 en 289 wordt de oprichting van een nieuwe type ook als een programmatie beschouwd.

De school hertelt op de datum, vermeld in artikel 271, indien er effectief leerlingen van het nieuwe type zijn op die datum en voldaan is aan de voorwaarden bepaald in paragraaf 2.

Indien simultaan een nieuwe school wordt opgericht met dit nieuwe type, moet voor de oprichting van dit nieuwe type voldaan zijn aan de voorwaarden, bepaald in paragraaf 2 van dit artikel en voor de oprichting van de school voldaan zijn aan de voorwaarden van artikel 286.

Indien simultaan een nieuwe opleidingsvorm of een nieuwe opleiding wordt opgericht met dit nieuwe type, moet voor de oprichting van dit nieuwe type voldaan zijn aan de voorwaarden, bepaald in paragraaf 2 van dit artikel en voor de oprichting van de opleidingsvorm en de opleiding voldaan zijn aan de voorwaarden van artikel 289.

§2. In een school of opleidingsvorm kan een nieuw type worden opgericht als aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

1° het schoolbestuur dient een programmatiedossier in dat ten minste voldoet aan onderstaande kwaliteitsvoorwaarden:

- a) het schoolbestuur dient het dossier in na overleg binnen de schoolraad en in de wettelijk voorziene overlegorganen met het personeel;
- b) het dossier bevat een omgevingsanalyse die de noodzaak, de doelmatigheid en de leefbaarheid van het programmatievoorstel motiveert. Bij de omgevingsanalyse wordt, waar dit voor de betrokken schoolpopulatie relevant is, de link met eventuele aangepaste verblijfmogelijkheden, met inbegrip van schoolexterne begeleidingsmogelijkheden voor jongeren met bijkomende zorgbehoeften, expliciet behandeld;
- c) de school moet beschikken over de vereiste infrastructurele en materiële voorzieningen op gebied van toegankelijkheid en hulpmiddelen nodig voor het nieuwe type;
- d) de reeds bestaande expertise of de inspanningen rond professionalisering van het team met betrekking tot het nieuwe type worden in het dossier weergegeven.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen over de inhoud en de vorm van het programmatiedossier en over de wijze waarop de kwaliteitsvoorwaarden worden beoordeeld;

2° de oprichting vanaf 1 september van het nieuwe type kan pas na een gunstige beslissing van de Vlaamse Regering.

Het schoolbestuur stuurt daartoe uiterlijk op 30 november van het voorafgaande schooljaar een gemotiveerde aanvraag met het programmatiedossier aan AgODi, dat de aanvraag voor advies aan de Vlaamse Onderwijsraad bezorgt.

In afwijking van het voorgaande lid, kunnen voor de oprichting vanaf 1 september 2015 van type 9 gemotiveerde aanvragen bij AgODi ingediend worden tot uiterlijk 1 juli 2014.

De Vlaamse Regering neemt deze beslissing na advies van de Vlaamse Onderwijsraad over de gegrondheid van de lokale behoefte aan extra aanbod en na advies van AgODi en de onderwijsinspectie.

§3. De scholen voor buitengewoon secundair onderwijs die tijdens het schooljaar 2014-2015 een aanbod type 1 aanboden, bieden vanaf 1 september 2015 het basisaanbod aan als vermeld in artikel 259, §1, 1°. Dit wordt niet beschouwd als een herstructurering.”.

Art. III.44. In artikel 292 van de Codex Secundair Onderwijs worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in het eerste lid en in 2° wordt telkens het woord “inschrijvingsverslag” vervangen door het woord “verslag”;
- 2° in 3° worden de woorden “recht hebben op een afwijking zoals bepaald in artikel 293” vervangen door de woorden “voldoen aan de bepalingen van één van de paragrafen van artikel 293”.

Art. III.45. Artikel 293 van de Codex Secundair Onderwijs, gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 293. §1. Een klassenraad van een leerling aangewezen op opleidingsvorm 1 of opleidingsvorm 2, kan, indien zij hiertoe een schriftelijke verlengingsaanvraag krijgt van de betrokken personen, een leerling na het schooljaar waarin hij de leeftijd van eenentwintig jaar heeft bereikt telkens voor één schooljaar verder laten genieten van het buitengewoon onderwijs in functie van het behalen van het attest. Dit is mogelijk indien er voor deze leerling uit opleidingsvorm 1 of opleidingsvorm 2 geen plaats is in een voorziening van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, niettegenstaande een expliciete vraag hiertoe door de betrokken personen en dit blijkt uit de verlengingsaanvraag van de betrokken personen. Dit is eveneens mogelijk indien er geen plaats is voor deze leerling uit opleidingsvorm 1 of opleidingsvorm 2 in de post-schoolse opvangmogelijkheden op gebied van tewerkstelling, en deze opvang geweigerd is, niettegenstaande een expliciete vraag hiertoe door de betrokken personen en dit blijkt uit de verlengingsaanvraag van de betrokken personen. Deze verlengingsaanvraag moet uiterlijk op 1 september voorgelegd worden aan de klassenraad. De klassenraad dient uitspraak te doen over deze aanvraag ten laatste op 15 september van het schooljaar waarop de verlenging van toepassing is.

Een klassenraad kan deze verlengingsaanvraag, vermeld in het vorige lid, ofwel accepteren ofwel weigeren. De klassenraad dient bij de eventuele toekenning van een verlenging voorrang te geven aan de leerlingen met een eerste aanvraag voor verlenging op leerlingen met een tweede of een nog verdere verlengingsaanvraag. Leerlingen waarover de klassenraad een positieve beslissing neemt, voldoen aan de toelatingsvoorwaarden inzake leeftijd, leerlingen waarover een negatieve beslissing wordt genomen, voldoen niet aan deze voorwaarden.

De beslissing met betrekking tot de verlengingsaanvraag wordt in voorkomend geval besproken met de voorziening waar de leerling residentieel verblijft, vooraleer deze wordt megedeeld aan de betrokken personen.

§2. In afwijking van de voorgaande paragraaf worden de personen die voldoen aan één van de voorwaarden, vermeld in deze paragraaf, door de klassenraad van rechtswege toegelaten tot het buitengewoon secundair onderwijs na de leeftijd van eenentwintig jaar:

- 1° een leerling, aangewezen op opleidingsvorm 3 of 4, die nog ten hoogste twee schooljaren nodig heeft na het schooljaar waarin hij de leeftijd van eenentwintig jaar bereikt, voor het behalen van een getuigschrift van opleidingsvorm 3 of het diploma van secundair onderwijs in opleidingsvorm 4 of het getuigschrift van alternerende beroepsopleiding;
- 2° een leerling, aangewezen op opleidingsvorm 1, 2, 3 of 4, die ingevolge ziekte of ongeval in de loop van het gewoon of het buitengewoon secundair onderwijs een handicap of een bijkomende handicap heeft opgelopen als gevolg waarvan zich een ernstige regressie heeft voorgedaan en waarvoor de termijn waarbinnen de studie zal beëindigd zijn duidelijk is aangegeven;
- 3° een persoon met een handicap van meer dan eenentwintig jaar die voor het eerst in het buitengewoon secundair onderwijs wenst ingeschreven te worden, als deze persoon door een ongeval of ziekte hem overkomen in aanmerking kan komen voor een beroepsopleiding of training in compenserende vaardigheden in het buitengewoon secundair onderwijs.

§3. In afwijking van de voorgaande paragrafen kunnen de leerlingen, die toegelaten worden tot het geïntegreerd onderwijs op basis van een inschrijvingsverslag buitengewoon onderwijs of die toegelaten worden tot het geïntegreerd onderwijs op basis van paragraaf 2 van artikel 110/11, ook na de leeftijd van eenentwintig jaar van rechtswege genieten van de voordelen van het geïntegreerd onderwijs.”.

Art. III.46. In deel V, titel 2, hoofdstuk 2, afdeling 1, onderafdeling 2, van de Codex Secundair Onderwijs wordt het opschrift van onderafdeling 2 vervangen door wat volgt:

“Onderafdeling 2. Verslag en attest”.

Art. III.47. Artikel 294 van de Codex Secundair Onderwijs, gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 294. §1. Voor de toelating van een leerling tot een door de Vlaamse Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde school voor buitengewoon onderwijs van opleidingsvorm 4, type 5 is een attest vereist, dat uitgereikt is ofwel door de behandelende geneesheer van de medische of psychiatrische voorziening ofwel door de directeur van de residentiële setting. De Vlaamse Regering bepaalt wat het attest moet inhouden.

§2. Voor de toelating van een leerling tot een door de Vlaamse Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde school voor buitengewoon secundair onderwijs is een verslag van centrum voor leerlingenbegeleiding vereist, opgesteld met inachtnaam van artikel 37 van het decreet van 1 december 1998 betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding, waaruit blijkt:

- 1° voor een inschrijving in opleidingsvorm 1, 2 of 3:
 - a) dat de fasen van het zorgcontinuüm voor de betreffende leerling werden doorlopen, tenzij de school in uitzonderlijke omstandigheden kan motiveren dat het doorlopen van een bepaalde fase niet relevant is;

- b) dat met toepassing van de principes van artikel 136/2 de aanpassingen, waaronder remediërende, differentiërende, compenserende en dispenserende maatregelen die nodig zijn om de leerling binnen een gemeenschappelijk curriculum te blijven meenemen, ofwel disproportioneel, ofwel onvoldoende zijn;
 - c) dat de onderwijsbehoeften van de leerling werden omschreven met toepassing van een classificatiesysteem dat wetenschappelijk onderbouwd is en gebaseerd is op een interactionele visie en een sociaal model van handicap;
 - d) dat de onderwijsbehoeften van de leerling niet louter toe te schrijven zijn aan een gelijkekansenindicator van de leerling als bepaald in artikel 225, §1, 1°, 4° en 5°;
 - e) welk type en welke opleidingsvorm voor de leerling van toepassing is, als bepaald in artikel 259, §1, 1° tot 8°, en §2, 1° tot 3°;
- 2° voor een inschrijving in opleidingsvorm 4, met uitzondering van type 5:
- a) dat de fasen van het zorgcontinuüm voor de betreffende leerling werden doorlopen, tenzij de school in uitzonderlijke omstandigheden kan motiveren dat het doorlopen van een bepaalde fase niet relevant is;
 - b) dat met toepassing van de principes van artikel 136/2 de aanpassingen, waaronder remediërende, differentiërende, compenserende en dispenserende maatregelen, die nodig zijn om de leerling binnen een gemeenschappelijk curriculum te blijven meenemen binnen de context van een gewone school disproportioneel zijn;
 - c) dat de inzet van paramedisch, sociaal, medisch, psychologisch of orthopedagogisch personeel in een gespecialiseerde onderwijsomgeving noodzakelijk is om de onderwijsdoelen te bereiken;
 - d) dat de onderwijsbehoeften van de leerling werden omschreven met toepassing van een classificatiesysteem dat wetenschappelijk onderbouwd is en gebaseerd is op een interactionele visie en een sociaal model van handicap;
 - e) dat de onderwijsbehoeften van de leerling niet louter toe te schrijven zijn aan een gelijkekansenindicator van de leerling als bepaald in artikel 225, §1, 1°, 4° en 5°;
 - f) welk type voor de leerling van toepassing is, als bepaald in artikel 259, §1, 3° tot 8°, met uitzondering van 5°.

§3. Voor een leerling die overgaat van het buitengewoon basisonderwijs naar het buitengewoon secundair onderwijs of die voor het eerst naar school gaat en wil starten in het buitengewoon secundair onderwijs moet in afwijking van §1, 1°, a) en b), en §1, 2°, a) en b), worden aangetoond dat de aanpassingen, waaronder remediërende, differentiërende, compenserende en dispenserende maatregelen, disproportioneel of onvoldoende zullen zijn om de leerling mee te nemen in een gemeenschappelijk curriculum in een school voor gewoon onderwijs.

§4. Het verslag bestaat uit een attest en een protocol ter verantwoording. De Vlaamse Regering bepaalt wat het verslag moet inhouden.

§5. Een leerling kan alleen het buitengewoon onderwijs volgen van de opleidingsvorm en het type waarnaar hij in het verslag georiënteerd wordt, met uitzondering van de leerlingen van opleidingsvorm 4, type 5.

§6. Voor leerlingen die tijdens het schooljaar 2014-2015 ingeschreven waren in een school voor buitengewoon onderwijs geldt paragraaf 1 alleen bij wijziging van onderwijsniveau, van type of van opleidingsvorm.

§7. Wanneer niet meer voldaan is aan de voorwaarden van §1, 1°, b) en c), of §1, 2°, b), c) en d), kan het centrum voor leerlingenbegeleiding op eigen initiatief, op vraag van de ouders of op vraag van de school het verslag opheffen.

§8. Bij onenigheid tussen ouders, school en centrum voor leerlingenbegeleiding over het afleveren van het verslag kan, op initiatief van een van de betrokken partijen, een beroep gedaan worden op een Vlaamse Bemiddelingscommissie.

De Vlaamse Regering bepaalt de samenstelling, de bevoegdheden en de werkingsprincipes van deze commissie.”.

Art. III.48. In artikel 295 van de Codex Secundair Onderwijs worden volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° het eerste streepje wordt opgeheven;
- 2° in het voorlaatste streepje worden de woorden “in de ziekenhuisschool” vervangen door de woorden “in de school van opleidingsvorm 4, type 5, verbonden aan een universitair ziekenhuis of aan een residentiële setting”;
- 3° in het laatste streepje wordt het woord “preventoriumschool” vervangen door de woorden “de school van opleidingsvorm 4, type 5, verbonden aan een preventorium” en wordt de zinsnede “, wanneer hij voldoet aan de bepalingen van artikel 10 van het koninklijk besluit van 28 juni 1978 houdende de omschrijving van de types en de organisatie van het buitengewoon onderwijs en vaststellende de toelatings- en behoudsvoorwaarden in de diverse niveaus van het buitengewoon onderwijs” opgeheven.

Art. III.49. In artikel 297, §2, van de Codex Secundair Onderwijs worden de woorden “de bepalingen van het koninklijk besluit van 28 juni 1978 houdende de omschrijving van de types en de organisatie van het buitengewoon onderwijs en vaststellende de toelatings- en behoudsvoorwaarden in de diverse niveaus van het buitengewoon onderwijs” vervangen door de woorden “de artikelen 291 tot en met 295”.

Art. III.50. Artikel 299, 2°, a) en b), van de Codex Secundair Onderwijs wordt vervangen door wat volgt:

- “a) gedurende de periode van 12 maanden die voorafgaat aan 1 februari van het jaar waarin het betrokken schooljaar een aanvang neemt, indien het type gedurende heel deze duur georganiseerd was, of indien de school valt onder toepassing van artikel 288;
- b) in andere gevallen, gedurende de eerste 30 dagen te rekenen vanaf de openstelling van het type, of gedurende een periode te bepalen door de Vlaamse Regering.”.

Art. III.51. In artikel 302 van de Codex Secundair Onderwijs worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in 1° opleidingsvorm 1 wordt een zesde lid toegevoegd, dat luidt als volgt: “Type 9: richtgetal 6”;
- 2° in 2° opleidingsvorm 2 wordt een zesde lid toegevoegd, dat luidt als volgt: “Type 9: richtgetal 7”;
- 3° in 3° opleidingsvorm 3 wordt in het eerst lid de zinsnede “Type 1” vervangen door de zinsnede “Type basisaanbod”;
- 4° in 3° opleidingsvorm 3 wordt een zesde lid toegevoegd, dat luidt als volgt: “Type 9: richtgetal 7”;
- 5° in 4° opleidingsvorm 4 wordt in het vijfde lid het woord “4,75.” vervangen door het woord “4,75”;

6° in 4° opleidingsvorm 4 wordt een zesde lid toegevoegd, dat luidt als volgt: “Type 9: richtgetal 4,75.”.

Art. III.52. In artikel 304, §4, van de Codex Secundair Onderwijs, het laatst gewijzigd bij het decreet van 5 juli 2013, wordt in het eerste lid de zinsnede “voor het schooljaar 2013-2014” vervangen door de zinsnede “voor het schooljaar 2014-2015”.

Art. III.53. In artikel 309, §3, van de Codex Secundair Onderwijs worden de woorden “de bepalingen van het koninklijk besluit van 28 juni 1978 houdende de omschrijving van de types en de organisatie van het buitengewoon onderwijs en vaststellende de toelatings- en behoudsvoorwaarden in de diverse niveaus van het buitengewoon onderwijs” vervangen door de woorden “de artikelen 291 tot en met 295”.

Art. III.54. In artikel 311 van de Codex Secundair Onderwijs worden in paragraaf 2 de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in het eerste streepje wordt de zinsnede “type 1” vervangen door de zinsnede “type basisaanbod”;
- 2° in het zesde streepje wordt de aanduiding “1,6.” vervangen door de aanduiding “1,6”;
- 3° er wordt een zevende streepje toegevoegd, dat luidt als volgt: “- type 9: 1,3.”.

Art. III.55. In artikel 312, §4, van de Codex Secundair Onderwijs, het laatst gewijzigd bij het decreet van 5 juli 2013, wordt in het eerste lid de zinsnede “voor het schooljaar 2013-2014” vervangen door de zinsnede “voor het schooljaar 2014-2015.”.

Art. III.56. In deel V, titel 2, hoofdstuk 3, van de Codex Secundair Onderwijs wordt een onderafdeling 3/2 ingevoegd die luidt als volgt:

“Onderafdeling 3/2. Waarborgregeling bij daling van het leerlingenaantal in het buitengewoon onderwijs”.

Art. III.57. In de Codex Secundair Onderwijs wordt in onderafdeling 3/2, ingevoegd bij artikel III.56, een artikel 314/5 ingevoegd dat luidt als volgt:

“Art. 314/5. §1. Bij het realiseren van een relatieve minderkost in het buitengewoon secundair onderwijs ten opzichte van het referentieschooljaar 2014-2015, worden per schooljaar de vrijgekomen middelen, via enveloppefinanciering, ingezet voor de ondersteuning van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften in het gewoon of buitengewoon secundair onderwijs.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt de procedure voor de berekening van de enveloppe en houdt voor de verdeling van de enveloppe over het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs en over de scholen minstens rekening met de volgende principes:

- 1° de vastgestelde verschuivingen van leerlingen van het buitengewoon naar het gewoon secundair onderwijs als gevolg van effectieve terugkeer uit of verminderde instroom in het buitengewoon secundair onderwijs voor de verdeling van de enveloppe over het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs. De regering houdt hierbij ook rekening met de demografie;
- 2° de relatieve aanwezigheid van leerlingen met een verslag als vermeld in artikel 352 of 294 voor de verdeling van de enveloppe over de scholen voor gewoon secundair onderwijs;
- 3° de vastgestelde verschuivingen in de leerlingenpopulaties van de opleidingsvormen en types voor de verdeling van de enveloppe over de scholen voor buitengewoon secundair onderwijs.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt tevens de wijze waarop en de ambten waarin de middelen uit de enveloppe kunnen worden ingezet voor uitbreiding van zorg in de scholen voor gewoon secundair onderwijs of voor versterking van het onderwijs en de zorg in scholen voor buitengewoon secundair onderwijs en voor welke leerlingen deze middelen kunnen worden aangewend.”.

Art. III.58. In artikel 318 van de Codex Secundair Onderwijs wordt in paragraaf 1, 1°, de zinsnede “type 1” vervangen door de zinsnede “type basisaanbod”.

Art III.59. In artikel 326 van de Codex Secundair Onderwijs worden in 1° de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in de vierde rij van de tabel wordt de zinsnede “type 1” vervangen door de zinsnede “type basisaanbod”;
- 2° in de vijfde rij van de tabel wordt de zinsnede “type 3, 4, 6 of 7” vervangen door de zinsnede “type 4, 6 of 7”;
- 3° in de zesde rij van de tabel wordt de zinsnede “type 3” vervangen door de zinsnede “type 3 of 9”.

Art. III.60. Artikel 333 van de Codex Secundair Onderwijs wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 333. Het buitengewoon secundair onderwijs in deze opleidingsvormen wordt verstrekt naar rata van minimum 32 lesuren en maximum 36 lesuren van 50 minuten per week, gespreid over 9 halve dagen.”.

Art. III.61. In deel V, titel 3, van de Codex Secundair Onderwijs wordt een hoofdstuk 1/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Hoofdstuk 1/1. Bepalingen betreffende de scholen van opleidingsvorm 1”.

Art. III.62. In de Codex Secundair Onderwijs wordt in hoofdstuk 1/1, ingevoegd bij artikel III.61, een afdeling 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling 1. Structuur en organisatie”.

Art. III.63. In de Codex Secundair Onderwijs wordt in afdeling 1, ingevoegd bij artikel III.62, een artikel 334/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 334/1. §1. In opleidingsvorm 1 beogen de activiteiten vooral het ontwikkelen van de zelfredzaamheid, de communicatiemogelijkheden, de sensomotoriek en de sociale vorming van de leerlingen in de contexten wonen, werken en vrije tijd.

§2. Opleidingsvorm 1 omvat minstens vier leerjaren. Voor iedere leerling wordt de duur ervan bepaald door de klassenraad, in samenspraak met het centrum voor leerlingenbegeleiding.

§3. In deze opleidingsvorm kunnen sociaal maatschappelijke trainingen of leerlingenstages worden ingericht voor leerlingen vanaf 16 jaar, gedurende een beperkt aantal dagen. De duur en het doel ervan wordt bepaald door de klassenraad, in samenspraak met het centrum voor leerlingenbegeleiding en zo mogelijk in samenspraak met de ouders en de leerling. Uitzonderlijk kunnen deze sociaal maatschappelijke trainingen of leerlingenstages georganiseerd worden tijdens de vakanties.

§4. Iedere leerling die de school verlaat na de duur zoals bepaald in paragraaf 2, heeft recht op een attest, waarvan het model wordt bepaald door de Vlaamse Regering, uitgereikt door de directeur op het einde van het schooljaar of in de loop van het schooljaar.”.

Art. III.64. In deel V, titel 3, van de Codex Secundair Onderwijs wordt een hoofdstuk 1/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Hoofdstuk 1/2. Bepalingen betreffende de scholen van opleidingsvorm 2”.

Art. III.65. In de Codex Secundair Onderwijs wordt in hoofdstuk 1/2, ingevoegd bij artikel III.64, een afdeling 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling 1. Structuur en organisatie”.

Art. III.66. In de Codex Secundair Onderwijs wordt in afdeling 1, ingevoegd bij artikel III.65, een artikel 334/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 334/2. §1. Opleidingsvorm 2 omvat twee fasen, elke fase duurt ten minste twee leerjaren:

- 1° de eerste fase geeft voorrang aan de algemene en sociale vorming en waarborgt tevens de arbeidsgerichte vorming. Ten minste vijftien van de wekelijkse lesuren worden voorbehouden aan de algemene en sociale vorming;
- 2° de tweede fase geeft voorrang aan de arbeidsgerichte vorming. Ten minste negen van de wekelijkse lesuren worden voorbehouden aan de algemene en sociale vorming.

§2. De klassenraad, in samenspraak met het centrum voor leerlingenbegeleiding, bepaalt voor iedere leerling de respectieve duur van elke fase.

§3. In deze opleidingsvorm kunnen leerlingenstages worden ingericht, gedurende een beperkt aantal dagen. Deze worden georganiseerd gedurende de tweede fase, tijdens het schooljaar. Uitzonderlijk kunnen deze leerlingenstages georganiseerd worden tijdens de vakanties. Een leerling kan tijdens het laatste jaar van de tweede fase op basis van individuele handelingsplanning, na beslissing van de klassenraad, en zo mogelijk in samenspraak met de ouders en de leerling, een leerlingenstage volgen onder een alternerende vorm van leerlingenstage en vorming op school op weekbasis.

§4. Iedere leerling die de school verlaat na de duur zoals bepaald in paragraaf 2, heeft recht op een attest, waarvan het model wordt bepaald door de Vlaamse Regering, uitgereikt door de directeur op het einde van het schooljaar of in de loop van het schooljaar.”.

Art. III.67. Artikel 336 van de Codex Secundair Onderwijs, gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 336. §1. Opleidingsvorm 3 omvat 4 fases: de observatiefase, de opleidingsfase, de kwalificatiefase en de facultatieve integratiefase:

- 1° de observatiefase duurt één volledig schooljaar. De klassenraad, in samenspraak met het centrum voor leerlingenbegeleiding, kan hier door middel van een gemotiveerde beslissing voor individuele leerlingen van afwijken;
- 2° de opleidingsfase omvat ten minste twee schooljaren. De klassenraad, in samenspraak met het centrum voor leerlingenbegeleiding, bepaalt voor iedere leerling de duur van deze fase;
- 3° de kwalificatiefase omvat ten minste twee schooljaren. De klassenraad, in samenspraak met het centrum voor leerlingenbegeleiding, bepaalt voor iedere leerling de duur van

deze fase en kan voor individuele leerlingen het traject ook verkorten naar één schooljaar. Op het einde van deze kwalificatiefase is er voor de leerlingen die toegelaten worden door de klassenraad een kwalificatieproef voor de kwalificatiecommissie. Er kunnen bijkomende opleidingen binnen eenzelfde samenhangend geheel van opleidingen worden georganiseerd voor dezelfde leerling, indien deze reeds een studiebekrachtiging van een opleiding behaald heeft en de klassenraad de leerling toelaat tot bijkomende opleidingen;

- 4° de facultatieve integratiefase omvat één volledig schooljaar, in de vorm van een alternerende beroepsopleiding, bestaande uit 1200 uur vorming op school en werkervaring in een bedrijf. De vorming op school bestaat uit minimum 400 uur algemene en sociale vorming en beroepsgerichte vorming. De werkervaring bestaat uit minimum 700 uur werkervaring in een regulier bedrijf, onder de vorm van leerlingenstage. Er kan geen tweede schooljaar alternerende beroepsopleiding worden georganiseerd voor één leerling. Deze facultatieve integratiefase van één schooljaar kan bij wijze van uitzondering door de klassenraad wel verlengd worden tot een tweede schooljaar. De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden waaronder deze verlenging mogelijk is.

§2. In deze opleidingsvorm moeten leerlingenstages worden ingericht, gedurende een beperkt aantal dagen. Deze worden georganiseerd gedurende de kwalificatiefase, tijdens het schooljaar. Uitzonderlijk kunnen deze leerlingenstages georganiseerd worden tijdens de vakanties. De werkervaring in de integratiefase wordt organisatorisch gelijkgesteld met een leerlingenstage.

§3. Op het einde van de opleidingsfase kan de leerling een studiebekrachtiging krijgen van de klassenraad. Op het einde van de kwalificatiefase en de op het einde van de integratiefase moet de leerling een studiebekrachtiging van de klassenraad ontvangen. Bij wijze van uitzondering kan de klassenraad in de integratiefase ook een leerling voor het einde van het schooljaar een studiebekrachtiging geven, indien deze leerling tewerkgesteld is en voorafgaand aan deze tewerkstelling 900 uur vorming heeft gevolgd, waarvan minimaal 300 uur schoolse vorming en minimaal 525 uur werkervaring, onder de vorm van leerlingenstage. De Vlaamse Regering bepaalt de verdere regels voor de bekrachtiging van de studie door de klassenraad en de modellen van de studiebewijzen.

§4. De Vlaamse Regering bepaalt de verdere regels inzake de organisatie en inhoud van opleidingsvorm 3, de mogelijke opleidingen en samenhangende gehelen van opleidingen die kunnen worden georganiseerd in opleidingsvorm 3 en hun opleidingsprofielen, de verdere bevoegdheden van de klassenraad en de samenstelling en de bevoegdheden van de kwalificatiecommissie.”.

Art. III.68. In de Codex Secundair Onderwijs worden de volgende artikelen opgeheven:

1° artikel 337;

2° artikel 338, gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011;

3° artikel 339 en 340.

Art. III.69. In artikel 350 van de Codex Secundair Onderwijs, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de getallen “125,” “129,” “130,” “131,” “133,” “135,” “137,” “150,” “155,” en “170,” opgeheven;

2° op het einde van het eerste lid wordt de volgende zinsnede ingevoegd: “, behalve voor het onthaalonderwijs, Se-n-Se, de opleiding verpleegkunde van het hoger beroepsonderwijs, en de vierde graad, die niet kunnen ingericht worden.”;

3° er wordt een tweede lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“In opleidingsvorm 4 moet een gemeenschappelijk curriculum van het gewoon voltijds secundair onderwijs gevolgd worden en moeten er eveneens, naargelang de noden van de leerlingen, gepaste en redelijke aanpassingen genomen worden, waaronder remediërende, differentiërende, compenserende of dispenserende maatregelen. De klassenraad werkt hiervoor op een systematische, planmatige en transparante wijze samen met het centrum voor leerlingenbegeleiding en de ouders.”.

Art. III.70. In deel V, titel 4, van de Codex Secundair Onderwijs wordt een hoofdstuk 2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Hoofdstuk 2. Bepalingen betreffende de scholen van opleidingsvorm 4, in de ziekenhuisscholen”.

Art. III.71. In de Codex Secundair Onderwijs wordt in hoofdstuk 2, ingevoegd bij artikel III.70, een artikel 350/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 350/1. §1. In de scholen van opleidingsvorm 4, type 5, verbonden aan een universitair ziekenhuis en verbonden aan een residentiële setting werken de leerlingen verder aan het curriculum van de oorspronkelijke school en worden hieromtrent eveneens afspraken gemaakt met de oorspronkelijke school. De oorspronkelijke school staat in voor de studiebekrachtiging.

§2. In ziekenhuisscholen moeten er, naargelang de noden van de leerlingen, gepaste en redelijke aanpassingen genomen worden, waaronder het inzetten van remediërende, differentiërende, compenserende of dispenserende maatregelen. De ziekenhuisschool werkt hiervoor op een systematische, planmatige en transparante wijze samen met het centrum voor leerlingenbegeleiding en de ouders en de oorspronkelijke school, tenzij de leerling voor het verblijf in de ziekenhuisschool niet in een school ingeschreven was.

§3. Op basis van de behoeften van de leerlingen mag men in de school van opleidingsvorm 4, type 5, verbonden aan het preventorium, op ieder tijdstip van het schooljaar een structuuronderdeel van het gewoon voltijds secundair onderwijs inrichten, ook indien de onderliggende structuuronderdelen niet ingericht zijn. De school kan op die wijze onderdelen van het volledig studietoelaat aanbod van het gewoon voltijds secundair onderwijs inrichten, met inbegrip van het onthaalonderwijs, Se-n-Se, de opleiding verpleegkunde van het hoger beroepsonderwijs, en de vierde graad.

§4. In de school van opleidingsvorm 4, type 5, verbonden aan het preventorium worden dezelfde studiebewijzen uitgereikt als in het gewoon voltijds secundair onderwijs. De school van opleidingsvorm 4, type 5, bij het preventorium staat zelf in voor de studiebekrachtiging.”.

Art. III.72. Artikel 352 van de Codex Secundair Onderwijs wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 352. §1. Om toegelaten te worden tot het geïntegreerd secundair onderwijs is het volgende vereist:

1° de leerling moet voldoen aan de toelatingsvoorwaarden die gelden voor het gewoon secundair onderwijs;

2° een gemotiveerd verslag, opgesteld door het centrum voor leerlingenbegeleiding, waaruit blijkt:

- a) dat met toepassing van de principes van artikel 136/2 het inzetten van de ondersteuning in het kader van het geïntegreerd onderwijs, in combinatie met compenserende of dispenserende maatregelen nodig en voldoende geacht wordt om de leerling een gemeenschappelijk curriculum te laten volgen;
- b) dat de leerling voldoet aan de criteria van een van de punten van artikel 259, §1, 1° tot 8°, met uitzondering van 5°;
- c) dat de leerling ten minste negen maanden voltijds buitengewoon basisonderwijs of buitengewoon secundair onderwijs in het betreffende type heeft gevolgd, onmiddellijk voorafgaand aan zijn toelating tot het geïntegreerd secundair onderwijs, indien blijkt dat hij voldoet aan de criteria van artikel 259, §1, 1°.

De Vlaamse Regering bepaalt de inhoud van het gemotiveerd verslag en kan in uitvoering van artikel 314/5 de bepaling van artikel 352, §1, 2°, c), opheffen.

§2. In afwijking van paragraaf 1 wordt voor een leerling die toegelaten werd tot het geïntegreerd secundair onderwijs op basis van een inschrijvingsverslag slechts een gemotiveerd verslag opgemaakt bij wijziging van het onderwijsniveau, de aard van de integratie, of de aard en de ernst van de handicap.

§3. Om in aanmerking te komen voor aanvullende financiering of subsidiëring van een leerling in het geïntegreerd secundair onderwijs is nog een integratieplan vereist.

De Vlaamse Regering bepaalt de inhoud van het integratieplan en legt de samenstelling van het integratieteam, dat het integratieplan zal opstellen, vast.

Een nieuw integratieplan wordt opgesteld bij de wijziging van: de aard van de integratie, de aard en de ernst van de handicap of het onderwijsniveau, met inbegrip van het beroepenveld, de studierichting, de afdeling of de opties. Bij wijziging van het integratieteam kan het bestaande integratieplan bevestigd worden.

§4. Wanneer voor een leerling die beschikt over een verslag als vermeld in artikel 294 een gemotiveerd verslag wordt opgemaakt, vervalt het verslag als vermeld in artikel 294.”.

Art. III.73. In de Codex Secundair Onderwijs worden de volgende artikelen opgeheven:

1° artikel 353;

2° artikel 355.

Afdeling 2. Decreet betreffende het stelsel van leren en werken

Art. III.74. In artikel 3 van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° er wordt een punt 5°bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“5°bis compenserende maatregelen: maatregelen waarbij het centrum orthopedagogische of orthodidactische hulpmiddelen aanbiedt, waaronder technische hulpmiddelen, waardoor de doelen van het leerprogramma of de doelen die na dispensatie voor de jongere bepaald zijn, bereikt kunnen worden;”;

2° er wordt een punt 5°ter ingevoegd, dat luidt als volgt:

“5°ter differentiërende maatregelen: maatregelen, waarbij het centrum binnen het leerprogramma, van een beperkte variatie in het onderwijsleerproces aan-

brengt om beter tegemoet te komen aan de behoeften van individuele jongeren of groepen van jongeren;”;

3° er wordt een punt 5°quater ingevoegd, dat luidt als volgt:

“5°quater dispenserende maatregelen: maatregelen waarbij het centrum doelen aan het leerprogramma toevoegt of de jongere vrijstelt van doelen van het leerprogramma en die, waar mogelijk, vervangt door gelijkwaardige doelen, in die mate dat ofwel de doelen voor de studiebekrachtiging in functie van de finaliteit voor het betreffende onderdeel ofwel de doelen voor het doorstromen naar het beoogde vervolgonderwijs of naar de arbeidsmarkt nog in voldoende mate kunnen bereikt worden;”;

4° er wordt een punt 7°bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“7°bis jongere met specifieke onderwijsbehoeften: jongere met langdurige en belangrijke participatieproblemen die te wijten zijn aan het samenspel tussen:

- a) één of meerdere functiebeperkingen op mentaal, psychisch, lichamelijk of zintuiglijk vlak en;
- b) beperkingen bij het uitvoeren van activiteiten en;
- c) persoonlijke en externe factoren;”;

5° er wordt een punt 13°bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“13°bis remediërende maatregelen: maatregelen waarbij het centrum effectieve vormen van aangepaste leerhulp verstrekt binnen het leerprogramma;”.

Art. III.75. In hoofdstuk III, afdeling II, onderafdeling III, van hetzelfde decreet wordt een artikel 30/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 30/1. Bij de organisatie van het leerprogramma werkt de klassenraad op een systematische, planmatige en transparante wijze samen met het centrum voor leerlingenbegeleiding en de betrokken personen en doet in het bijzonder voor jongeren met specifieke onderwijsbehoeften gepaste en redelijke aanpassingen, waaronder remediërende, differentiërende, compenserende of dispenserende maatregelen naargelang de noden van de jongere. De specifieke onderwijsbehoeften van jongeren en de ondersteuningsbehoeften van het onderwijspersoneel en de ouders staan daarbij centraal.”.

Art. III.76. Aan artikel 31 van hetzelfde decreet wordt een vijfde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Bij de organisatie van de leertijd werkt een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen op een systematische, planmatige en transparante wijze samen met het centrum voor leerlingenbegeleiding en de betrokken personen en doet in het bijzonder voor jongeren met specifieke onderwijsbehoeften gepaste en redelijke aanpassingen, waaronder remediërende, differentiërende, compenserende of dispenserende maatregelen naargelang de noden van de jongere. De specifieke onderwijsbehoeften van jongeren en de ondersteuningsbehoeften van het onderwijspersoneel en de ouders staan daarbij centraal.”.

Afdeling 3. Inwerkingtreding

Art. III.77. Dit hoofdstuk treedt in werking op 1 september 2014, met uitzondering van de artikelen III.2, 1° tot en met 7°, III.2, 9° tot en met 11° en 13°, III.6, III.7, III.8, III.14, III.15, III.16, III.21, III.44, 1°, III.46, III.47, III.56, III.57, III.72, III.73, III.74, III.75 en III.76 die in werking treden op 1 januari 2015 voor inschrijvingen die betrekking hebben op het schooljaar 2015-2016 en met uitzondering van de artikelen III.4, III.9, III.12, III.13, III.37, III.40, III.41, III.43, III.44, 2°, III.45, III.67 en III.68, die in werking treden op 1 april 2014 en met uitzondering van de artikelen III.51, III.54, III.58, III.59 die in werking treden op 1 september 2015.

Hoofdstuk IV. Decreet betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding

Art. IV.1. In artikel 2 van het decreet van 1 december 1998 betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° er wordt een punt 6°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“6°/1 compenserende maatregelen: maatregelen waarbij de school orthopedagogische of orthodidactische hulpmiddelen aanbiedt, waaronder technische hulpmiddelen, waardoor de doelen van het gemeenschappelijk curriculum of leerprogramma of de doelen die na dispensatie voor de leerling bepaald zijn, bereikt kunnen worden;”;

2° er wordt een punt 8°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“8°/1 differentiërende maatregelen: maatregelen waarbij de school, binnen het gemeenschappelijk curriculum of leerprogramma, een beperkte variatie aanbrengt in het onderwijsleerproces om beter tegemoet te komen aan de behoeften van individuele leerlingen of groepen van leerlingen;”;

3° er wordt een punt 8°/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“8°/2 dispenserende maatregelen: maatregelen waarbij de school doelen toevoegt aan het gemeenschappelijk curriculum of leerprogramma of de leerling vrijstelt van doelen van het gemeenschappelijk curriculum of leerprogramma en die, waar mogelijk, vervangt door gelijkwaardige doelen, in die mate dat ofwel de doelen voor de studiebekräftiging in functie van de finaliteit voor het betreffende onderwijsniveau of structuuronderdeel of onderdeel ofwel de doelen voor het doorstromen naar het beoogde vervolgonderwijs nog in voldoende mate kunnen bereikt worden;”;

4° er wordt een punt 12°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“12°/1 gemeenschappelijk curriculum: de goedgekeurde leerplannen die ten minste herkenbaar de doelen bevatten die noodzakelijk zijn om de eindtermen te bereiken of de ontwikkelingsdoelen na te streven en de schoolgebonden planning voor het nastreven van de leergebiedoverschrijdende of vakoverschrijdende eindtermen en ontwikkelingsdoelen;”;

5° er wordt een punt 15°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“15°/1 handelingsgerichte diagnostiek: een cyclisch zoek- en beslissingsproces waarin informatie over het individu en zijn omgeving wordt verzameld, geïnterpreteerd en afgewogen met als doel de problemen of de hulpvragen te analyseren en te verklaren met het oog op adequate advisering voor het handelen. Het

proces verloopt volgens systematische procedures, in samenwerking met de school, de ouders en de leerlingen met aandacht voor positieve kenmerken en voor de wisselwerking en wederzijdse beïnvloeding van het individu en de omgeving;”;

6° er wordt een punt 26°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“26°/1 remediërende maatregelen: maatregelen waarbij de school effectieve vormen van aangepaste leerhulp verstrekt binnen het gemeenschappelijk curriculum of het leerprogramma;”.

Art. IV.2. In artikel 6 van hetzelfde decreet wordt het punt 4° aangevuld met de volgende zinnen:

“Het centrum werkt hiervoor op een systematische, planmatige en transparante wijze samen met de school en de ouders. De specifieke onderwijsbehoeften van leerlingen en de ondersteuningsbehoeften van het onderwijspersoneel en de ouders staan daarbij centraal;”.

Art. IV.3. Artikel 23 van hetzelfde decreet wordt aangevuld met een zinsnede, die luidt als volgt:

“In het bijzonder ondersteunt het centrum de scholen of centra bij het doen van gepaste en redelijke aanpassingen, waaronder remediërende, differentiërende, compenserende of dispenserende maatregelen en verricht het handelingsgerichte diagnostiek naargelang de noden van de leerlingen.”.

Art. IV.4. Dit hoofdstuk treedt in werking op 1 januari 2015 voor inschrijvingen die betrekking hebben op het schooljaar 2015-2016.

Hoofdstuk V. Onderwijsinspectie

Art. V.1. In het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs wordt een artikel 43bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 43bis. §1. De onderwijsinspectie is belast met het kwaliteitstoezicht op de diagnostische praktijk van de centra voor leerlingenbegeleiding in functie van de opmaak van de verslagen, vermeld in de artikelen 15 en 16 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en in de artikelen 294 en 352 van de Codex Secundair Onderwijs.

Dit kwaliteitstoezicht kan afzonderlijk van de doorlichting uitgevoerd worden. Als beide doorlichtingen ingepland zijn tijdens hetzelfde schooljaar, gebeuren ze geïntegreerd.

De inspectie stemt voor de uitvoering van deze opdrachten af met het Team Inspectie Personen met een Handicap van de Zorginspectie, zoals bepaald in het besluit van de Vlaamse Regering van 26 maart 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap Zorginspectie.

De inspectie rapporteert jaarlijks over het kwaliteitstoezicht aan de Vlaamse Regering.

§2. De onderwijsinspectie is tevens belast met de toekenning van vrijstelling van leerplicht en het adviseren over aanvragen voor permanent onderwijs aan huis.”.

Art. V.2. Dit hoofdstuk treedt in werking op 1 april 2014.

Hoofdstuk VI. Ondersteuning in scholen en competentieontwikkeling van personeelsleden

Art. VI.1. §1. De Vlaamse Regering voorziet voor de periode van 1 september 2013 tot en met 31 december 2013 in een extra begeleidingskorps van 103 voltijdse betrekkingen voor de ondersteuning van leerkrachten in de scholen voor gewoon en buitengewoon basisonderwijs en secundair onderwijs.

De Vlaamse Regering verleent daartoe een verlof wegens bijzondere opdracht aan personeelsleden tewerkgesteld in het GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap of in de instellingen en de centra van het gesubsidieerd onderwijs.

Het extra begeleidingskorps van 103 voltijdse betrekkingen neemt de volgende opdrachten op:

- 1° de ondersteuning in de scholen van het buitengewoon basisonderwijs en secundair onderwijs bij de verbreding en verdieping van hun aanbod voor jongeren met autismespectrumstoornissen;
- 2° de ondersteuning van scholen van het buitengewoon basisonderwijs en secundair onderwijs bij de programmatie van type 9;
- 3° de uitbouw van een globaal professionaliseringstraject en -structuur voor leerkrachten van het gewoon basisonderwijs en secundair onderwijs inzake het onderwijs aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften;
- 4° de uitbouw van een tweedelijnsinclusienetwerk.

De verdeling van de voltijdse betrekkingen gebeurt als volgt: 12 voltijdse betrekkingen voor het GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, 7 voltijdse betrekkingen voor het gesubsidieerd officieel onderwijs, 40 voltijdse betrekkingen voor het gesubsidieerd vrij onderwijs en 44 voltijdse betrekkingen die netoverstijgend worden ingezet.

De 44 voltijdse betrekkingen die netoverstijgend worden ingezet, worden aangewend voor de uitvoering van de opdrachten 3° en 4°.

§2. Vanaf 1 januari 2014 voorziet de Vlaamse Regering in ondersteuning in de scholen en in de competentieontwikkeling van de personeelsleden in het kader van het onderwijs aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften door de 103 voltijdse betrekkingen als vermeld in paragraaf 1, om te zetten in een daarmee overeenstemmend budget dat deel uitmaakt van de totale subsidiëring die vanaf 1 januari 2014 aan de vzw Samenwerkingsverband Netgebonden Pedagogische Begeleidingsdiensten toegekend wordt. Het budget vermeld in deze paragraaf dient ingezet te worden voor het speerpunt 1 ‘Zorgbreed en kansrijk onderwijs’ vermeld in artikel 25, 2°, a), van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs, gewijzigd door het decreet van 20 december 2013 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2014 en meer specifiek voor de volgende opdrachten:

- 1° de ondersteuning in de scholen van het buitengewoon onderwijs bij de verbreding en verdieping van hun aanbod voor jongeren met autismespectrumstoornissen;
- 2° de ondersteuning van scholen van het buitengewoon onderwijs bij de programmatie van type 9;
- 3° de ondersteuning van scholen van het buitengewoon onderwijs bij de uitbouw van het type basisaanbod;
- 4° de uitbouw van een globaal professionaliseringstraject en -structuur voor de ondersteuning in de scholen van personeelsleden van het gewoon basisonderwijs en het gewoon secundair onderwijs inzake het onderwijs aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften;
- 5° de uitbouw van een tweedelijnsinclusienetwerk.

De invulling van deze opdrachten wordt verder geconcretiseerd in de kaderovereenkomst vermeld in artikel 25, punt 3°, en in het jaarlijkse actieplan vermeld in artikel 26 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs, zoals gewijzigd door het decreet van 20 december 2013 houdende de begeleiding van de begroting 2014.

§3. De Vlaamse Regering voorziet vanaf 1 september 2013 in een extra begeleidingskorps van 4 voltijdse betrekkingen voor de ontwikkeling en de ondersteuning van de implementatie van handelingsgerichte diagnostische protocollen en ICF in de centra voor leerlingenbegeleiding.

De Vlaamse Regering verleent daartoe een verlof wegens bijzondere opdracht aan personeelsleden tewerkgesteld in het gemeenschapsonderwijs of in de instellingen en de centra van het gesubsidieerd onderwijs.

§4. De Vlaamse Regering voorziet vanaf 1 september 2013 in een extra begeleidingskorps voor het Overleg Kleine Onderwijsverstrekkers van 2 voltijdse betrekkingen voor de opdrachten als vermeld in §2, tweede lid, 1° tot 5°. Deze personeelsleden kunnen voor de uitvoering van hun opdracht samenwerken met de personeelsleden aangesteld in toepassing van paragraaf 2.

De Vlaamse Regering verleent daartoe aan deze personeelsleden een verlof wegens bijzondere opdracht.

§5. De Vlaamse Regering sluit met betrekking tot de opdrachten beschreven in paragraaf 3 een convenant af met het GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, de representatieve verenigingen van inrichtende machten en de vrije CLB-koepel waarin minimaal de doelstellingen, de uitvoeringsvoorwaarden en de te verwachten resultaten bepaald zullen worden. Met betrekking tot de opdrachten beschreven in paragraaf 4 sluit de Vlaamse Regering een convenant af met het Overleg Kleine Onderwijsverstrekkers.

Art. VI.2. Artikel XI.2. van het decreet van 19 juli 2013 betreffende het onderwijs XXIII wordt opgeheven.

Art. VI.3. Dit hoofdstuk treedt in werking op 1 september 2013.

Hoofdstuk VII. Andere bepalingen

Afdeling 1. Koninklijk besluit tot vaststelling van de wijze waarop voor de Rijksinstituten voor buitengewoon onderwijs en de tehuizen van het Rijk de ambten worden bepaald van het paramedisch personeel en van het personeel toegekend in het kader van het internaat

Art. VII.1. In artikel 7 van het koninklijk besluit nr. 184 van 30 december 1982 tot vaststelling van de wijze waarop voor de Rijksinstituten voor buitengewoon onderwijs en de tehuizen van het Rijk de ambten worden bepaald van het paramedisch personeel en van het personeel toegekend in het kader van het internaat, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 8 november 2002, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in de tweede rij van de tabel wordt de zinsnede “1.” vervangen door “basisaanbod.”;

2° de vijftiende rij van de tabel wordt vervangen door wat volgt:

“9. basisonderwijs: 8,1”;

3° er wordt een zestiende rij in de tabel toegevoegd, die luidt als volgt:

“secundair onderwijs: 6,3”.

Art. VII.2. In artikel 9 van hetzelfde koninklijk besluit worden de paragrafen 4, 5 en 6 opgeheven.

Afdeling 2. Decreet van 28 juni 2002 betreffende gelijke onderwijskansen-I

Art. VII.3. In artikel IV.7 van het decreet van 28 juni 2002 betreffende gelijke onderwijskansen-I, gewijzigd bij het decreet van 25 november 2011, wordt een paragraaf 4 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§4. Wanneer de Commissie ten gronde adviseert en oordeelt naar recht over klachten die betrekking hebben op de toepassing van artikel 37undecies van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en artikel 110/11 van de Codex Secundair Onderwijs dan wordt de samenstelling van de Commissie, in afwijking van paragraaf 1 en paragraaf 2, uitgebreid met leden met expertise op het gebied van de praktische realisatie van redelijke aanpassingen. Daarbij wordt, in afwijking van paragraaf 1 en paragraaf 2, in elk geval de betrokkenheid verzekerd van personen met een handicap of een organisatie die hen vertegenwoordigt, van een personeelsvertegenwoordiging en een vertegenwoordiging van de onderwijsverstrekkers.”.

Afdeling 3. Overgangsbepaling

Art. VII.4. De leerlingen met een inschrijvingsverslag voor type 1 of 8, of opleidingsvorm 3, type 1, uitgereikt voor de inwerkingtreding van dit decreet en die ingeschreven zijn in een school voor buitengewoon onderwijs, blijven voor de duur van hun inschrijving in het betreffende onderwijsniveau en op basis van een aparte telling, in aanmerking komen voor de berekening van omkadering en werkingsmiddelen volgens de normen van het type basisaanbod.

Afdeling 4. Opheffingen

Art. VII.5. Het koninklijk besluit van 27 juli 1971 houdende organisatiemodaliteiten van de begeleiding der leerlingen die instellingen of afdelingen voor buitengewoon onderwijs volgen, wordt opgeheven.

Art. VII.6. Het koninklijk besluit van 28 juni 1978 houdende de omschrijving van de types en de organisatie van het buitengewoon onderwijs en vaststellende de toelatings- en behoudsvoorwaarden in de diverse niveaus van het buitengewoon onderwijs, wordt opgeheven.

Art. VII.7. Het ministerieel besluit van 19 september 1979 tot omschrijving van de inhoud en de bestemmingen van het inschrijvingsverslag voorzien bij artikel 294 van de Codex Secundair Onderwijs, wordt opgeheven.

Art. VII.8. Het ministerieel besluit van 31 maart 1980 houdende oprichting van de overlegcommissie ter uitvoering van artikel 26 van het koninklijk besluit van 28 juni 1978 houdende de omschrijving van de types en de organisatie van het buitengewoon onderwijs en vaststellende de toelatings- en behoudsvoorwaarden in de diverse niveaus van het buitengewoon onderwijs, wordt opgeheven.

Art. VII.9. Het ministerieel besluit van 31 maart 1980 tot oprichting van de kwalificatiecommissie zoals voorzien in de artikelen 39, 40, 41 en 42, van het koninklijk besluit van 28 juni 1978 houdende de omschrijving van de types en de organisatie van het buitengewoon onderwijs en vaststellende de toelatings- en behoudsvoorwaarden in de diverse niveaus van het buitengewoon onderwijs, wordt opgeheven.

Art. VII.10. Het ministerieel besluit van 15 april 1980 houdende vaststelling van het model van kwalificatiegetuigschrift buitengewoon secundair beroepsonderwijs, zoals vermeld in artikel 43 van het koninklijk besluit van 28 juni 1978 houdende de omschrijving van de types en de organisatie van het buitengewoon onderwijs en vaststellende de toelatings- en behoudsvoorwaarden in de diverse niveaus van het buitengewoon onderwijs, wordt opgeheven.

Art. VII.11. Het ministerieel besluit van 15 april 1980 houdende vaststelling van het model van attest voor het buitengewoon secundair beroepsonderwijs, zoals vermeld in artikel 39, §2, van het koninklijk besluit van 28 juni 1978 houdende de omschrijving van de types en de organisatie van het buitengewoon onderwijs en vaststellende de toelatings- en behoudsvoorwaarden in de diverse niveaus van het buitengewoon onderwijs, wordt opgeheven.

Art. VII.12. Het ministerieel besluit van 15 april 1980 houdende vaststelling van het model van attest voor buitengewoon secundair onderwijs tot sociale aanpassing zoals vermeld in artikel 31 van het koninklijk besluit van 28 juni 1978 houdende de omschrijving van de types en de organisatie van het buitengewoon onderwijs en vaststellende de toelatings- en behoudsvoorwaarden in de diverse niveaus van het buitengewoon onderwijs, wordt opgeheven.

Art. VII.13. Het ministerieel besluit van 15 april 1980 houdende vaststelling van het model van attest voor het buitengewoon secundair onderwijs tot sociale aanpassing en arbeidsgeschiedmaking zoals vermeld bij artikel 35 van het koninklijk besluit van 28 juni 1978 houdende de omschrijving van de types en de organisatie van het buitengewoon onderwijs en vaststellende de toelatings- en behoudsvoorwaarden in de diverse niveaus van het buitengewoon onderwijs, wordt opgeheven.

Afdeling 5. Inwerkingtreding

Art. VII.14. Dit hoofdstuk treedt in werking op 1 januari 2015 voor inschrijvingen die betrekking hebben op het schooljaar 2015-2016, met uitzondering van artikel VII.2 dat in werking treedt op 1 april 2014, de artikelen VII.5, VII.8, VII.9, VII.10, VII.11, VII.12 en VII.13 die in werking treden op 1 september 2014 en de artikelen VII.1, VII.6 en VII.7 die in werking treden op 1 september 2015.